II

*(Nezakonodajni akti)*

# SKLEPI

## SKLEP KOMISIJE (EU) 2020/348

**z dne 24. oktobra 2019**

**o shemi pomoči SA.35980 – 2019/C Združeno kraljestvo – reforma trga električne energije: mehanizem zmogljivosti**

***(notificirano pod dokumentarno številko C(2019) 7610)***

**(Besedilo v angleškem jeziku je edino verodostojno)**

**(Besedilo velja za EGP)**

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti prvega pododstavka člena 108(2) Pogodbe,

ob upoštevanju Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru in zlasti člena 62(1)(a) Sporazuma,

po pozivu vsem zainteresiranim stranem, naj predložijo svoje pripombe v skladu z navedenima členoma ([1]), in ob upoštevanju njihovih pripomb,

ob upoštevanju naslednjega:

### 1. POSTOPEK

(1) Organi Združenega kraljestva so po stikih pred priglasitvijo Komisiji 23. junija 2014 v skladom s členom 108(3) Pogodbe priglasili predlagani ukrep v podporo ponudnikom zmogljivosti na trgu električne energije v Veliki Britaniji ([2]). Navedeni ukrep je v tem sklepu imenovan „ukrep“.

(2) Komisija se je 23. julija 2014 odločila, da ne bo nasprotovala shemi pomoči za vzpostavitev ukrepa, ker spada k točki (c) člena 107(3) Pogodbe in je zato združljiva z notranjim trgom ([3]) (v nadaljnjem besedilu: sklep iz leta 2014).

(3) Prva dražba na trgu zmogljivosti, na katerega se nanaša ukrep (v nadaljnjem besedilu: trg zmogljivosti), je potekala od 16. do 18. decembra 2014. Na prodaj je bila dobava zmogljivosti čez štiri leta, tj. leta 2018.

(4) Splošno sodišče Evropske unije je 15. novembra 2018 v zadevi T-793/14, Tempus Energy in Tempus Energy Technology proti Komisiji (v nadaljnjem besedilu: sodba Splošnega sodišča), sklep iz leta 2014 razglasilo za ničen. Na kratko, Splošno sodišče je menilo, da bi morala Komisija glede na trajanje in okoliščine faze pred priglasitvijo in glede na to, da v fazi predhodne preučitve ni ustrezno preiskala nekaterih vidikov trga zmogljivosti, zlasti kar zadeva vlogo in obravnavo uravnavanja povpraševanja v priglašenem mehanizmu zmogljivosti, imeti dvome glede združljivosti ukrepa z notranjim trgom. Ti dvomi bi morali privesti do začetka postopka iz člena 108(2) Pogodbe, s čimer bi se zainteresiranim stranem omogočilo, da Komisiji predložijo pripombe in ji dajo na voljo ustrezne informacije, da bi lahko bolje ocenila združljivost trga zmogljivosti z notranjim trgom.

([1]) UL C 109, 22.3.2019, str. 3.
([2]) Severna Irska ni vključena v področje uporabe predlaganega ukrepa, saj ima ločene ureditve za trg električne energije.
([3]) Sklep Komisije final z dne 23. julija 2014 o nenasprotovanju shemi pomoči za „trg zmogljivosti“, ki jo je predlagalo Združeno kraljestvo (državna pomoč SA.35980 (2014/N-2)) (UL C 348, 3.10.2014, str. 5).

(5) Dodatne informacije Združenega kraljestva so prispele 20. decembra 2018.

(6) Komisija se je 25. januarja 2019 pritožila zoper sodbo Splošnega sodišča (zadeva C-57/19). Ker pritožba nima odložilnega učinka, je Komisija znova ocenila trg zmogljivosti, da bi ravnala v skladu s sodbo Splošnega sodišča.

(7) Komisija je po ponovni oceni z dopisom z dne 21. februarja 2019 Združeno kraljestvo obvestila o odločitvi, da bo v zvezi z ukrepom začela postopek iz člena 108(2) Pogodbe.

(8) Odločitev Komisije, da začne postopek (v nadaljnjem besedilu: sklep o začetku postopka), je bila objavljena v *Uradnem listu Evropske unije* ([4]). Komisija je pozvala vse zainteresirane strani, naj predložijo pripombe.

(9) Združeno kraljestvo je z dopisom z dne 12. aprila 2019 Komisiji sporočilo pripombe v zvezi s sklepom o začetku postopka. Komisija je prejela pripombe 35 zainteresiranih strani. Posredovala jih je Združenemu kraljestvu in mu dala možnost odgovora. Komisija je prejela pripombe Združenega kraljestva, ki se je odzvalo z dopisi z dne 7. junija 2019, 19. julija 2019 in 12. septembra 2019.

(10) Združeno kraljestvo je 29. marca 2017 na podlagi člena 50 Pogodbe o Evropski uniji (PEU) predložilo uradno obvestilo o svoji nameri, da izstopi iz Unije. V skladu s členom 50(3) PEU se Pogodbi za državo, ki izstopa, prenehata uporabljati z dnem začetka veljavnosti sporazuma o izstopu, sicer pa dve leti po uradnem obvestilu, razen če Evropski svet v dogovoru z zadevno državo članico soglasno sklene, da se to obdobje podaljša. Obdobje je bilo podaljšano dvakrat, in sicer nazadnje s Sklepom Evropskega sveta (EU) 2019/584 ([5]), s katerim je bilo to obdobje podaljšano do 31. oktobra 2019.

(11) Svet je 11. januarja 2019 s Sklepom (EU) 2019/274 ([6]) odobril podpis sporazuma o izstopu, o katerem so se pogajalci dogovorili 14. novembra 2018. Evropski svet je 17. oktobra 2019 potrdil revidirani sporazum o izstopu, o katerem so se dogovorili pogajalci. Svet je 21. oktobra 2019 na predlog Komisije ([7]) spremenil Sklep (EU) 2019/274, da bi odobril podpis revidiranega sporazuma. Unija je znova potrdila, da je pripravljena hitro preiti na podpis in sklenitev, če bo parlament Združenega kraljestva odobril sporazum o izstopu. Četrti del sporazuma o izstopu določa prehodno obdobje, ki se začne z datumom začetka veljavnosti sporazuma, v katerem se bo za Združeno kraljestvo in v njem še naprej uporabljalo pravo Unije, kot je določeno v sporazumu o izstopu.

(12) V vsakem primeru se ta sklep uporablja le, dokler se za Združeno kraljestvo in v njem uporablja pravo Unije.

## 2. **PODROBEN OPIS UKREPA**

### 2.1 **Pregled ukrepa**

(13) Združeno kraljestvo je leta 2014 ocenilo, da bo trg električne energije v Veliki Britaniji kritične ravni zadostnosti zmogljivosti dosegel okrog leta 2017/2018. Zato je zasnovalo ukrep kot trg zmogljivosti, na katerem bi operater sistema organiziral centralizirane dražbe za nabavo zmogljivosti, ki so potrebne zaradi zagotavljanja zadostnosti zmogljivosti.

(14) Dražbe, organizirane v okviru ukrepa, so bile sprva odprte samo za obstoječe in nove proizvajalce ter operaterje uravnavanja povpraševanja in operaterje shranjevanja. Operaterjem medomrežnih povezav je bilo dovoljeno sodelovati od druge dražbe v letu 2015.

([4]) Glej opombo [1].
([5]) Sklep Evropskega sveta (EU) 2019/584, sprejet v dogovoru z Združenim kraljestvom, z dne 11. aprila 2019 o podaljšanju obdobja na podlagi člena 50(3) PEU (UL L 101, 11.4.2019, str. 1).
([6]) Sklep Sveta (EU) 2019/274 z dne 11. januarja 2019 o podpisu, v imenu Evropske unije in Evropske skupnosti za atomsko energijo, Sporazuma o izstopu Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska iz Evropske unije in Evropske skupnosti za atomsko energijo (UL L 47 I, 19.2.2019, str. 1).
([7]) Predlog sklepa Sveta o spremembi Sklepa (EU) 2019/274 o podpisu, v imenu Evropske unije in Evropske skupnosti za atomsko energijo, Sporazuma o izstopu Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska iz Evropske unije in Evropske skupnosti za atomsko energijo, ki ga je pripravila Komisija (COM(2019) 880 final z dne 18. oktobra 2019).

(15) Z uspešnimi ponudniki na dražbah se sklenejo pogodbe o zmogljivosti, v skladu s katerimi prejemajo redno plačilo za čas trajanja pogodbe o zmogljivosti v zameno za njihovo zavezo, da bodo dobavljali električno energijo v obdobju povečane obremenitve omrežja, če jih bo k temu pozval operater sistema. Denarne kazni se naložijo, če ponudnik zmogljivosti ne dobavi zahtevane količine energije v skladu s svojo zavezo glede zagotavljanja zmogljivosti. Ukrep se financira z dajatvijo, naloženo dobaviteljem električne energije.

(16) Prva dražba je bila organizirana leta 2014 za dobavo zmogljivosti v letu 2018. Sledile so ji tri nadaljnje dražbe za dobavo zmogljivosti čez štiri leta („T – 4“) (v letih 2015, 2016 in 2017), ena dražba za dobavo zmogljivosti čez eno leto („T – 1“) (leta 2017) in dve prehodni dražbi („TA“) (v letih 2016 in 2017).

(17) Združeno kraljestvo je 15. novembra 2018 na podlagi sodbe Splošnega sodišča, navedene v uvodni izjavi 4, v zvezi s katero zdaj poteka pritožbeni postopek, začasno ustavilo ukrep. Potrdilo je, da z dražbami na trgu zmogljivosti nadaljnja pomoč ne bo dodeljena in da so bila plačila za pomoč, dodeljeno z dražbami, ki so že potekale, ustavljena, dokler ne bo Komisija sprejela odločitve o odobritvi ukrepa.

(18) Vendar pa je Združeno kraljestvo po sodbi Splošnega sodišča sprejelo naslednje ukrepe:

(a) nadomestna dodatna dražba T – 1 za dobavo zmogljivosti v letu dobave 2019/2020 je bila organizirana junija 2019, na njeni podlagi pa so bile sklenjene pogojne pogodbe o zmogljivosti, ki so bile odvisne od odobritve državne pomoči in sprejetja potrebnih postopkovnih ukrepov v skladu z zakonodajo o vzpostavitvi trga zmogljivosti;

(b) še vedno so se spoštovale pogodbe o zmogljivosti, sklenjene na prejšnjih dražbah, tako da bi bilo mogoče odložena plačila zmogljivosti ob pozitivnem sklepu o državni pomoči nakazati ponudnikom zmogljivosti, ki so v obdobju mirovanja izpolnjevali svoje obveznosti;

(c) dobavitelji električne energije so morali v obdobju mirovanja še naprej prenašali dajatev na odjemalce, da bi si zagotovili, da bodo lahko v celoti in takoj plačali neporavnane obveznosti dobaviteljev v zvezi z obdobjem mirovanja, če bo državna pomoč odobrena, in

(d) 22. julija 2019 so se začeli postopki predhodnega izbora za dražbo T – 1 (leto dobave 2020/2021), dražbo T – 3 (leto dobave 2022/2023) in dražbo T – 4 (leto dobave 2023/2024), ki naj bi vse potekale v prvem četrtletju leta 2020.

### 2.2 **Pravna podlaga in vladne ureditve**

(19) Pravna podlaga za ukrep je zakon Združenega kraljestva o električni energiji (Energy Act) iz leta 2013. Izvajanje ukrepa ureja sekundarna zakonodaja v obliki uredbe o električni zmogljivosti (Electricity Capacity Regulations) iz leta 2014 (plačila dobaviteljev itd.) in pravil o trgu zmogljivosti (Capacity Market Rules).

(20) Združeno kraljestvo redno pregleduje mehanizem trga zmogljivosti ob upoštevanju povratnih informacij z vsakega dražbenega postopka. Izvedlo je tudi več javnih posvetovanj za postopne izboljšave regulativnih podrobnosti nekaterih posebnih značilnosti sheme. Energetski regulator (Ofgem) poleg tega letno zbira mnenja deležnikov o morebitnih spremembah operativnih in upravnih značilnosti sheme ter spreminja pravila. Poleg tega je načrtovana izvedba bolj formalnega in celovitejšega pregleda vsakih pet let, v katerega bosta vključena vlada in Ofgem, da bi se ocenilo, kako učinkovito trg zmogljivosti dosega svoje cilje in ostaja najučinkovitejša oblika ukrepanja za obravnavanje navedenih ciljev. Med cilji je upoštevanje osnovnih pomanjkljivosti trga. V osnovi je pregled sestavljen iz naslednjih dveh faz:

(a) Ofgem izvaja petletne preglede področij zasnove trga zmogljivosti, ki so zajeta v pravilih o trgu zmogljivosti, pri čemer prouči učinkovitost sheme in ali obstoječe ureditve ustrezajo svojemu namenu,

(b) vlada pa oceni trg zmogljivosti in njegove cilje, gledano z višje ravni, ter obravnava vprašanje, ali je trg zmogljivosti v prihodnje še vedno potreben ali pa bi ga bilo treba postopno opustiti ter v kakšnem obsegu bi bilo mogoče cilje trga zmogljivosti doseči z manj predpisi. Pri tem se upoštevajo vladna letna interna proučitev, ali izvesti dražbo trga zmogljivosti, in ugotovitve prve faze pregleda, ki jo izvede Ofgem. Vlada v okviru tega postopka pregleda izvaja javna posvetovanja.

(21) Vlada Združenega kraljestva je postopek prvega petletnega pregleda začela avgusta 2018 z objavo poziva k predložitvi dokazov, s čimer je pozvala k predložitvi mnenj in dokazov na visoki ravni o vprašanjih, kot je, ali obstaja stalna potreba po trgu zmogljivosti, in opredelitvi morebitnih prednostnih področij, na katerih bi bile potrebne spremembe. Ofgem je septembra 2018 objavil odprto pismo, v katerem je zaprosil za mnenja in dokaze o tem, ali pravila še naprej izpolnjujejo svoje cilje. Končno poročilo petletnega pregleda, ki ga je izvedla vlada Združenega kraljestva, je bilo objavljeno 22. julija 2019 ([8]), končno poročilo urada Ofgem pa 31. julija 2019 ([9]) Poleg tega je odbor za znanost in tehnologijo spodnjega doma parlamenta Združenega kraljestva 22. avgusta 2019 objavil poročilo, v katerem je poleg drugih tem obravnavan tudi trg zmogljivosti Velike Britanije ([10]).

(22) Ukrep izvajajo vlada Združenega kraljestva, Ofgem, organ za dobavo (National Grid – v nadaljnjem besedilu: NG), poravnalni organ (nova institucija, ustanovljena v skladu z zakonom o električni energiji iz leta 2013, ki deluje po navodilih vlade in pod njenim nadzorom) in ponudnik storitev poravnave (Elexon). V nadaljevanju so na kratko opisane njihove vloge in odgovornosti na višji ravni.

(23) Vlada Združenega kraljestva je odgovorna za strateški nadzor trga zmogljivosti in spremembe uredbe o shemi ter zagotavljanje stalne odgovornosti za ključne vidike zasnove trga zmogljivosti. Uredba na primer vključuje splošna merila za upravičenost za sodelovanje na dražbah trga zmogljivosti, funkcije operaterja sistema za učinkovito delovanje trga zmogljivosti in poravnavo plačil.

(24) Vlada Združenega kraljestva je oblikovala pravila o trgu zmogljivosti, za njihovo izvajanje pa je odgovoren Ofgem (pravila lahko spremenita vlada Združenega kraljestva in Ofgem). Pravila o trgu zmogljivosti vključujejo tehnična pravila in postopke v zvezi s postopkom predhodnega izbora in dražbami zmogljivosti, vsebino pogodb o zmogljivosti ter obveznostmi imetnikov pogodb o zmogljivosti. Ofgem pri proučitvi sprememb zavezuje sklop ciljev iz uredbe in pravil, ki zagotavlja preglednost in zaupanje v upravljanje trga zmogljivosti. Ofgem je odgovoren tudi za reševanje sporov, ki jih udeleženci sprožijo v zvezi z rezultatom postopka predhodnega izbora.

(25) Operater sistema je National Grid. Ta deluje kot dobavitelj za trg zmogljivosti, kar vključuje: svetovanje ministrom o napovedih glede zanesljivosti oskrbe in priporočanje količine zmogljivosti za dražbo, da se doseže standard zanesljivosti; postopek predhodnega izbora za udeležence dražbe, upravljanje dražb zmogljivosti in izdajanje pogodb (tako imenovane pogodbe o zmogljivosti) uspešnim ponudnikom; razvoj in upravljanje novih podpornih postopkov, kot je zagotavljanje opozoril za trg zmogljivosti.

(26) Vlada Združenega kraljestva določa dobavne funkcije operaterja sistema v sekundarni zakonodaji, pri čemer so to „ustrezne zahteve“, ki jih izvršuje Ofgem. To vladi zagotavlja gotovost glede tega, kaj bo dobavljeno, uradu Ofgem pa jasno podlago za upravljanje uspešnosti NG v njegovi vlogi dobavitelja. Skupina tehničnih strokovnjakov zagotavlja neodvisen nadzor nad svetovanjem operaterja NG glede priporočene količine zmogljivosti, ki naj se da na dražbo.

(27) Vlada Združenega kraljestva je ustanovila ([11]) poravnalni organ za trg zmogljivosti (v nadaljnjem besedilu: družba za poravnavo električne energije), da bi zagotovila končno odgovornost, upravljanje in nadzor nad postopkom

([8]) https://www.gov.uk/government/publications/capacity-market-5-year-review-2014-to-2019
([9]) https://www.ofgem.gov.uk/publications-and-updates/report-our-five-year-review-capacity-market-rules-and-forward-work-plan
([10]) https://publications.parliament.uk/pa/cm201719/cmselect/cmsctech/1454/145402.htm
([11]) Zakon o električni energiji iz leta 2013 daje državnemu sekretarju pristojnost, da sprejema predpise in pravila o vzpostavitvi trga zmogljivosti. Člen 28(4)(g) zakona o električni energiji iz leta 2013 daje državnemu sekretarju pristojnost, da sprejema predpise o poravnalnem organu, da ta skrbi za obračun plačil zmogljivosti ali spodbud za zmogljivosti. S predpisi za vzpostavitev trga zmogljivosti se državnemu sekretarju nalaga dolžnost imenovanja poravnalnega organa (predpis št. 80 uredbe o električni zmogljivosti (Electricity Capacity Regulations) iz leta 2014). Državni sekretar je v skladu s to dolžnostjo imenoval družbo za poravnavo električne energije (v nadaljnjem besedilu: ESC).

poravnave in plačili, izplačanimi na podlagi pogodb o zmogljivosti ([12]). Poravnalni organ je zasebna delniška družba, ki je v lasti vlade kot edinega delničarja ([13]). Odgovoren je za določanje lastnega notranjega upravljanja, tako da lahko izpolnjuje svoje obveznosti, vendar je splošni nadzor nad njim ohranila vlada ([14]).

(28) Vlada Združenega kraljestva je februarja 2013 v Uradnem listu Evropske unije objavila, da bo za izvajanje funkcij sklenila pogodbo z družbo Elexon Ltd. Elexon deluje kot ponudnik storitev poravnave ter je odgovoren za pripravo izračunov in določanje plačil zmogljivosti. Vloga družbe Elexon kot ponudnika storitev poravnave je podobna vlogi, ki jo ima trenutno v skladu s kodeksom izravnave in obračuna, vendar bolj omejena. V pogodbi med poravnalnim organom in družbo Elexon so določene podrobnosti storitve, ki se bo zagotavljala, stroški navedene storitve in ureditve spremljanja učinkovitosti.

## 2.3 **Upravičenci**

### 2.3.1 *Upravičenost*

(29) Ponudniki zmogljivosti sodelujejo na trgu zmogljivosti na podlagi „enot trga zmogljivosti“ (v nadaljnjem besedilu: CMU). Na ravni enot trga zmogljivosti se vlagajo prijave za postopek predhodnega izbora, dodeljujejo pogodbe o zmogljivosti, določajo obveznosti, ki veljajo v obdobju povečane obremenitve omrežja, in izračunavajo kazni/plačila za dobavo presežnih količin. Sodelujejo lahko proizvajalci (obstoječi in novi), operaterji medomrežnih povezav, ponudniki shranjevanja in ponudniki uravnavanja povpraševanja.

(30) Proizvodne enote (opredeljene s sklicevanjem na zagotavljanje električne energije, ki so sposobne neodvisnega nadzora, katerih neto proizvodnja se meri s števci, ki beležijo proizvodnjo električne energije na vsake pol ure, in katerih zmogljivost povezovanja presega 2 MW) lahko sodelujejo posamezno kot ena enota trga zmogljivosti ali združene z drugimi upravičenimi proizvodnimi enotami pod naslednjimi pogoji:

(a) vse enote so del iste trgovalne enote (tj. elektrarne), ali

(b) vse enote so priključene na sistem na isti mejni točki, tj. na isti lokaciji, vendar se pojem trgovalne enote ne uporablja, ali

(c) skupna zmogljivost vseh enot znaša od minimalnega praga (2 MW) do 50 MW (dejansko integrirana proizvodnja, porazdeljena med več lokacijami).

(31) CMU uravnavanja povpraševanja so opredeljene s sklicevanjem na zavezo za zmanjšanje povpraševanja. Ponudnik uravnavanja povpraševanja je opredeljen kot (i) neposredni odjemalec električne energije; (ii) subjekt, ki ima v lasti odjemalca električne energije, ali (iii) subjekt, ki pogodbeno izvaja nadzor nad odjemalcem električne energije v okviru uravnavanja povpraševanja. Rezultat zaveze mora biti, da odjemalec električne energije zmanjša uvoz električne energije (ki se meri s števci, ki beležijo porabo električne energije vsake pol ure) in/ali izvaža električno energijo, ki jo proizvedejo proizvodne enote na lokaciji, ki so v lasti odjemalca električne energije. Ponudniki uravnavanja povpraševanja lahko sodelujejo posamezno kot ena enota trga zmogljivosti ali skupaj z drugimi. Poleg tega mora biti vsak sestavni del povezan s števcem, ki beleži porabo električne energije vsake pol ure, ponudnikova skupna zmogljivost uravnavanja povpraševanja pa mora biti od 2 MW do 50 MW. V preglednici 1 so prikazani rezultati uspešnosti uravnavanja povpraševanja na dražbah, ki so potekale pred julijem 2019.

([12]) Glej člen 40(1) uredbe o električni zmogljivosti iz leta 2014: „Ponudnik storitev (v nadaljnjem besedilu: C) ima pravico […] od poravnalnega organa prejeti plačilo zmogljivosti, določeno v skladu s to uredbo, in sicer za vsak mesec leta dobave (v nadaljnjem besedilu: mesec M) za enote trga zmogljivosti, za katere se je C zavezal in za katere je bil v mesecu M ponudnik zmogljivosti.“

([13]) Družba za poravnavo električne energije (v nadaljnjem besedilu: ESC) je bila marca 2014 ustanovljena kot delniška družba in je v celoti v lasti državnega sekretarja, ki deluje kot njen edini delničar. Akt o ustanovitvi ESC in njene ustanovne listine, vključno s statutom, so javno dostopni na spletnem naslovu: https://beta.companieshouse.gov.uk/company/08961281/filing-history?page=2.

([14]) Ker je državni sekretar edini delničar ESC, je obdržal nekaj splošnega nadzora z ukrepi, ki jih lahko sprejmejo delničarji družbe, kot je sprejemanje posebnih resolucij. Poleg tega lahko državni sekretar po potrebi spremeni način izvajanja funkcij poravnalnega organa v zvezi s trgom zmogljivosti, in sicer na podlagi pooblastil za sprejetje predpisov iz zakona o električni energiji iz leta 2013, da spremeni predpise, ki se uporabljajo za poravnalni organ. Uporabo teh pooblastil za sprejetje predpisov mora odobriti parlament. V najresnejših okoliščinah lahko državni sekretar enostransko prekine imenovanje predsednika upravnega odbora ESC, predpis št. 80 uredbe o električni zmogljivosti iz leta 2014 pa določa, da lahko državni sekretar prekine imenovanje poravnalnega organa.

*Preglednica 1*

**Uspešnost uravnavanja povpraševanja na dražbah zmogljivosti, ki so potekale pred julijem 2019**

| | Zmogljivost, ponujena na dražbi (v MW) | Pridobljene pogodbe (v MW) |
|---|---|---|
| 2014 T – 4 | 603 | 174 |
| 2015 T – 4 | 673 | 456 |
| 2016 T – 4 | 1 798 | 1 411 |
| 2017 T – 4 | 2 246 | 1 206 |
| 2018 T – 4 [1] (začasno prekinjena) | 2 618 | n. r. |
| 2017 T – 1 | 1 283 | 443 |
| 2018 T – 1 (začasno prekinjena) | 2 124 | n. r. |
| 2019 T – 1 (pogojna) | 1 333 | 203 |
| 2015 TA | 619 | 475 |
| 2016 TA | 373 | 312 |

[1] Dražbi 2018 T – 1 in 2018 T – 4 sta bili po sodbi Splošnega sodišča v zadevi T-793/14 začasno prekinjeni. Zmogljivost, evidentirana kot „Zmogljivost, ponujena na dražbi", je količina zmogljivosti, ki je bila prvotno predhodno izbrana na te prihodnje dražbe (nekatere zmogljivosti so bile morda pred samo dražbo umaknjene), glej sklicevanje na „začasno prekinitev" v besedilu.

(32) S trga zmogljivosti so izključeni ponudniki zmogljivosti, ki že prejemajo podporo iz drugih ukrepov. Do sodelovanja na trgu zmogljivosti niso upravičeni naslednji ponudniki:

(a) nizkoogljične elektrarne, ki prejemajo podporo na podlagi pogodb za razliko ali so jim zagotovljene odkupne cene za dobavo določenih količin;

(b) proizvajalci električne energije iz obnovljivih virov, ki prejemajo podporo na podlagi obveznosti proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov, razen če se odločijo, da se bodo odrekli prejemanju plačil na podlagi obveznosti proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov (dovoljeno jim je sodelovanje po izteku pogodb za obveznost proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov);

(c) elektrarne, ki prejemajo spodbudo za ogrevanje z obnovljivimi viri energije; ta spodbuda je namreč namenjena dopolnitvi obveznosti proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov in pogodb za razliko za obnovljive vire energije;

(d) elektrarne, ki prejemajo finančna sredstva v okviru natečaja Združenega kraljestva za komercializacijo zajemanja in shranjevanja ogljikovega dioksida, saj so bile pogodbe za razliko za zajemanje in shranjevanje ogljikovega dioksida zasnovane za zagotavljanje dodatne podpore, ki jo take elektrarne potrebujejo, da bi bile tržno donosne;

(e) tehnologije, ki prejemajo finančna sredstva iz rezerve EU 300 za nove udeležence, ki je namenjena zagotavljanju podpore za nastajajoče nizkoogljične tehnologije, kot so zajemanje in shranjevanje ogljikovega dioksida ter pridobivanje energije iz plimovanja, saj so prav tako upravičene do prejemanja podpore na podlagi pogodb za razliko;

(f) elektrarne, s katerimi je NG sklenil 15-letne pogodbe za sodelovanje v okviru kratkoročne operativne rezerve, tik pred prvotnimi predlogi politike za reforme trga električne energije leta 2010 in ki so se odločile, da bodo ohranile te pogodbe.

(33) Družbam, ki sodelujejo v shemi naložb za podjetja in shemah skladov tveganega kapitala, ni preprečeno sodelovanje na trgu zmogljivosti, vendar morajo opraviti preskus, da se zagotovi, da ne prejemajo „dvojne subvencije" (da se prepreči kopičenje državne pomoči).

(34) Čeprav neposredno sodelovanje tujih zmogljivosti ni dovoljeno, so operaterji medomrežnih povezav od druge dražbe, ki je bila organizirana leta 2015, upravičeni do sodelovanja na trgu zmogljivosti kot enote trga zmogljivosti na enaki podlagi, kot velja za proizvajalce s sedežem v Veliki Britaniji in ponudnike uravnavanja povpraševanja, pri čemer zanje velja v bistvu enak sistem nagrajevanja in kazni, njihova zmogljivost pa je zmanjšana, da bi se upošteval njihov prispevek k zanesljivosti oskrbe ([15]). V preglednici 2 je prikazano sodelovanje enot trga zmogljivosti, ki so operaterji medomrežnih povezav, na dražbah, ki so potekale doslej.

*Preglednica 2*

**Sodelovanje enot trga zmogljivosti, ki so operaterji medomrežnih povezav, na dražbah trga zmogljivosti, ki so potekale doslej**

| Vrsta dražbe | T – 4 | | | | T – 1 | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Leto dražbe | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 (začasno prekinjena) | 2018 (začasno prekinjena) | 2019 (pogojna) |
| Leto dobave | 2019/2020 | 2020/2021 | 2021/2022 | 2022/2023 | 2019/2020 | 2019/2020 |
| Število enot trga zmogljivosti, ki so medomrežne povezave, ki so bile uvrščene v predhodni izbor | 3 | 5 | 6 | 8 | 3 | 3 |
| Število uspešnih enot trga zmogljivosti, ki so medomrežne povezave | 2 | 4 | 6 | n. r. | n. r. | 3 |
| Od tega novozgrajene | 0 | 0 | 3 | n. r. | n. r. | 1 |
| Od tega obstoječe | 2 | 4 | 3 | n. r. | n. r. | 2 |
| Zmogljivost uspešnih enot trga zmogljivosti, ki so medomrežne povezave (v GW) | 1,86 | 2,34 | 4,56 | n. r. | n. r. | 1,025 |

(35) S sklepom iz leta 2014 je bilo izdano dovoljenje, da se medomrežno povezana zmogljivost ne vključi na prvo dražbo (decembra 2014) zaradi naslednjih omejitev:

(a) zmogljivosti za nabavo: potrebna je bila nova tehnologija za zmanjšanje prispevka operaterjev medomrežnih povezav na dražbi. Potrebno je bilo tesnejše sodelovanje z drugimi državami članicami pri ocenjevanju zadostnosti proizvodnje, da bi se odpravilo morebitno neupravičeno okoriščanje, če imajo države različne standarde zanesljivosti;

(b) predhodnega izbora: takrat organ za dobavo ni mogel neodvisno zaključiti faze predhodnega izbora za tujega ponudnika zmogljivosti. Potrebni bi bili sodelovanje s tujimi sistemskimi operaterji prenosnih omrežij na področju meritev in preverjanja, dispečiranje za preskušanje in platforme za izmenjavo podatkov;

(c) dražbe: dražba bi bila odprta za špekulacije, če bi bilo dovoljeno sodelovanje tujih zmogljivosti. Potrebna bi bila nova metodologija za omejitev količine tuje zmogljivosti do zmanjšane zmogljivosti medomrežne povezave. Poleg tega je bil prag za uvrstitev med družbe, ki se prilagajajo cenam, na drugem trgu verjetno drugačen, kar pomeni, da enotna poravnalna cena na dražbi, določena v Veliki Britaniji, verjetno ne bi bila ustrezna za zmogljivost na drugem trgu in bi bila morda potrebna dražba po območjih;

([15]) Faktor dejanske razpoložljivosti enote je faktor, ki se uporablja za zmogljivost enote trga zmogljivosti, ponujeno na dražbi zmogljivosti, za izpeljavo zmanjšane zmogljivosti. Vso zmogljivost, ki je ponujena na trgu zmogljivosti, je treba „zmanjšati“, da se prilagodi za tveganje, da nekatere ali vse zmogljivosti ne bodo na voljo, da bi se odzvale med povečano obremenitvijo omrežja. Tudi v primeru operaterjev medomrežnih povezav državni sekretar določi faktorje dejanske razpoložljivosti enote za vsakega operaterja medomrežnih povezav posebej na podlagi ocene tehnične zanesljivosti in analize verjetnih tokov v državi v obdobju povečane obremenitve omrežja.

(d) dobave: obveznost dobave od proizvajalcev zahteva, da proizvajajo, kadar se za trg zmogljivosti izda opozorilo štiri ure vnaprej. Na drugem trgu bi to lahko privedlo do dispečiranja ponudb v nasprotju z urejenim seznamom ponudb, kar bi povzročilo izkrivljanje trga ([16]). To Združenemu kraljestvu ne bi zagotovilo dodatne koristi glede zanesljivosti oskrbe v svetu, kjer se spajanje trgov v celoti izvaja s tokovi električne energije, ki se že odzivajo na oblikovanje cen v obdobjih pomanjkanja.

(36) Samo za leto 2014, ko medomrežno povezana zmogljivost ni neposredno sodelovala, se je pričakovani prispevek medomrežne povezave v obdobju povečane obremenitve omrežja Združenega kraljestva upošteval v količini zmogljivosti, ponujeni na dražbi. Na primer, če bi se pričakovalo, da bo v obdobju povečane obremenitve omrežja Združenega kraljestva mogoče uvoziti 1 GW električne energije, bi se zmogljivost, ponujena na dražbi na trgu zmogljivosti, zmanjšala za 1 GW. NG je prispevek medomrežne povezave, ki ni bila na trgu zmogljivosti, prvotno ocenil na nič (drseča vrednost), ko je za leto dobave 2018/2019 predlagal cilj za dražbo T – 4, vendar je bila ta ocena za dražbo T – 1 nato popravljena na neto prispevek v višini 2,1 GW.

2.3.2 *Postopek predhodnega izbora*

(37) Sodelovanje na trgu zmogljivosti ni obvezno. Vendar mora vsa dovoljena, upravičena zmogljivost sodelovati v postopku predhodnega izbora, tudi če ne namerava oddati ponudbe. Namen postopka predhodnega izbora je zagotoviti, da lahko udeleženci na dražbi dobavijo zmogljivost, ki jo ponujajo, in da je operater sistema sposoben prilagoditi količino zmogljivosti, ki se ponudi na dražbi, glede na količino zmogljivosti, ki odstopi z dražbe.

(38) Upravičeni zmogljivosti, ki se odloči za odstop z dražbe zmogljivosti, se zaradi nedobave ne naložijo kazni na trgu zmogljivosti niti ni upravičena do plačila za dobavo presežnih količin. Taka zmogljivost se lahko odloči, da bo spet sodelovala na poznejših dražbah, in lahko sodeluje na sekundarnem trgu. Tako kot pri neupravičenih elektrarnah se količina, ki se prodaja na dražbi, zmanjša, da se upošteva količina zmogljivosti elektrarn, ki odstopijo z dražbe.

(39) Za zagotovitev, da je za leto dobave pripravljena zanesljiva zmogljivost, operater sistema pred dražbo izvede preverjanja s predhodnim izborom, da potrdi upravičenost in status ponudb za vso morebitno zmogljivost. Zahteve glede predhodnega izbora se za različne vrste zmogljivosti razlikujejo (npr. za proizvodnjo in uravnavanje povpraševanja).

(40) V okviru prijave za predhodni izbor morajo udeleženci izpolnjevati splošne in posebne zahteve glede predhodnega izbora, ki se razlikujejo glede na to, ali je enota obstoječa ali bodoča proizvodna enota ali enota za uravnavanje povpraševanja. Splošne zahteve vključujejo osnovne administrativne podatke (kontaktni podatki, status dovoljenja, struktura podjetja, lokacija in različne izjave direktorjev), medtem ko morajo obstoječe proizvodne enote dokazati tudi svojo preteklo uspešnost. Bodoče enote morajo predložiti dokaze o načrtovanem sporazumu o soglasju in povezovanju, podroben gradbeni načrt in podrobnosti o njihovih pričakovanih naložbah v osnovna sredstva glede na trajanje pogodbe o zmogljivosti, ki jo želijo pridobiti. Poleg tega morajo vložiti podporo za kredite (tj. zavarovanje ali jamstvo za resnost ponudbe) kot znak resnosti za sodelovanje na dražbi in do začetka leta dobave vzpostaviti operativno enoto.

(41) Za nove proizvodne zmogljivosti in nepotrjene zmogljivosti uravnavanja povpraševanja (v nasprotju s potrjenimi zmogljivostmi uravnavanja povpraševanja ([17])) se zahteva jamstvo za resnost ponudbe v višini 5 000 GBP (približno 5 650 EUR) na megavat za dražbe štiri leta vnaprej in eno leto vnaprej ter v višini 500 GBP (približno 565 EUR) na megavat za prehodne dražbe. V zvezi z uravnavanjem povpraševanja ukrep določa, da se jamstvo za resnost ponudbe unovči sorazmerno s količino zmogljivosti, ki je operaterji uravnavanja povpraševanja dejansko niso dobavili, če zagotovijo vsaj 90 % količine, za katero so se obvezali. Čeprav lahko operaterji uravnavanja povpraševanja združijo več lokacij, da dosežejo minimalni prag 2 MW, je treba opozoriti, da morajo plačati jamstvo za resnost ponudbe za celotno količino, tj. 2 MW, tudi če je samo majhen delež navedene količine nepotrjena zmogljivost uravnavanja povpraševanja. Po navedbah Združenega kraljestva se lahko enota trga zmogljivosti potrdi le kot ena enota, potrjena na isti dan v istem obračunskem intervalu. Ta zahteva glede potrjevanja enote bi morala zmanjšati tveganje špekulacij. V nasprotnem primeru bi lahko udeleženci ob različnih časih dokazali in sestavili enoto, ki morda ne bi bila sposobna skupnega delovanja med povečano obremenitvijo omrežja, zaradi česar bi bila zanesljivost oskrbe ogrožena.

([16]) Obveznost zagotavljanja zmogljivosti (tj. tveganje kazni) na trgu zmogljivosti lahko spodbudi tujo elektrarno, da prodaja električno energijo na trgu Združenega kraljestva in ne na svojem nacionalnem trgu po ceni, ki je celo nižja od mejnih stroškov. To je v nasprotju z razvrstitvijo po vrednosti, v skladu s katero bi udeleženci na trgu električno energijo prodajali zgolj na podlagi mejnih stroškov.

([17]) Potrjena zmogljivost uravnavanja povpraševanja se razlikuje od nepotrjene zmogljivosti uravnavanja povpraševanja po tem, da je potrjena s potrdilom o preskusu zmogljivosti uravnavanja povpraševanja, ki ga je za zadevno CMU uravnavanja povpraševanja izdal organ za dobavo (National Grid).

(42) Vlada Združenega kraljestva je po posvetovanju marca 2016 zvišala preddražbeno jamstvo za resnost ponudbe za novozgrajeno proizvodno zmogljivost na 10 000 GBP/MW, da bi pomagala v celoti zavarovati izpostavljenost obveznosti plačila višje odstopnine ter odvračati od špekulativnega sodelovanja z zahtevanjem višje ravni preddražbene zaveze. Raven preddražbenega jamstva za resnost ponudbe za nepotrjeno zmogljivost uravnavanja povpraševanja pa je ostala 5 000 GBP/MW na podlagi povratnih informacij deležnikov med posvetovanjem, da je za agregatorje uravnavanja povpraševanja zavarovanje kritja posojil pri posojilodajalcih primerjalno dražje.

(43) Operater sistema objavi tehnološko specifične faktorje dejanske razpoložljivosti enote pred postopkom predhodnega izbora. Za večino tehnoloških razredov ti faktorji temeljijo na uspešnosti posameznih vrst razredov v preteklih sedmih letih in predstavljajo povprečni pričakovani prispevek elektrarn v obdobju povečane obremenitve omrežja na tehnološko specifični podlagi. Za nekatere razrede, pri katerih so pretekli dokazi bodisi pomanjkljivi bodisi manj pomembni kot zanesljive smernice za prihodnjo uspešnost (npr. medomrežne povezave ali inovativne tehnologije, kot je baterijsko shranjevanje energije), se uporablja drugačna metodologija. Zadevni faktorji se uporabljajo za vse elektrarne z določeno tehnologijo, ne glede na njihovo starost ali status. Ponudniki zmogljivosti, ki so uspešni na dražbi zmogljivosti, prejmejo plačilo (po enotni poravnalni ceni na dražbi), ki je sorazmerno z njihovim faktorjem dejanske razpoložljivosti enote, pomnoženim z zmogljivostjo povezovanja (količina, ki jo je glede na fizično povezavo z omrežjem mogoče izvoziti v sistem). Eden od namenov sistema kazni je raven plačil s te ocenjene ravni uspešnosti prilagoditi glede na dejansko raven uspešnosti posameznih elektrarn.

## 2.4 **Dražbeni postopek**

### 2.4.1 *Določitev količine zmogljivosti za dražbo*

(44) Odločitev o tem, ali izvesti dražbo zmogljivosti, se sprejme vsako leto in temelji na neodvisni oceni električne zmogljivosti, ki jo izvede operater sistema. NG za prihodnjih 15 let oceni verjetni razvoj prihodnjih rezervnih zmogljivosti, prispevek medomrežno povezane zmogljivosti in uravnavanja povpraševanja ter priporoči količino zmogljivosti, potrebno za doseganje standarda trajnostne zanesljivosti. Tako lahko vlada vsako leto oceni, ali je dražba zmogljivosti potrebna.

(45) Odločitev o količini zmogljivosti, za katero je treba skleniti pogodbo na posamezni dražbi zmogljivosti, temelji na standardu trajnostne zanesljivosti. Standard zanesljivosti je objektivna raven zanesljivosti oskrbe z električno energijo in podlaga za določitev krivulje povpraševanja pred vsako dražbo zmogljivosti.

(46) Združeno kraljestvo opozarja, da ne more biti noben sistem električne energije 100-odstotno zanesljiv ter da vedno obstaja kompromis med stroški zagotavljanja dodatne rezervne zmogljivosti in doseženo ravnjo zanesljivosti. Določitev standarda zanesljivosti omogoča sprejetje tega kompromisa, saj opredeljuje točko, na kateri stroški zagotavljanja zmogljivosti ne odtehtajo koristi dodatne zanesljivosti. Njegov cilj je zagotoviti vlagateljem in udeležencem na trgu jasnost glede dolgoročnih ciljev vlade v zvezi z zanesljivostjo oskrbe in prispevati k znižanju stroškov za odjemalce. Poleg tega je njegov cilj zagotoviti, da vlada sklene pogodbe le za ekonomsko učinkovito raven zmogljivosti, kar preprečuje čezmerno naročanje britanske zmogljivosti.

(47) Vlada Združenega kraljestva je določila standard trajnostne zanesljivosti za britanski trg električne energije, ki je pričakovano tveganje izklopa bremena v trajanju 3 ure/leto. To pomeni, da je raven zanesljivosti sistema 99,97-odstotna. Pričakovano tveganje izklopa bremena je število ur/obdobij na leto, za katera se dolgoročno statistično pričakuje, da ponudba ne bo zadovoljila povpraševanja, in ki prikazuje ekonomsko učinkovito raven zmogljivosti. Standard zanesljivosti je bil določen na trajni osnovi, vendar bo imela vlada možnost, da ga po potrebi pregleda.

(48) Operater sistema vsako leto določi, koliko zmogljivosti je potrebne za doseganje standarda zanesljivosti, in vladi do 30. maja zagotovi mnenje v poročilu o električni zmogljivosti. Priporočilo glede količine zmogljivosti, za katero naj se sklenejo pogodbe na dražbah zmogljivosti, da bo dosežen standard zanesljivosti, temelji na oceni različnih scenarijev, ki jo izvede NG, za raven povpraševanja po električni energiji in količino zmogljivosti, ki jo zagotovijo elektrarne, ki niso upravičene do plačil zmogljivosti, npr. nizkoogljične elektrarne, ter tako določa priporočilo operaterja NG glede tega, ali in koliko zmogljivosti je treba za zadevno leto dobave zagotoviti prek trga zmogljivosti. Poročilo operaterja NG pregleda neodvisni odbor tehničnih strokovnjakov, ki svetuje vladi glede zanesljivosti analize in priporočil.

(49) Operater sistema uporablja različne scenarije povpraševanja in občutljivosti za upoštevanje negotovosti glede vremena, razpoložljivosti elektrarne, tokov medomrežnega povezovanja in ravni integrirane proizvodnje. Operater sistema nato izvede neto izravnavo zmogljivosti, ki ne more sodelovati na dražbi (na primer nizkoogljična elektrarna, ki prejema drugo podporo), in zmogljivosti, ki ima že sklenjene pogodbe o zmogljivosti (npr. ko ima ponudnik zmogljivosti sklenjeno večletno pogodbo, ki zajema zadevno leto dobave).

(50) Operater sistema nato uporabi metodologijo „grobe optimizacije“, ki zmanjša najslabši možni rezultat v smislu stroškov zmogljivosti in nezadovoljenega povpraševanja po scenarijih in spremenljivkah. Rezultata modeliranja sta nabor možnosti za enotno količino, ki jo je treba kupiti, in priporočilo.

(51) Združeno kraljestvo je v obvestilo iz leta 2014 vključilo napoved, ki je prikazana na sliki 1, za razpon zmogljivosti, ki jo je treba kupiti, ki bi bila lahko potrebna v obdobju 2018–2030. Na sliki 2 je prikazana posodobljena napoved iz decembra 2018.

*Slika 1*

**Ocene zmogljivosti, ki jih je treba kupiti, iz leta 2014 na podlagi različnih scenarijev (v GW)**

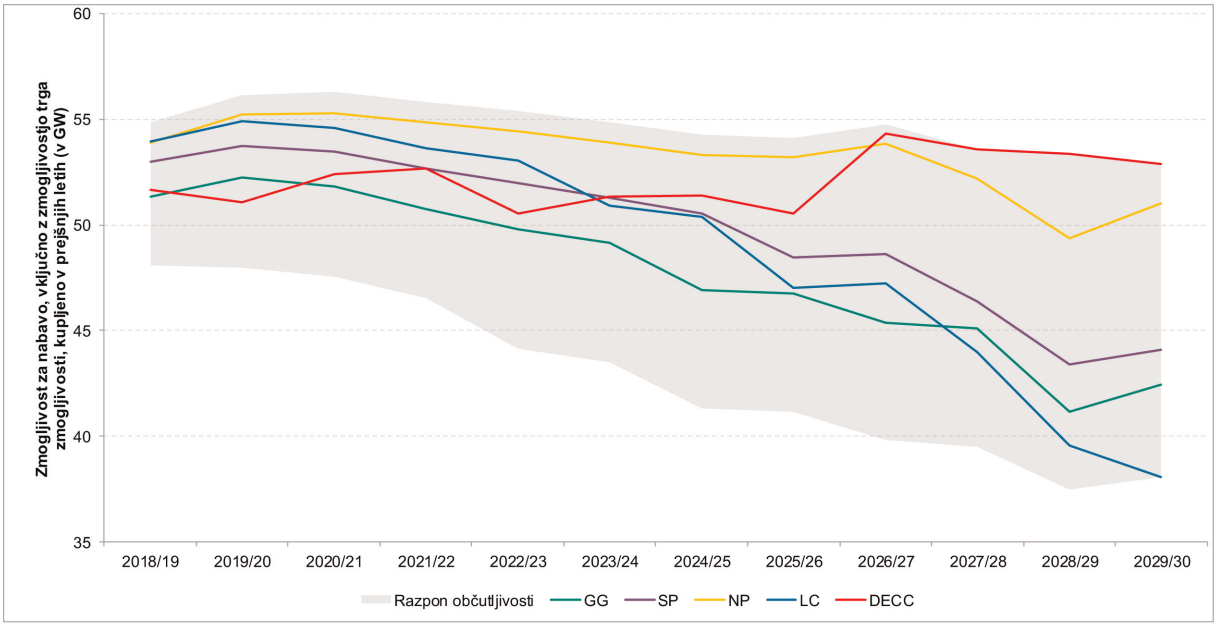


*Slika 2*

**Ocene zmogljivosti, ki jih je treba kupiti, iz leta 2018 na podlagi različnih scenarijev (v GW)**

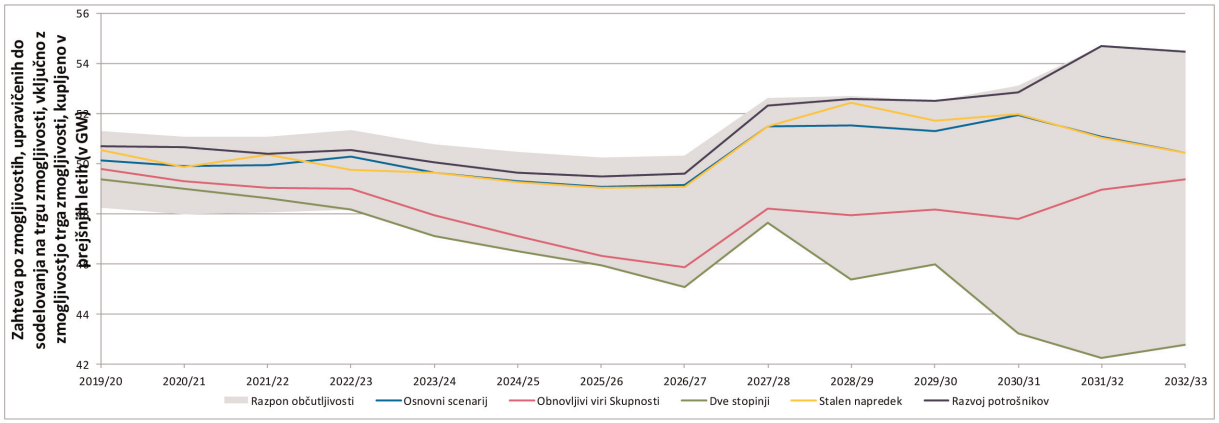


(52) Vlada sprejme končno odločitev o tem, koliko zmogljivosti je treba kupiti na posamezni dražbi, na podlagi krivulje povpraševanja, ki se izpelje v skladu z metodologijo, določeno v uvodnih izjavah v nadaljevanju.

(53) Krivulja povpraševanja zagotavlja vladi nekaj prožnosti pri določanju količine zmogljivosti, za katero je treba skleniti pogodbo, med posameznimi leti, odvisno od stroškov. Nagnjena krivulja povpraševanja omogoča kompromis med zanesljivostjo in stroški, tako da se v danem letu nabavi manjša količina zmogljivosti, če je cena zelo visoka. Poleg tega prispeva k zmanjšanju tveganj špekulacij, saj določa zamejitev cene na dražbi in zagotavlja prožnost za nabavo manj zmogljivosti, če je cena visoka; v obeh primerih se zmanjšajo možnosti, da bi udeleženci zvišali cene z uveljavljanjem tržne moči.

(54) Vlada objavi krivuljo povpraševanja pred vsako dražbo zmogljivosti. V krivulji povpraševanja je ponazorjeno razmerje med ceno zmogljivosti in količino zmogljivosti na dražbi, ki ga zahteva operater sistema. Vsaka krivulja povpraševanja temelji na ravni ciljne zmogljivosti, ki je potrebna za doseganje standarda zanesljivosti, ki ga določi operater sistema, in oceni razumnih stroškov nove zmogljivosti (neto stroškov novega vstopa). Presečišče te ciljne zmogljivosti in neto stroškov novega vstopa določa eno od točk na krivulji povpraševanja. Na sliki 3 je predstavljen primer krivulje povpraševanja po zmogljivosti.

*Slika 3*

**Ponazoritvena krivulja povpraševanja po zmogljivosti**

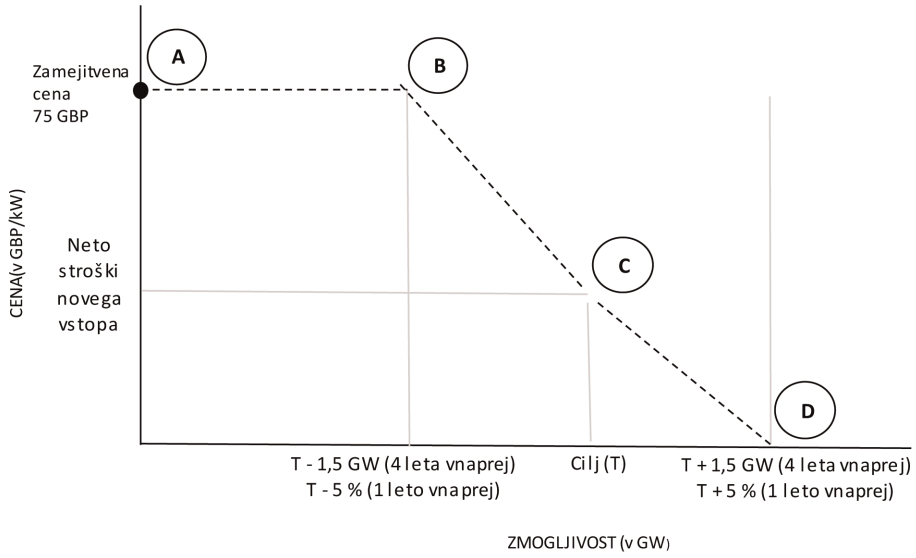


*Vir*: organi Združenega kraljestva

(55) Neto stroški novega vstopa se določijo na podlagi pričakovane enotne poravnalne cene na dražbi in se po potrebi spremenijo za vsako dražbo, na primer na podlagi novih ocen stroškov inženiringa za novozgrajeno zmogljivost in informacij, pridobljenih na prejšnjih dražbah. Stroški novega vstopa temeljijo na ocenah kapitalskih stroškov novozgrajene zmogljivosti iz poročila ([18]), ki ga naročijo organi Združenega kraljestva, pri čemer se predpostavljata 7,5-odstotna minimalna stopnja donosa in 25-letna vračilna doba.

(56) Poleg ravni ciljne zmogljivosti in neto stroškov novega vstopa obstajajo še drugi ključni parametri krivulje povpraševanja: zamejitev cene na dražbi (najvišja cena, po kateri je vlada pripravljena kupiti zmogljivost), prag za uvrstitev med družbe, ki se prilagajajo cenam (najvišja cena, po kateri lahko obstoječe elektrarne ponudijo zmogljivost na dražbi ([19])), in minimalna raven ponudbe, ki je potrebna za izvedbo dražbe (zahteva glede minimalne konkurence). Vlada potrdi končne dražbene parametre za vsako dražbo zmogljivosti, tik preden se začne ustrezna faza postopka predhodnega izbora.

(57) Zamejitev cene na dražbi določa vrh krivulje povpraševanja, tj. ceno, po kateri se na dražbi ne bo več prodala nobena zmogljivost. Namen zamejitve cene je zaščititi britanske odjemalce pred nepredvidenimi težavami z dražbo, kot je pomanjkanje konkurence ali zloraba tržne moči s strani udeležencev. Vendar bi po navedbah organov

([18]) Electricity generation cost model. 2013 update of non-renewable technologies. April 2013. Pripravilo podjetje Parsons Brinckerhoff za ministrstvo za energijo in podnebne spremembe. Številka PIMS: 3512649A.
([19]) Glej uvodni izjavi 70 in 71.

Združenega kraljestva prenizko določena zamejitev cene na dražbi lahko odvrnila ponudnike in zmanjšala konkurenco, zato je pomembno, da se zamejitev cene določi na ravni, ki spodbuja konkurenco na dražbi zmogljivosti in omogoča trgu, da določi učinkovito ceno za novo zmogljivost na podlagi ocene tveganj z vidika udeležencev ter morebitnega donosa na trgih električne energije in zmogljivosti. Določitev ustrezne ravni zamejitve cene je odvisna od ocene stopnje negotovosti v zvezi z osrednjo oceno neto stroškov novega vstopa.

(58) Leta 2014 je vlada Združenega kraljestva zamejila ceno na 75 GBP/kW. Združeno kraljestvo je pojasnilo, da je ta zamejitev cene višja od modelirane enotne poravnalne cene na dražbi glede na različne verodostojne scenarije, a ne tako visoka, da bi elektrarnam omogočala uveljavljanje znatne tržne moči, če sodeluje omejena količina novozgrajenih zmogljivosti. Poleg tega zagotavlja, da novozgrajena zmogljivost v ponudbi ne more zahtevati povračila vseh fiksnih stroškov, temveč mora vsaj deloma upoštevati prihodke na energetskem trgu in plačila na trgu zmogljivosti po koncu prvotnega trajanja pogodbe, da bi bil projekt finančno vzdržen.

(59) Vlada ima pred dražbo še dodatno možnost, da se prepriča, ali bo na dražbi zadostna konkurenca. Stranke, ki so bile uvrščene v predhodni izbor za sodelovanje na dražbi, se morajo dva tedna pred dražbo zavezati, da bodo ponudile zmogljivost na dražbi. Vlada lahko nato pregleda seznam enot zmogljivosti, ki bodo sodelovale na dražbi, pri čemer upošteva na primer količino ponujene dobave, kombinacijo tehnologij in lastništvo ponujenih enot, ter lahko dražbo odpove, če ni prepričana, da bi bil postopek dovolj konkurenčen za dosego ustrezne vrednosti za odjemalce.

2.4.2 *Pogostost in oblika dražb*

(60) Dražba zmogljivosti poteka vsako leto za dobavo čez štiri leta: npr. dražba leta 2014 je bila organizirana za dobavo v letih 2018/2019, pri čemer je leto dobave trajalo od 1. oktobra 2018 do 30. septembra 2019. Od izvedbe ukrepa leta 2014 se bile organizirane štiri dražbe za štiri leta vnaprej: v letih 2014, 2015, 2016 in 2017. Dražbo za štiri leta vnaprej, ki je bila načrtovana za leto 2018 in dobavo v letu 2022, je Združeno kraljestvo ustavilo, potem ko je bil s sodbo Splošnega sodišča sklep Komisije iz leta 2014 razglasen za ničen. Da bi zagotovili dobavo v letu 2022, so organi Združenega kraljestva decembra 2018 navedli, da bodo leta 2019 v okviru priglašenega ukrepa izjemoma organizirali dražbo za tri leta vnaprej (glej uvodno izjavo 18(d)).

(61) Dodatna dražba za leto vnaprej se organizira v letu neposredno pred letom dobave iz glavne dražbe. Postopek za določitev krivulje povpraševanja za to dražbo je enak kot postopek za glavno dražbo (za štiri leta vnaprej), pri čemer vlada končno odločitev sprejme na podlagi analize, ki jo predloži operater sistema. Dražba za eno leto vnaprej zagotavlja, da se nabavi ustrezna količina zmogljivosti, ko so na voljo točnejše napovedi povpraševanja, in je pomembna, da se zmogljivosti uravnavanja povpraševanja (ki težko sodeluje na dražbi štiri leta pred dobavo) omogoči dejavno sodelovanje v mehanizmu. Od izvedbe ukrepa leta 2014 je bila organizirana ena dražba za eno leto vnaprej, in sicer na začetku leta 2018 za leto dobave 2018/2019 ([20]). Kot je navedeno v uvodni izjavi 18(a), je bila nadomestna in pogojna dodatna dražba T – 1 organizirana junija 2019 za leto dobave 2019/2020.

(62) Nekaj zmogljivosti se zadrži iz dražbe za štiri leta vnaprej in „rezervira“ za dražbo za leto vnaprej. V letih 2014 in 2015 je količina rezervirane zmogljivosti temeljila na oceni količine stroškovno učinkovite zmogljivosti uravnavanja povpraševanja, ki bi lahko sodelovala na dražbi, in je bila javno objavljena po objavi krivulje povpraševanja za dražbo za štiri leta vnaprej (2,5 GW). Pregled metodologije, uporabljene za določitev rezervirane zmogljivosti za T – 1, je vlada Združenega kraljestva izvedla marca 2016. Po pregledu je bila dogovorjena nova metodologija za „rezervacijo“ zmogljivosti, ki temelji na uporabi 95-odstotnega intervala zaupanja pri priporočeni letni zmogljivosti operaterja National Grid za T – 4 iz poročila o električni zmogljivosti in se uporablja od leta 2016. National Grid pri modeliranju kvantifikacije negotovosti, ki minimizira najslabšo napako med vsemi obravnavanimi scenariji (ang. Least Worst Regrets – LWR), v poročilu o električni zmogljivosti izpelje 95-odstotni interval zaupanja okrog priporočene zmogljivosti. V preglednici 3 je navedena rezervirana količina za dražbe T – 1.

([20]) Poleg tega je Združeno kraljestvo januarja 2017 izvedlo dodatno dražbo zmogljivosti za sklenitev pogodbe za dobavo od 1. oktobra 2017 do 30. septembra 2018. Ta dodatna dražba je bila odobrena s sklepom Komisije o državni pomoči SA.44475 (2016/N) (C(2016) 7757 final).

*Preglednica 3*

**Rezervirana količina za dražbo T – 1 in zmogljivost, ki jo je treba kupiti na dražbi T – 1**

*(v GW)*

| Leto dobave | Ciljna zmogljivost, ki jo je treba kupiti na dražbi T – 4 | Zmogljivost, rezervirana za dražbo T – 1 | Ciljna zmogljivost, ki jo je treba kupiti na dražbi T – 1 | Količina, kupljena na dražbi T – 1 |
|---|---|---|---|---|
| 2018/2019 | 48,6 | 2,5 | 4,9 | 5,79 |
| 2019/2020 (pogojna dražba) | 44,7 | 2,5 | 2,7 | 3,68 |
| 2020/2021 | 51,7 | 0,6 | n. r. | n. r. |
| 2021/2022 | 49,2 | 0,4 | n. r. | n. r. |

(63) Če povpraševanje pade v obdobje med dražbo za štiri leta vnaprej in dražbo za eno leto vnaprej, se količina zmogljivosti, ponujena na dražbi za eno leto vnaprej, zmanjša. Ker pa dražbe za eno leto vnaprej za uravnavanje povpraševanja zagotavljajo boljšo pot do trga, se je vlada Združenega kraljestva leta 2014 zavezala, da bo na dražbah za eno leto vnaprej kupila vsaj 50 % zmogljivosti, rezervirane pred štirimi leti. Na dražbi T – 1 za leto dobave 2018/2019 je bilo kupljene več kot dvakrat toliko zmogljivosti, kot je je bilo rezervirane štiri leta prej (4,9 GW v primerjavi z 2,5 GW, kot je bilo prvotno predvideno), tudi na pogojni dražbi T – 1 za leto dobave 2019/2020 pa je bila ciljna zmogljivost za nabavo večja od prvotno rezervirane (2,7 GW v primerjavi z 2,5 GW).

(64) Vlada Združenega kraljestva pričakuje, da bo dražbe T – 4 in T – 1 izvedla vsako leto, vendar lahko šele po zaključku predhodnega izbora za dražbo sprejme končno odločitev glede izvedbe dražbe zmogljivosti.

(65) Vlada Združenega kraljestva ima diskrecijsko pravico, da kadar koli pred začetkom prvega kroga dražbe to prekliče ali odloži. Če se vlada ne odloči za preklic dražbe, se dražba samodejno začne. Ko se začne, ima vlada diskrecijsko pravico zavrniti rezultat dražbe samo, če obstajajo utemeljeni razlogi za sum, da NG kot organ za dobavo ni izvedel dražbe v skladu z uredbo in pravili. Če se vlada ne odloči za preklic dražbe, se ta samodejno potrdi. Po začetku dražbe vlada nima diskrecijske pravice vplivati na njen rezultat.

(66) Vse dražbe trga zmogljivosti so dražbe z zniževanjem cene, po diskriminatorni ceni, ko so vsi izbrani udeleženci (ponudniki) plačani v skladu z zadnjo sprejeto ponudbo. Dražba se izvede na podlagi predhodno določenih pravil. Dražitelj na začetku dražbe najavi visoko ceno, upravičeni udeleženci pa predložijo ponudbe, v katerih navedejo količino zmogljivosti, ki so jo za to ceno pripravljeni dobaviti. Ta postopek se večkrat ponovi v skladu z vnaprej določenim urnikom, dokler se ne odkrije najnižja cena, pri kateri povpraševanje ustreza ponudbi. Vsem izbranim udeležencem se plača enotna poravnalna cena („model pay-as-clear“). Poleg tega obstaja več ukrepov, namenjenih zmanjšanju tveganja špekulacij in zagotovitvi učinkovitega rezultata.

(67) Pri odločanju, koliko zmogljivosti naj se ponudi po dani ceni zmogljivosti, se od udeležencev pričakuje, da upoštevajo možnost ustvarjanja prihodkov na energetskem trgu. Pričakovani prihodki na energetskem trgu se med ponudniki razlikujejo in so odvisni od njihovih pričakovanih faktorjev obremenitve, veleprodajnih cen ter stroškov goriva in zmanjševanja emisij.

(68) Leta 2014 je Združeno kraljestvo uravnavanje povpraševanja z zniževanjem odjema, iz proizvodnje izpeljano uravnavanje povpraševanja in integrirano (ali z distribucijo povezano) proizvodnjo (do 50 MW) štelo za nastajajoče sektorje, ki potrebujejo dodatno podporo za pomoč pri pripravi na konkurenco na glavnih dražbah trga zmogljivosti. Zato sta bili za leti 2016 in 2017 izvedeni dve prehodni dražbi, da bi se jim zagotovila podpora. Medtem ko je bila prva prehodna dražba dejansko odprta za tri zgoraj opisane kategorije zmogljivosti, je Združeno kraljestvo na podlagi stopnje uspešnosti integrirane (ali z distribucijo povezane) proizvodnje in iz proizvodnje izpeljanega uravnavanja povpraševanja na prvi prehodni dražbi ter dražbah T – 4 v letih 2014 in 2015 menilo, da so ti udeleženci dovolj zreli, da lahko na glavnih dražbah trga zmogljivosti uspešno konkurirajo drugim vrstam zmogljivosti, ne da se nadaljnja podpora dodeli posebej njim. Zato je Združeno kraljestvo ta sredstva izključilo iz druge (in zadnje) prehodne dražbe, zaradi česar so lahko sodelovali samo ponudniki uravnavanja povpraševanja z zniževanjem odjema. Poleg tega je Združeno kraljestvo za drugo prehodno dražbo navedlo, da se je odločilo preveriti, ali bi lahko nižji prag sodelovanja (tj. 500 kW namesto 2 MW) pomenil dobrodošlo spremembo za trajno ureditev trga zmogljivosti za vse udeležence. V preglednici 4 so navedeni rezultati prehodne dražbe.

*Preglednica 4*

**Pogodbe o zagotavljanju zmogljivosti (zmanjšana, v MW), sklenjene na dražbah za prehodne ureditve**

| | Prva dražba za prehodne ureditve | Druga dražba za prehodne ureditve |
|---|---|---|
| Z distribucijo povezana proizvodnja | 328 | n. r. |
| Skupno uravnavanje povpraševanja, od tega: | 475 | 312 |
| — Iz proizvodnje izpeljano uravnavanja povpraševanja | 322 | n. r. |
| — Uravnavanje povpraševanja z zniževanjem odjema:<br>— *Vključno z zmogljivostjo < 2 MW* | 153<br>— *n. r.* | 312<br>— *8,5 (predstavlja 8 enot trga zmogljivosti)* |
| **Skupaj** | **803** | **312** |

(69) V preglednici 5 so za posamezne dražbe, izvedene od leta 2014, prikazane količine, katerih nakup je priporočil NG, ciljne količine, ki jih je odobril državni sekretar, in količine, ki so bile na koncu kupljene na dražbah T – 4 in T – 1.

*Preglednica 5*

**Potrebne zmogljivosti**

*(v GW)*

| | Količina zmogljivosti, katere nakup je National Grid priporočil v poročilu o električni zmogljivosti | Prilagojeno priporočilo operaterja National Grid glede količine, ki bi jo bilo treba kupiti na dražbi, po predhodnem izboru | Zmogljivost, ki jo je bilo treba kupiti Ciljna količina, ki jo je odobril državni sekretar | Količina, kupljena na dražbi |
|---|---|---|---|---|
| T – 4 2014 | 53,3 | 48,6 | 48,6 | 49,3 [1] |
| T – 4 2015 | 47,9 | 44,7 | 45,4 | 46,4 |
| T – 4 2016 | 49,7 | 51,1 | 51,7 | 52,4 |
| T – 4 2017 | 50,5 | 49,2 | 49,2 | 50,4 |
| T – 1 2017 | 6,3 | 4,9 | 4,9 | 5,79 |
| T – 1 2019 (pogojna dražba) | 4,6 | 4,3 (november 2018)<br>2,3 (maj 2019) | 2,7 | 3,6 |

[1] Po prekinitvah februarja 2018 zmogljivost znaša 47,53 GW.

2.4.3 *Družbe, ki se prilagajajo cenam*

(70) Za zmanjšanje tržne moči na dražbi so morebitni ponudniki zmogljivosti, ki so se uspešno uvrstili v predhodni izbor, razvrščeni bodisi kot družbe, ki se prilagajajo cenam (ki ne morejo oddati ponudb, višjih od razmeroma nizkega praga), bodisi kot družbe, ki določajo cene (ki lahko oddajo take ponudbe). Obstoječi ponudniki zmogljivosti so privzeto družbe, ki se prilagajajo cenam. Novi udeleženci na trgu in viri uravnavanja povpraševanja so razvrščeni kot družbe, ki določajo cene, in lahko oddajo ponudbe do višine skupne zamejene cene dražbe. Po navedbah Združenega kraljestva to razlikovanje krepi spodbude za udeležence, naj oddajo ponudbe po dejanski vrednosti svoje zmogljivosti, in zmanjšuje tveganje, da bi obstoječe elektrarne z nižjimi stroški poskusile določiti visoko ceno v letih, ko vstop novih udeležencev na trg ni potreben. Združeno kraljestvo trdi, da bi bilo treba prag družb, ki se prilagajajo cenam, določiti na ravni, ki zajema večino obstoječih elektrarn, hkrati pa bi morala biti

cena dovolj nizka, da bi se zmanjšalo tveganje špekulacij. Prag družb, ki se prilagajajo cenam, je bil določen na 25 GBP/kW (50 % neto stroškov novega vstopa). Ta prag je dovolj visok, da zajame večino obstoječih elektrarn. Leta 2014 je modeliranje Združenega kraljestva nakazovalo, da bi ta prag zajel približno 80 % obstoječih elektrarn. Preglednica 6 kaže, da je bilo s pragom družb, ki se prilagajajo cenam, dejansko zajetih približno 60 % obstoječih elektrarn. 25 GBP/kW je tudi bistveno manj od pričakovanih stroškov novega vstopa. Zato prag družb, ki se prilagajajo cenam, v višini 25 GBP/kW tudi zmanjšuje tveganje špekulacij.

*Preglednica 6*

**Obstoječe elektrarne, zajete s pragom družb, ki se prilagajajo cenam, od leta 2014**

| Dražba | Obstoječa elektrarna, zajeta s pragom družb, ki se prilagajajo cenam | | |
|---|---|---|---|
| | Zmogljivost (v MW) | % | Enotna poravnalna cena (v GBP/kW) |
| 2014 T – 4 | 25 007 | 67 | 19,40 |
| 2015 T – 4 | 39 286 | 80 | 18,00 |
| 2016 T – 4 | 29 548 | 56 | 22,50 |
| 2017 T – 4 | 31 099 | 57 | 8,40 |
| 2017 T – 1 | 2 306 | 29 ([1]) | 6,00 |
| 2019 T – 1 (pogojna) | 1 758 ([2]) | 49 | 0,77 |

([1]) Za velik delež obstoječih zmogljivosti, ki so na dražbi T – 1 sodelovale kot družbe, ki se prilagajajo cenam, je verjetno krivo dejstvo, da velik del teh obstoječih zmogljivosti izhaja iz najstarejše in najmanj pomembne elektrarne, ki se na dražbah T – 4 ni sposobna toliko pred letom dobave zavezati, da bo takrat še vedno obratovala.

([2]) Obstoječa proizvodna zmogljivost je pridobila pogodbe o zmogljivosti. Po predhodnem izboru je bilo 6 803 MW (72 %) zmogljivosti opredeljenih za družbe, ki se prilagajajo cenam.

(71) Obstoječim elektrarnam z zelo visokimi stroški se lahko dovoli, da sodelujejo kot družbe, ki določajo cene (in oddajo ponudbe nad pragom družb, ki se prilagajajo cenam), vendar morajo utemeljiti, zakaj potrebujejo višjo raven plačila (na primer s predložitvijo potrdila upravnega odbora in poslovnega načrta upravnemu odboru ponudnika). To utemeljitev je treba predložiti uradu Ofgem in se lahko uporabi v okviru morebitne preiskave zlorabe tržne moči.

(72) Obstoječe ponudnike, ki oddajo ponudbo po ceni, ki je višja od praga družb, ki določajo cene, in na dražbi ne prejmejo pogodbe o zmogljivosti, vendar v letu dobave še naprej obratujejo, bo Ofgem verjetno preiskal, pri tem pa lahko uporabi informacije, zagotovljene skupaj s ponudbo za ceno na dražbi.

(73) Novi udeleženci na trgu lahko določijo ceno brez utemeljitve svoje ponudbe, čeprav lahko Ofgem v okviru svoje običajne izvršilne vloge tudi v zvezi s tem izvede preiskavo, če se za nove udeležence šteje, da poskušajo uveljavljati tržno moč. Višina ponudbe je vsekakor omejena z zamejitvijo cene, določeno na krivulji povpraševanja, ki se zagotovi pred dražbo.

2.4.4 *Trajanje pogodbe o zmogljivosti*

(74) Če je sprejeta njihova ponudba, dobavitelji zmogljivosti dobijo pogodbo o zmogljivosti po enotni poravnalni ceni. Trajanje razpoložljivih pogodb o zmogljivostih je različno, da se zagotovijo enaki konkurenčni pogoji za vse ponudnike zmogljivosti.

(75) Večina obstoječih ponudnikov zmogljivosti ima dostop do enoletnih pogodb; ponudniki proizvodne zmogljivosti, ki imajo naložbe v osnovna sredstva, ki presegajo prvotni prag v višini 125 GBP/kW (prenova elektrarn), so upravičeni do največ triletnih pogodb o zmogljivosti; ponudniki proizvodne zmogljivosti, ki imajo naložbe v osnovna sredstva, ki presegajo prvotni prag v višini 250 GBP/kW (nove elektrarne), so upravičeni do največ 15-letnih pogodb o zmogljivosti. Ta praga se vsako leto pregledata in sta se sčasoma rahlo zvišala, tako da sta decembra 2018 znašala 135 GBP/kW oziroma 270 GBP/kW. Več kot enoletne pogodbe so na voljo le udeležencem dražbe za štiri leta vnaprej.

(76) Za zagotovitev regulativne varnosti in spodbuditev zaupanja vlagateljev v mehanizme se za ključne izraze pogodbe o zmogljivosti uporabljajo predhodna pravila ([21]) (če v morebitnih prihodnjih ureditvah pravila ne določajo drugače, čeprav doslej ni bila izvedena nobena taka sprememba). Ti ključni izrazi so:

(a) trajanje pogodbe;

(b) cena zmogljivosti in upravičenost do plačila;

(c) obveznost zagotavljanja zmogljivosti in faktor dejanske razpoložljivosti enote;

(d) doseženi mejniki in odstopnine, ki se uporabljajo;

(e) najvišja možna odgovornost za kazni.

(77) Združene kraljestvo navaja, da so dolgoročnejše pogodbe za nove udeležence na trgu namenjene zagotavljanju pomoči pri spodbujanju konkurenčnih novih vstopov na trg. Z dopuščanjem, da novi udeleženci na trgu dobijo dolgoročne pogodbe, se takim udeležencem omogoči, da pridobijo cenejše financiranje za svoje naložbe. Združeno kraljestvo meni, da bi to pomagalo zmanjšati ovire za vstop neodvisnih podjetij, ki ne morejo financirati naložb v nove zmogljivosti, s prihodki od drugih elektrarn v njihovem portfelju. S spodbujanjem konkurence na trgu lahko torej dolgoročnejše pogodbe pripomorejo k zniževanju stroškov za odjemalce na trgih energije in zmogljivosti. Dolgoročnejše pogodbe bi morale po navedbah organov Združenega kraljestva tudi zmanjšati tveganje, da bi udeleženci z visokimi stroški naložb ali obnove z vsemi temi stroški obremenili enoletno pogodbo.

### 2.5 **Sekundarni trg (trgovanje)**

(78) Med dražbo in dobavo ter v letu(-ih) dobave lahko udeleženci prilagajajo svoj položaj s trgovanjem, npr. s prevzemom večje ali manjše obveznosti ali s tem, da poiščejo alternativno zmogljivost za nadomestitev začasnega pomanjkanja zmogljivosti. Sekundarno trgovanje je pomembno orodje, s katerim lahko strani obvladujejo svoje tveganje izpostavljenosti kaznim na trgu zmogljivosti. Obstajajo različne oblike sekundarnega trgovanja, ki so dovoljene na trgu zmogljivosti: finančno trgovanje, prerazporejanje količine in trgovanje z obveznostmi.

### 2.6 **Dobava**

(79) Trg zmogljivosti sledi modelu „dobavljene energije“: ponudniki zmogljivosti morajo dobaviti energijo, kadar je to potrebno za zagotovitev zanesljivosti oskrbe, tj. v dejanskih situacijah povečane obremenitve omrežja. Če tega ne storijo, se jim naložijo kazni. Model vključuje tudi dodatno fizično preskušanje zmogljivosti. Če se zahtevana raven zmogljivosti ne dokaže v zahtevanem številu primerov, se plačila zmogljivosti zasežejo, dokler ni zmogljivost uspešno dokazana.

#### 2.6.1 *Obveznost sklenitve pogodbe o zmogljivosti*

(80) V skladu z obveznostjo sklenitve pogodbe o zmogljivosti so povečane obremenitve omrežja opredeljene kot polurni obračunski intervali, v katerih se 15 minut ali dlje v kateri koli točki sistema izvajata regulacija napetosti ali nadzorovano izklapljanje odjema. Ponudniki morajo določiti svoj odziv v takih primerih in se izogniti kršitvi katerega koli obstoječega kodeksa ali pogojev za izdajo dovoljenja. Do zdaj je operater sistema izdal samo dve obvestili o trgu zmogljivosti, in sicer 31. oktobra 2016 in 7. novembra 2016. Pozimi (2018/2019) bi se moral ukrep prvič izvajati v celoti.

(81) Za zagotovitev, da lahko udeleženci ustrezno obvladujejo tveganje izpostavljenosti kaznim, npr. tveganje hkratnega izpada delovanja več elektrarn, je operater sistema izdal obvestilo o povečani obremenitvi omrežja prek „opozorila za trg zmogljivosti“ na podlagi metodologije iz pravil o trgu zmogljivosti (8.4.6) ([22]). Če se to opozorilo ne izda, se zaradi pomanjkanja zmogljivosti ne določijo kazni za trg zmogljivosti ali plačila za dobavo presežnih količin.

(82) Pogodbe o zmogljivosti obvezujejo udeležence k dobavi določene količine električne energije. Obveznost ponudnika v obdobju povečane obremenitve omrežja se izračuna iz njegovih obveznosti, ki jih je prevzel z dražbami za štiri leta vnaprej in eno leto vnaprej, ter vseh obveznosti sekundarnega trgovanja, ki jih je prevzel za določene obračunske intervale, v katerih se pojavijo povečane obremenitve omrežja.

([21]) Klavzula o uporabi predhodnih pravil je določba, v skladu s katero se staro pravilo še naprej uporablja za nekatere obstoječe primere, medtem ko se bo novo pravilo uporabljalo za vse prihodnje primere.

([22]) https://www.ofgem.gov.uk/electricity/wholesale-market/market-efficiency-review-and-reform/electricity-market-reform/capacity-market-cm-rules

(83) V obdobjih povečane obremenitve omrežja, pred katerimi se vsaj štiri ure vnaprej izda opozorilo za trg zmogljivosti, so ponudniki obvezani „slediti odjemu“. To pomeni, da jim ni treba proizvajati električne energije ali zmanjšati povpraševanja do skupne ravni njihove obveznosti, če za zadovoljitev povpraševanja ni potrebna vsa zmogljivost, za katero so bile na trgu sklenjene pogodbe o zmogljivosti. Med povečano obremenitvijo omrežja, ko je za zadovoljitev povpraševanja potrebne samo 70 % takšne skupne zmogljivosti, se od vsakega ponudnika zahteva, da proizvaja električno energijo ali zmanjša povpraševanje samo do 70 % celotne zmogljivosti, ki jo je obvezan zagotavljati.

(84) Po navedbah organov Združenega kraljestva so obveznosti sledenja odjema ustrezne za zagotovitev, da so proizvajalci motivirani za učinkovito delovanje na trgu, in so sorazmerne s škodo, ki jo odjemalcem povzroči vsak izklop bremena. Če bi vsakemu udeležencu grozilo, da bo kaznovan za svojo obveznost zagotavljanja celotne skupne zmogljivosti v vsakem primeru povečane obremenitve omrežja, bi trg zmogljivosti signaliziral elektrarnam, naj delujejo z delom moči, četudi je to zanje ekonomsko neučinkovito ter povečuje emisije in povišuje račune odjemalcev.

2.6.2 *Kazni*

(85) Sistem kazni je namenjen spodbujanju ponudnikov zmogljivosti, naj dobavljajo energijo, kadar je to potrebno. Enote, katerih učinkovitost je pod pričakovano ravnjo učinkovitosti, se kaznujejo, medtem ko tiste, ki presegajo pričakovano raven, prejmejo plačila za dobavo presežne zmogljivosti, tako da ob koncu leta plačila zmogljivosti vsake enote na splošno izražajo njihovo učinkovitost. Sistem kazni je sestavljen iz treh glavnih elementov:

(a) mesečne omejitve odgovornosti, ki znaša 200 % ponudnikovih mesečnih prihodkov iz zmogljivosti, ki lahko glede na uteževanje mesečnih plačil glede na povpraševanje v sistemu izpostavijo ponudnike kazenski odgovornosti za do 20 % njihovega prihodka v katerem koli mesecu;

(b) splošne letne omejitve v višini 100 % letnih prihodkov;

(c) kazenske obrestne mere, določene na 1/24 ponudnikovih letnih plačil zmogljivosti.

2.6.3 *Sistem preskušanja*

(86) Sistem kazni dopolnjuje strog sistem dokazovanja učinkovitosti za zagotovitev, da so ponudniki zmogljivosti zmožni dobaviti energijo, kadar je to potrebno, in da prejmejo plačila zmogljivosti samo, če so zanesljivi. To je zlasti pomembno za leta dobave brez povečanih obremenitev omrežja, v katerih preskušan uspešnosti ponudnikov zagotavlja, da so ponudniki fizično sposobni dobavljati zmogljivost v skladu s svojimi obveznostmi.

### 2.7 **Proračun, financiranje ukrepa in plačilni tokovi**

(87) V preglednici 7 je povzetek rezultata različnih dražb trga zmogljivosti, ki so bile organizirane od leta 2014, vključno s prehodnimi dražbami.

*Preglednica 7*

**Povzetek rezultatov dražb trga zmogljivosti**

| Dražba | Na dražbi pridobljena zmogljivost (v GW) | Enotna poravnalna cena (v GBP/kW) | Celoten proračun za zmogljivost, razporejeno na dražbi [1] (v milijonih GBP) |
|---|---|---|---|
| T – 4 2014 | 49,3 | 19,40 | 1 734 |
| T – 4 2015 | 46,4 | 18,00 | 1 082 |
| T – 4 2016 | 52,4 | 22,50 | 2 012 |
| T – 4 2017 | 50,4 | 8,40 | 500 |
| T – 1 2017 | 5,8 | 6,00 | 35 |
| T – 1 2019 (pogojna) | 3,6 | 0,77 | 3 |
| TA 2016 | 0,8 | 27,50 | 22 |
| TA 2017 | 0,3 | 45,00 | 14 |

[1] Registri trga zmogljivosti se redno posodabljajo, da se prikaže zmogljivost, za katero ni več sklenjena pogodba. Celotni znesek, naveden v preglednici, je znesek, ki je bil razporejen na dražbi. Ta znesek ni bil prilagojen za zmogljivost, ki je odstopila od dražbe in ni več upravičena do plačil zmogljivosti. Vrednosti niso bile prilagojene za inflacijo.

(88) V skladu s členom 6(1) uredbe o električni zmogljivosti (plačilo dobaviteljem itd.) iz leta 2014 morajo vsi pooblaščeni dobavitelji na trgu zmogljivosti plačati pristojbino za financiranje stroškov trga zmogljivosti (tj. stroškov za financiranje plačil zmogljivosti ponudnikom) v skladu z naslednjim postopkom:

(a) plačila so profilirana v skladu s povpraševanjem sistema, tako da ponudniki zmogljivosti prejmejo večji del plačil v mesecih velikega povpraševanja (tj. čez zimo) in manjši del v obdobjih manjšega povpraševanja;

(b) dobavitelji tri mesece pred začetkom leta dobave napovejo svoje povpraševanje na vse delovne dneve od 16. do 19. ure od začetka novembra do konca februarja in te ocene sporočijo poravnalnemu organu;

(c) pristojbine dobaviteljev se določijo na podlagi njihovega napovedanega tržnega deleža, mesečne pristojbine pa se zaračunavajo pooblaščenim dobaviteljem, da se uskladijo s profilom plačevanja ponudnikom zmogljivosti. Pristojbine dobaviteljev se izračunajo na podlagi povpraševanja med 16. in 19. uro pozimi ob delovnih dneh, da se dobavitelji spodbudijo, naj zmanjšajo povpraševanje svojih odjemalcev po električni energiji v času, ko je povpraševanje običajno največje. S tem bi se morala zmanjšati potrebna količina zmogljivosti, posledično pa bi se znižali tudi stroški trga zmogljivosti;

(d) pristojbine dobaviteljev se posodabljajo, da se upoštevajo dejanski podatki o tržnem deležu, ko so na voljo, tako kot v postopku uskladitve iz kodeksa o izravnavi in obračunu. Ta postopek usklajevanja se nadaljuje 14 mesecev do prejema revidiranih podatkov o povpraševanju.

(89) Vse plačilne tokove, povezane s trgom zmogljivosti, za vse udeležence izračuna in upravlja poravnalni organ, ki mu pomaga ponudnik storitev poravnave (Elexon). Vloga in odgovornosti poravnalnega organa in družbe Elexon so opisane v oddelku 2.2.

(90) Plačila zmogljivosti so določena na podlagi količin iz vsake pogodbe ponudnika o zmogljivosti ob upoštevanju rezultata ustrezne dražbe za vsako leto dobave: plačila zmogljivosti so enaka količini zmogljivosti, za katero so uspešni ponudniki zmogljivosti oddali ponudbo na dražbi zmogljivosti, pomnoženi z enotno poravnalno ceno.

(91) Sredstva, ki jih prejme poravnalni organ, se hranijo na brezobrestnem depozitnem bančnem računu vladne bančne službe. Poravnalni organ je odgovoren tudi za zbiranje, upravljanje in (po potrebi) vračanje zavarovanja, ki ga dajo proizvajalci z novozgrajenimi zmogljivostmi ali ponudniki uravnavanja povpraševanja v okviru postopka predhodnega izbora pred vsako dražbo zmogljivosti.

(92) Glavni finančni tokovi do poravnalnega organa in od njega so:

(a) dobavitelji morajo od obračunskega leta 2015/2016 poravnalnemu organu vsak mesec plačati tako imenovane „pristojbine za poravnalni organ“. Te zajemajo administrativne stroške poravnalnega organa (in njegovega zastopnika) za vzdrževanje poravnalne funkcije trga zmogljivosti. Ta plačila se pobirajo v skladu z obračunskim letom v Združenem kraljestvu, tj. od aprila do marca, to je z ločenim časovnim razporedom glede na druge plačilne tokove trga zmogljivosti, ki se izvaja v skladu z letom zagotavljanja zmogljivosti, tj. od oktobra do septembra;

(b) dobavitelji morajo zagotoviti kritje posojil pred začetkom vsakega meseca v letu dobave. To kritje mora biti enako 110 % njihove mesečne pristojbine in je namenjeno zagotavljanju, da se tokovi plačil ponudniku zmogljivosti ne prekinejo, če ponudnik ne izpolni svojih obveznosti;

(c) dobavitelji morajo poravnalnemu organu najpozneje v 24 delovnih dneh po koncu vsakega meseca v letu dobave plačati „mesečno pristojbino dobavitelja“. To je obveznost dobaviteljev (v skladu s pogojem v njihovem dovoljenju za dobavo) za financiranje trga zmogljivosti;

(d) ponudniki zmogljivosti morajo v primeru nezadostne uspešnosti glede na svoje obveznosti dobave zmogljivosti med povečano obremenitvijo omrežja v letu dobave poravnalnemu organu plačati „globo“. Plačati jo je treba najpozneje v 24 delovnih dneh po koncu meseca;

(e) poravnalni organ zagotovi ponudnikom „plačilo zmogljivosti“. To je znesek, ki se določi v skladu z njihovo obveznostjo dobave zmogljivosti (količina, določena na dražbi zmogljivosti) v 29 dneh po koncu posameznega meseca v letu dobave. Vsa plačila ponudnikom se financirajo s prihodki iz pristojbin, ki jih plačajo pooblaščeni dobavitelji. Če ponudnik zmogljivosti ne plača globe, se plačilo ponudniku zadrži do izterjave potrebne globe. Pri dejanskih plačilih ponudnikom se upošteva morebitno trgovanje z obveznostmi, izvedeno med dražbo in obdobjem dobave;

(f) če ponudniki zmogljivosti med povečano obremenitvijo omrežja, ki se pojavi v letu dobave, dobavijo zmogljivost, ki presega zmogljivost, za katero so se obvezali, poravnalni organ plača „plačilo za dobavo presežne zmogljivosti“. Plačila za dobavo presežnih zmogljivosti posameznim ponudnikom zmogljivosti se izračunajo ob koncu leta dobave zmogljivosti in se plačajo iz sredstev, ki so bila med letom zbrana kot kazni. S tem se ne zviša skupna raven plačila zmogljivosti v danem letu, saj se plačila za dobavo presežne zmogljivosti izravnajo s kaznimi, pobranimi za nedobavo;

(g) če je ustrezno, poravnalni organ dobaviteljem vrne „preostali znesek kazni dobavitelja“. To je prihodek, ki ostane po plačilih za dobavo presežne zmogljivosti, ki so se natekla skozi leto in so bila plačana po potrebni stopnji.

## 2.8 **Zadostnost proizvodnje v Veliki Britaniji**

### 2.8.1 *Trg električne energije v Veliki Britaniji*

(93) Združeno kraljestvo je 1. aprila 2005 v Veliki Britaniji uvedlo enoten sistem za trgovanje z električno energijo in njen prenos, znan kot BETTA (British Electricity Trading and Transmission Arrangements). Ta temelji na dvostranskem trgovanju med proizvajalci, dobavitelji, odjemalci in trgovci, pri čemer udeleženci sami dispečirajo električno energijo, namesto da bi se dispečirala centralno.

(94) V okviru sistema BETTA se pogodbe za električno energijo sklepajo na terminskih trgih od več let do 24 ur pred določenim polurnim obdobjem dobave. Kratkoročne borze električne energije in energetski posredniki udeležencem omogočajo, da od 1 ure do 24 ur pred dobavo natančno uravnajo svoje pogodbene količine. Vsi posli so dvostranski in se poravnajo po ceni, ki je evidentirana na borzi električne energije ali dogovorjena dvostransko ali prek posrednika.

(95) V skladu s sistemom BETTA veleprodajna cena električne energije nagradi proizvajalce za njihovo električno energijo in zmogljivost, vlagatelji pa se morajo odločiti za vlaganje na podlagi pričakovanega povračila stroškov te naložbe s prodajo električne energije na veleprodajnem trgu električne energije.

(96) Ko se bliža dobava, operater sistema prek izravnalnega mehanizma čim bližje realnega časa sprejema ponudbe za nakup in prodajo električne energije. To mu omogoča, da usklajuje ponudbo in povpraševanje. Ob „zaprtju trgovanja“, tj. eno uro pred vsakim polurnim obdobjem dobave, morajo proizvajalci obvestiti operaterja sistema o količini energije, za katero so se pogodbeno zavezali, da jo bodo dobavili, in pričakovani proizvedeni količini v posamezni elektrarni. Dobavitelji (trgovci na drobno) morajo navesti količino, za katero so se pogodbeno zavezali, da jo bodo kupili, kar bi morala biti količina, za katero pričakujejo, da jo bodo njihovi odjemalci porabili. Nazadnje, z izravnalno poravnavo se izvajajo plačila udeležencem na trgu ali prejemajo plačila od udeležencev na trgu, katerih pogodbene količine se ne ujemajo z dejansko izmerjeno proizvodnjo ali porabo električne energije. Poravnajo se tudi drugi stroški izravnave sistema. Udeleženci plačajo sorazmerno kazensko ceno za odstopanja od pogodbenih vrednosti, če se njihove pogodbene količine ne ujemajo z njihovo dejansko porabo ali proizvodnjo. Zato izravnalna poravnava ali cena za odstopanje spodbujata udeležence, da pomagajo izravnavati sistem v realnem času.

(97) V Združenem kraljestvu je skupna zmogljivost za proizvodnjo električne energije konec decembra 2017 znašala 81,3 GW. Poleg tega ima Združeno kraljestvo štiri medomrežne povezave, ki omogočajo trgovanje z Evropo: Anglija–Francija (zmogljivost 2 GW), Anglija–Nizozemska (1 GW), Severna Irska–Irska (0,6 GW) in Wales–Irska (0,5 GW) ([23]). Medomrežna povezava NEMO med Anglijo in Belgijo (1 GW) je začela delovati 31. januarja 2019.

([23]) Ti podatki so iz pregleda energetske statistike v Združenem kraljestvu za leto 2018 (Digest of United Kingdom Energy Statistics 2018) https://www.gov.uk/government/statistics/digest-of-uk-energy-statistics-dukes-2018-main-report.

2.8.2 *Težave v zvezi z zadostnostjo proizvodnje*

(98) Standard zanesljivosti je izražen kot pričakovano tveganje izklopa bremena. To vključuje določitev standarda, ki določa povprečno število ur na leto, za katere se pričakuje, da ponudba v značilnem letu ne bo zadostila povpraševanju. Pričakovano tveganje izklopa bremena pomeni število ur na leto, v katerih se dolgoročno statistično pričakuje, da ponudba ne bo zadostila povpraševanju. To je verjetnostni pristop, kar pomeni, da se bo dejanska količina spreminjala glede na okoliščine v določenem letu, na primer glede na to, kako mrzla je zima; glede na to, ali v danem trenutku obratuje neobičajno veliko elektrarn ali ne; proizvodnjo električne energije iz vetrne energije v času največjega povpraševanja in vse druge dejavnike, ki vplivajo na ravnovesje med ponudbo električne energije in povpraševanjem po njej. Vendar je treba pri razlagi te metrike upoštevati, da neka raven izklopa bremena ni enakovredna enaki količini izpadov električne energije; v večini primerov bi se izklop bremena odpravil brez večjih vplivov na odjemalce. Kritična raven, ki jo je določilo Združeno kraljestvo, je pričakovano tveganje izklopa bremena za več kot tri ure.

(99) Vlada je v priglasitvi navedla, da je ne glede na izbrani pristop modeliranja zaradi občutljivosti za ključne predpostavke, vključno s povpraševanjem po električni energiji, odločitvijo za umik, novozgrajenimi zmogljivostmi, prispevkom medomrežnega povezovanja in dejavniki razpoložljivosti različnih tehnologij, zelo težko zanesljivo napovedati obete za zanesljivost oskrbe z električno energijo.

(100) V času priglasitve ukrepa leta 2014 je Združeno kraljestvo navedlo, da naj bi se v skladu z Ofgemovo oceno zmogljivosti za proizvodnjo električne energije iz leta 2013 pričakovano tveganje izklopa bremena povečalo na 9 ur v letu 2015/2016 (čeprav je pripomnilo, da je bil le majhen vpliv v primeru visoke razpoložljivosti v času običajne proizvodnje), nato naj bi se vrnilo na prvotno vrednost, leta 2018/2019 pa naj bi se spet povečalo. Takrat je Združeno kraljestvo menilo, da so različni scenariji kazali negotovost, pri čemer naj bi najvišje vrednosti leta 2018/19 presegle tri ure, kar je po navedbah Združenega kraljestva zadosten razlog za intervencijo. V referenčnemu scenariju urada Ofgem naj bi neto izvoz v zimski sezoni znašal 0,75 GW.

*Slika 4*

**Pričakovano tveganje izklopa bremena in standard zanesljivosti, kot ju je navedlo Združeno kraljestvo v priglasitvi iz leta 2014**

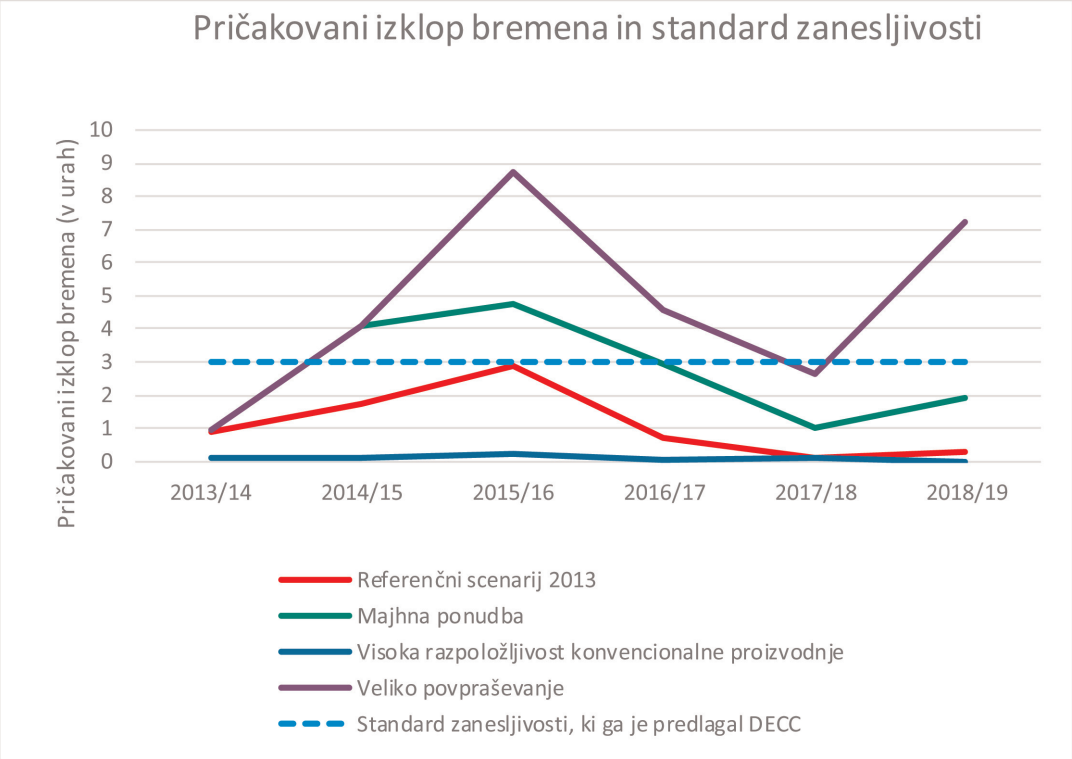


*Vir*: Ofgem, analiza ministrstva za energetiko in podnebne spremembe.

(101) Združeno kraljestvo je poleg tega navedlo, da je njegovo ministrstvo za energetiko in podnebne spremembe (DECC) izvedlo tudi simulacije naložb v proizvodnjo do leta 2030. V osnovnem scenariju DECC brez trga zmogljivosti je bil prikazan podoben trend kot v analizi urada Ofgem do leta 2016/2017. Po letu 2016/2017 je bilo v osnovnem scenariju DECC predvideno upadanje rezervnih zmogljivosti, ki naj bi se nadaljevalo do začetka

dvajsetih let 21. stoletja. Pri modeliranju DECC je bilo predvidenega dodatnega 2,9 GW medomrežnega povezovanja do leta 2030, predvideno pa je bilo tudi, da operaterji medomrežnih povezav na neto osnovi (tj. ob upoštevanju celotne povezovalne zmogljivosti) v obdobjih največjega povpraševanja niti ne uvažajo niti ne izvažajo.

*Slika 5*

**Dolgoročne ocene dejansko razpoložljivih rezervnih zmogljivosti, kot jih je navedlo Združeno kraljestvo v priglasitvi iz leta 2014**

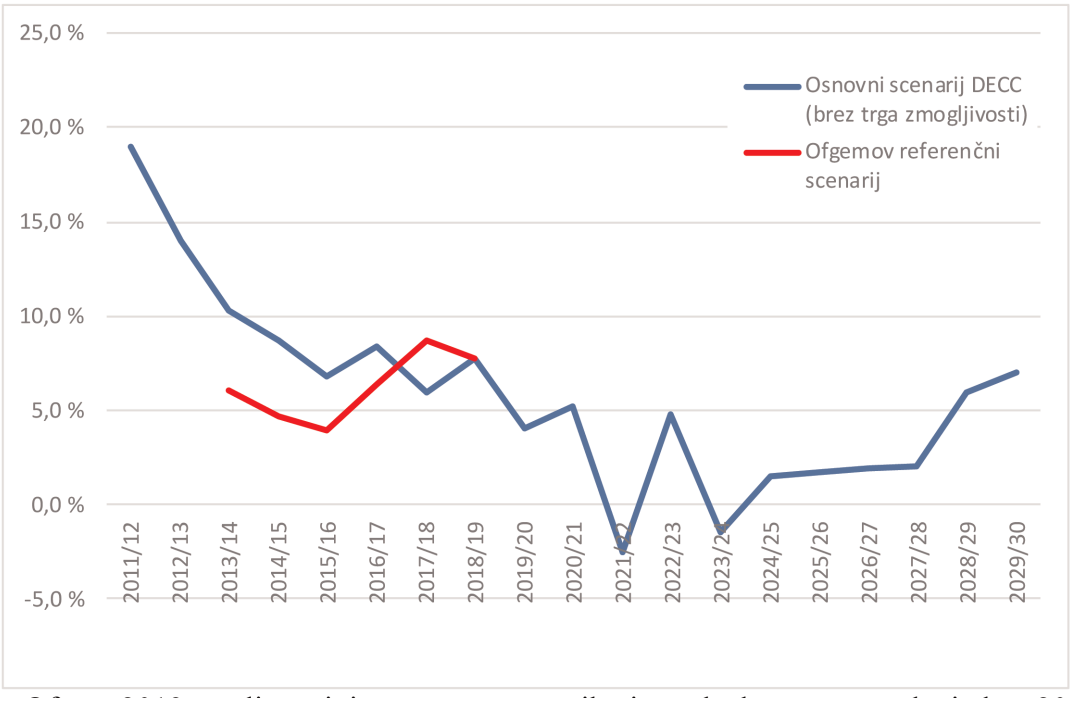


*Vir*: Ofgem 2013, analiza ministrstva za energetiko in podnebne spremembe iz leta 2013.

(102) Združeno kraljestvo ocenjuje, da analiza, ki jo je izvedla vlada Združenega kraljestva, in ločena analiza, ki jo je izvedel National Grid, dokazujeta stalno potrebo po trgu zmogljivosti, da se zagotovi izpolnjevanje standarda zanesljivosti, tj. triurnega pričakovanega tveganja izklopa bremena. Če se trg zmogljivosti izključi iz modeliranja, bo standard zanesljivosti verjetno kršen v vsakem letu, vključenem v modeliranje.

(103) NG v okviru scenarijev prihodnje energetske politike pripravi osnovni scenarij petletne reforme trga električne energije ([24]), da oceni zmogljivost, ki jo mora zagotoviti na dražbah trga zmogljivosti. Decembra 2018 je pripravil revidiran sklop predpostavk za oceno možnega vpliva na osnovni scenarij, če v Združenem kraljestvu ne bi bilo trga zmogljivosti. NG ocenjuje, da bi pričakovano tveganje izklopa bremena med letoma 2019/2020 in 2023/2024 brez trga zmogljivosti trajalo od tri do sedem ur.

(104) Ministrstvo Združenega kraljestva za trgovino, energetiko in industrijsko strategijo (BEIS) je izvedlo analizo neodvisno od operaterja National Grid, pri čemer je uporabilo najnovejša priporočila iz poročila operaterja National Grid o električni zmogljivosti (ECR2018) v povezavi s svojimi komercialnimi vpogledi in svojo oceno ekonomike elektrarn. S to analizo je bilo ugotovljeno, da pričakovani razpon pričakovanega tveganja izklopa bremena krši standard zanesljivosti, tj. triurno pričakovano tveganje izklopa bremena, v vseh letih do leta 2030 (od tri- do 345-urno pričakovano tveganje izklopa bremena od leta 2019/2020 do leta 2029/2030).

2.8.3 *Razlogi za težave v zvezi z zadostnostjo proizvodnje*

(105) Združeno kraljestvo navaja, da težavo z zadostno proizvodnjo, opisano v prejšnjem oddelku, pojasnjujeta dve pomanjkljivosti trga.

(106) Prva pomanjkljivost trga je, da je zanesljivost javno dobro. Odjemalci ne morejo izbrati želene ravni zanesljivosti, saj jih operater sistema ne more selektivno odklopiti, odjemalci pa se ne odzivajo na spremembe veleprodajne cene

([24]) http://fes.nationalgrid.com/

v realnem času. Zato se lahko pričakuje, da ponudniki zmogljivosti ne bodo zagotavljali družbeno optimalne ravni zanesljivosti brez intervencije. To lahko privede tudi do visokih stroškov za družbo, ki so posledica nezanesljive oskrbe z električno energijo. Če se ne bi zaračunali proizvajalcem, bi bili to zunanji stroški.

(107) Druga pomanjkljivost trga je težava z „manjkajočim denarjem“. Ta pojem je opredeljen in opisan v strokovni literaturi ter vpliva na samo energetske trge ([25]). V teoriji bi se lahko nezmožnost odjemalcev, da izberejo želeno raven zanesljivosti, obravnavala na samo energetskem trgu, tako, da bi se omogočilo, da bi se cene zvišale na raven, na kateri bi se upoštevala poprečna vrednost izklopa bremena, tj. na ceno, ki je potrošniki ne bi bili več pripravljeni plačevati za energijo in ki proizvajalcem ne bi omogočala, da prejemajo rente za omejenost virov. Vendar se v praksi lahko zgodi, da samo energetski trg ne pošilja pravih tržnih signalov za zagotavljanje optimalne zanesljivosti oskrbe in omogočanje vlagateljem, da pridobijo finančna sredstva za projekte za izgradnjo nove zmogljivosti. To pomeni, da sami prihodki energetskega trga zaradi „manjkajočega denarja“ morda ne bi zagotovili zadostnih naložb v zmogljivosti. Razloga, zakaj bi se to lahko zgodilo, sta dva:

(a) nezmožnost cen, da upoštevajo pomanjkanje: tekoče veleprodajne cene energije se ne zvišajo dovolj, da bi se upoštevala vrednost dodatne zmogljivosti v času pomanjkanja. To je posledica dejstva, da se v pristojbinah, zaračunanih proizvajalcem, ki so zunaj ravnovesja v izravnalnem mehanizmu (t. i. odstopanja od pogodbenih vrednosti), ne upoštevajo vsi stroški izravnalnih ukrepov operaterja sistema (kot je zmanjšanje napetosti);

(b) negotovosti, ali se bodo cene zvišale, četudi se lahko: v času, ko bi morale cene na veleprodajnem energetskem trgu doseči rekordne ravni, so vlagatelji zaskrbljeni, da bosta vlada/regulator trga ukrepala v zvezi z zaznano zlorabo tržne moči, na primer z uvedbo zamejitve cene. Skrbi jih tudi, da se cene enostavno ne bodo zvišale – če na primer vetrne elektrarne proizvedejo več energije od pričakovane, se s tem zmanjšajo možnosti za vodenje dražje zmogljivosti, ki jo je mogoče dispečirati.

(108) Združeno kraljestvo navaja, da „manjkajoči denar“ ni teoretični problem. Doslej cene za odstopanja od pogodbenih vrednosti v Veliki Britaniji niso presegle 938 GBP/MWh. Združeno kraljestvo navaja, da dokazi iz nedavnih primerov pomanjkanja na trgu Velike Britanije kažejo tudi, da se cene niso zvišale do ravni, ki bi jih bilo mogoče pričakovati. Vlada Združenega kraljestva in Ofgem sta naročila neodvisno študijo za oceno vrednosti izklopa bremena, v kateri je bilo ugotovljeno, da je povprečna vrednost preprečevanja odklopov v času največje obremenitve sistema za odjemalce približno 17 000 GBP/MWh ([26]).

(109) Združeno kraljestvo navaja, da so pomanjkljivosti trga kratkoročno in srednjeročno še večje zaradi načrtov za zelo hitro zaprtje obstoječe zmogljivosti: v skladu z glavnim scenarijem NG bi se v primeru, da prihodki trga zmogljivosti ne bi bili več na voljo, termoelektrarne in plinske elektrarne, ki v letu 2018/2019 zagotavljajo do 8 GW zmogljivosti, v letu 2019/2020 lahko zaprle.

2.8.4 *Dodatni ukrepi za zagotavljanje zadostnosti proizvodnje*

(110) Združeno kraljestvo je poleg priglašenega ukrepa sprejelo in še vedno sprejema vrsto ukrepov na britanskem trgu električne energije, ki bi lahko pomagali odpraviti pomanjkljivosti trga, navedene v prejšnjem oddelku. V nadaljevanju so navedene tri glavne pobude iz priglasitve Združenega kraljestva.

(111) Prvi ukrep, ki ga je navedlo Združeno kraljestvo, je namenjen zmanjšanju skupnih potreb po električni energiji in povečanju odzivnosti na povpraševanje odjemalcev. Združeno kraljestvo je navedlo, da sprejema ukrepe za zmanjšanje skupnih potreb po električni energiji, na primer z zelenim sporazumom in obveznostjo energetskih družb. Združeno kraljestvo si prizadeva tudi za priložnosti za spodbujanje trajnega zmanjšanja povpraševanja (ki ga vlada imenuje zmanjšanje povpraševanja po električni energiji) in kratkoročnega zmanjšanja povpraševanja, kot je izravnava/sprememba povpraševanja v obdobjih konic (ki ju vlada imenuje uravnavanje povpraševanja). Združeno kraljestvo si zlasti prizadeva zagotoviti, da bi bili do konca leta 2020 vsem gospodinjstvom in malim podjetjem v državi na voljo pametni števci ([27]). Pametni števci omogočajo določitev tarif glede na uro porabe, pri katerih so cene energije zunaj konic nižje. Prvo statično ceno glede na uro porabe v Združenem kraljestvu je

([25]) Cramton in Stoft (2006): „The Convergence of Market Designs for Adequate Generating Capacity“; Joskow (2006): „Competitive Energy Markets and Investment in New Generating Capacity“; Cramton, Ockenfels in Stoft (2013): „Capacity Market Fundamentals“.

([26]) London Economics „The Value of Lost Load (VoLL) for Electricity in Great Britain“ (2013).

([27]) Število pametnih števcev za merjenje porabe električne energije v gospodinjstvih, ki so jih upravljali veliki dobavitelji energije, se je od drugega četrtletja leta 2014 do tretjega četrtletja leta 2018 povečalo za 26-krat. Število števcev za merjenje porabe električne energije naprednega in pametnega tipa v nestanovanjskih objektih, ki so jih upravljali veliki dobavitelji energije, se je od drugega četrtletja leta 2014 do tretjega četrtletja leta 2018 povečalo za 12 %. Vendar so v tretjem četrtletju leta 2018 pametni števci in števci pametnega tipa (ki delujejo v pametnem načinu) predstavljali manj kot 30 % skupnega števila števcev porabe električne energije v gospodinjstvih, ki so jih upravljali veliki dobavitelji energije. Vir: https://www.gov.uk/government/statistics/statistical-release-and-data-smart-meters-great-britain-quarter-3-2018.

uvedla družba Green Energy v začetku leta 2017, ki je uporabnikom s pametnimi števci ponoči med tednom ponujala veliko nižjo ceno električne energije. Vendar to ne izraža dejanskih veleprodajnih stroškov, ki bi odjemalcem omogočali odzivanje v realnem času ([28]). Poleg tega sta vlada Združenega kraljestva in Ofgem na podlagi predhodnega dela in poziva k predložitvi dokazov julija 2017 skupaj objavila načrt za pametne sisteme in prožnost ([29]). V njem so opisana temeljna načela pristopa Združenega kraljestva, s katerim naj bi se omogočil prehod na pameten in prožen sistem, načrtu pa je sledilo 29 ukrepov za vlado, Ofgem in/ali industrijo.

(112) Drugi ukrep je reforma ureditev za odstopanja od pogodbenih vrednosti. Cene za izravnavo ali cene za odstopanja od pogodbenih vrednosti spodbujajo udeležence na trgu k zagotavljanju, da se količine električne energije, ki jo prodajo ali porabijo, ujemajo s količinami, za katere so se pogodbeno zavezali, da jih bodo prodali ali porabili. Združeno kraljestvo trdi, da reforma načina delovanja trga pomaga zagotavljati zanesljivost oskrbe.

(113) Ofgem je leta 2012 izdal obsežnejši pregled kodeksa za izravnavo električne energije (Electricity Balancing Significant Code Review – EBSCR) ([30]), da bi se obravnavalo več dolgotrajnejših pomislekov v zvezi z dejavniki, ki blažijo cene za odstopanja od pogodbenih vrednosti. Ofgem je končno odločitev o politiki sprejel in objavil maja 2014 ([31]). Izvedene reforme za odstopanja od pogodbenih vrednosti so:

(a) cene za odstopanja od pogodbenih vrednosti so bile določene kot „marginalne“ cene, tako da so se izračunale z uporabo najdražjega ukrepa, ki ga operater sistema sprejme za uravnoteženje sistema. To je bilo uvedeno po korakih, pri čemer je bil prvi korak ta, da se bodo od novembra 2015 cene izračunavale z uporabo povprečja najdražjih 50 MWh (namesto 500 MWh) v okviru ukrepov operaterja sistema. Od novembra 2018 so se cene izračunavale z uporabo najdražje 1 MWh;

(b) v izračune cene za odstopanja od pogodbenih vrednosti na podlagi vrednosti izklopa bremena za odjemalce so bili vključeni stroški odklopov in zmanjševanja napetosti. Ti stroški so bili vključeni po korakih, začenši s 3 000 GBP/MWh od novembra 2015 in 6 000 GBP/MWh od novembra 2018;

(c) izboljšal se je način ocene stroškov rezerve, in sicer z upoštevanjem vrednosti, ki jo rezerva zagotavlja odjemalcem v obdobju povečane obremenitve omrežja. V ta namen je bila uvedena funkcija oblikovanje višjih cen rezerve v času pomanjkanja, s katero se cena rezerve, kadar se ta uporabi, določi na podlagi prevladujočega pomanjkanja v sistemu ([32]);

(d) uveden je bil ukrep za enotno ceno odstopanja od pogodbenih vrednosti za vsak obračunski interval, da bi se poenostavile ureditve in znižali stroški izravnave, zlasti za manjše stranke.

(114) Ofgem je objavil pregled prve faze EBSCR ([33]). Od njene izvedbe se je povprečna cena izravnave (cena za odstopanja od pogodbenih vrednosti) znižala. Večina cen izravnave je zdaj v razponu od 20 do 30 GBP/MWh in ne od 30 do 40 GBP/MWh, kot je bilo opaženo prej. Vendar pa je cena izravnave postala bolj spremenljiva. Najvišja cena v dveh letih pred reformo je bila 429,10 GBP/MWh, po reformi pa 1 528,72 GBP/MWh.

(115) Vlada Združenega kraljestva meni, da imata reforma trga zmogljivosti in reforma odstopanja od pogodbenih vrednosti različni, vendar dopolnjujoči se vlogi pri prizadevanju za zagotovitev zanesljivosti oskrbe z električno energijo. Bolje si je prizadevati za trg zmogljivosti in podpirati reformo ureditev odstopanja od pogodbenih vrednosti, kot se enostavno zanašati na reformo odstopanja od pogodbenih vrednosti, in sicer iz naslednjih razlogov:

(a) čeprav bi morala reforma odstopanja od pogodbenih vrednosti dolgoročno okrepiti spodbude za naložbe v energetski trg, se pričakuje, da bo imela bolj omejen kratkoročni in srednjeročni vpliv na splošne ravni naložb ([34]). Proizvajalci namreč skoraj vso svojo energijo prodajo na terminskih trgih. Vendar bo reforma odstopanja od pogodbenih vrednosti sčasoma privedla do zvišanja cen na terminskih trgih, saj proizvajalci izkoriščajo možnosti za arbitražo med terminskimi trgi in ceno v izravnalnem mehanizmu;

(b) z reformo odstopanja od pogodbenih vrednosti ni mogoče odpraviti večje tveganosti naložb v toplotno zmogljivost zaradi razogljičenja sektorja električne energije: toplotna zmogljivost se bo vse pogosteje uporabljala kot rezerva, njene fiksne stroške pa bo treba kriti z visokimi cenami, zaračunanimi ob redkih priložnostih pomanjkanja, ko cene poskočijo;

([28]) Decembra 2018 je obstajala samo ena dinamična cena glede na uro porabe električne energije, ki odjemalcem zagotavlja polurna posodabljanja cene, ki upoštevajo dejanske veleprodajne stroške električne energije; to ceno je februarja 2018 uvedlo podjetje Octopus Energy.

([29]) https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/633442/upgrading-our-energy-system-july-2017.pdf

([30]) https://www.ofgem.gov.uk/publications-and-updates/electricity-balancing-scr-launch-statement

([31]) https://www.ofgem.gov.uk/publications-and-updates/electricity-balancing-significant-code-review-final-policy-decision

([32]) Z uporabo verjetnosti izklopa bremena in vrednosti izklopa bremena.

([33]) https://www.ofgem.gov.uk/publications-and-updates/review-first-phase-electricity-balancing-significant-code-review

([34]) Treba pa je opozoriti, da bo reforma odstopanja od pogodbenih vrednosti dala precej izboljšane kratkoročne cenovne signale za dobavo in zato izboljšane signale za naložbe v prožno zmogljivost.

(c) v praksi so lahko naložbe odvisne od likvidnega trga za trgovanje z „opcijami zanesljivosti“, na katerem se trguje s ceno v realnem času, pri čemer dobavitelji plačujejo proizvajalcem fiksno ceno v zameno za možnost kupovanja energije po vnaprej dogovorjeni izvršilni ceni. To se z Ofgemovo reformo ureditev odstopanja od pogodbenih vrednosti verjetno ne bo zgodilo, saj bo trg tudi po sedanjih reformah odstopanja od pogodbenih vrednosti ostal nepravi trg, na katerem se bodo odstopanja od pogodbenih vrednosti določala z zapletenimi upravnimi postopki, vendar bi se lahko razvil, če bi se vzpostavil izravnalni trg električne energije, ki bi lahko deloval kot stabilen referenčni trg za trgovanje z opcijami ([35]);

(d) ni jasno, ali bodo vlagatelji zaupali v ohranitev morebitnih novih ureditev. Ko se cene lahko dvignejo na visoke ravni, namreč regulator zelo težko oceni, ali so zelo visoke cene učinkovito delovanje trga ali dobičkarstvo. To pomeni, da se lahko proizvajalci izogibajo ponujanju energije po visoki ceni (zaradi strahu pred preiskavo zaradi zlorabe trga) ali da lahko v prihodnosti pričakujejo javno intervencijo za ublažitev pogostejših poskokov cene;

(e) če se izvajajo reforme za odstopanja od pogodbenih vrednosti in učinkovito odpravljajo pomanjkljivosti trga, lahko visoke cene za odstopanja od pogodbenih vrednosti znižajo stroške nabave zmogljivosti na trgu zmogljivosti, tako da bi se morala cena, plačana za zmogljivost, na dražbi znižati na nič;

(f) čeprav bi se lahko po zaključku reforme za odstopanja od pogodbenih vrednosti cene v času pomanjkanja zvišale, je zaradi že tako visoke stopnje negotovosti v zvezi z dogodki pomanjkanja zanašanje zgolj na visoke rente za omejenost virov tvegana strategija za vlagatelje v velike projekte novogradnje. Trg zmogljivosti zagotavlja stabilno, redno največ 15-letno plačilo za projekte novogradnje, ki zmanjšuje tveganja za vlagatelje ter spodbuja naložbe v nove in obstoječe zmogljivosti.

(116) Tretji ukrep, ki ga je navedlo Združeno kraljestvo, je dokončna vzpostavitev notranjega energetskega trga in podpiranje višjih ravni medomrežnega povezovanja. Združeno kraljestvo je preneslo tretji energetski sveženj v nacionalno zakonodajo in navedlo, da je prispeval k pripravi kodeksov omrežij. S trgom povezani kodeksi omrežij EU, ki usklajujejo časovne okvire, v katerih se dodeljujejo zmogljivosti in trguje z njimi, bodo uvedli standardni sklop tržnih pravil v Evropi in spodbujali izvajanje konkurenčnega vseevropskega energetskega trga. Združeno kraljestvo trdi, da se s temi spremembami lahko izboljšajo razlogi za naložbe v medomrežno povezovanje z učinkovitejšo uporabo sredstev. Združeno kraljestvo tudi ugotavlja, da se je v Veliki Britaniji raven medomrežnih povezav zvišala s 4 % leta 2014 na 6 % skupne inštalirane moči leta 2019, zlasti ko je 31. januarja 2019 začela delovati medomrežna povezava NEMO, do leta 2021 pa se lahko zviša na 9 % ([36]).

(117) Združeno kraljestvo je tudi navedlo, da vsaki dve leti dejavno sodeluje v procesu EU za opredelitev prednostnih čezmejnih projektov, kot je določeno v „uredbi TEN-E“. Tem prednostnim projektom je bil dodeljen status „projektov skupnega interesa“, zaradi katerega so upravičeni do potencialno hitrejših postopkov načrtovanja in izdaje dovoljenj, morebitnih regulativnih spodbud in morebitnega dostopa do finančne podpore iz Instrumenta za povezovanje Evrope.

(118) Ofgemov projekt integriranega načrtovanja in urejanja prenosa se je zaključil leta 2015 ([37]). Z njim sta bila vzpostavljena postopek ocenjevanja omrežnih možnosti in objavljanje letnih poročil o ocenjevanju omrežnih možnosti. Analiza, ki jo je izvedel operater sistema, zagotavlja izboljšane informacije investitorjem medomrežnih povezav, vključno z lokacijami, na katerih je najenostavneje priskrbeti novo povezovalno zmogljivost. Nova vloga vključuje tudi obravnavo konkretnih predlogov za medomrežne povezave in zagotavljanje ocen Ofgemu o njihovih vplivih.

### 2.9 **Trajanje**

(119) Zakon o električni energiji iz leta 2013 ne vsebuje končnega datuma za trg zmogljivosti. Vendar pa odobritev državne pomoči velja 10 let ([38]) od datuma prvega izvajanja ukrepa leta 2014 ([39]).

([35]) V skladu z veljavnimi ureditvami izravnalnega mehanizma, ki temelji na načelu plačila glede na ponujeno ceno, lahko stranke zaslužijo rente za omejenost virov le, če uspešno ponudijo energijo po tej ceni pred zaprtjem trgovanja (v tem primeru tvegajo, da ne bodo sprejete, če ne pride do povečane obremenitve) ali če so zunaj ravnovesja (v tem primeru tvegajo, da bo cena nižja od njihovih kratkoročnih marginalnih stroškov, če ne pride do povečane obremenitve omrežja). Izravnalni mehanizem bi moral postati trg s plačili po enotni poravnalni ceni, na katerem se vsem proizvajalcem plača referenčna cena, da bi se razvil likviden trg z opcijami, s katerimi se trguje po izravnalni tržni ceni.

([36]) Pri teh številkah se predvideva, da zmogljivost za proizvodnjo električne energije v Združenem kraljestvu ostaja nespremenljiva pri 81,3 GW.

([37]) https://www.ofgem.gov.uk/publications-and-updates/integrated-transmission-planning-and-regulation-itpr-project-final-conclusions

([38]) Glej člen 21(8) Uredbe (EU) 2019/943 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o notranjem trgu električne energije (UL L 158, 14.6.2019, str. 54).

([39]) Za datum izvedbe se šteje 16. december 2014, ko je bila organizirana prva dražba v okviru trga zmogljivosti.

### 2.10 **Razlogi za začetek postopka**

(120) Čeprav so organi Združenega kraljestva trg zmogljivosti priglasili pred njegovo izvedbo, je Splošno sodišče sklep iz leta 2014 o odobritvi sheme razglasilo za ničen. Ob upoštevanju sodbe Splošnega sodišča o razglasitvi ničnosti sklepa iz leta 2014 je treba izvajanje zadevne pomoči do sodbe Splošnega sodišča šteti za nezakonito ([40]).

(121) Komisija je v skladu z obvestilom Komisije o določitvi veljavnih pravil za ocenjevanje nezakonite državne pomoči ([41]) ocenila združljivost ukrepa z notranjim trgom od decembra 2014 do novembra 2018 in za prihodnost, na podlagi pogojev, določenih v oddelku 3.9 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo ([42]), ki določajo posebne pogoje za pomoč za zadostnost proizvodnje in se uporabljajo od 1. julija 2014.

(122) Postopek za sprejetje novega sklepa se lahko nadaljuje v točki, na kateri je nastala nezakonitost ([43]).

(123) Ob upoštevanju ugotovitev iz sodbe Splošnega sodišča, da bi morala imeti Komisija pomisleke glede združljivosti nekaterih vidikov ukrepa z notranjim trgom, se je Komisija odločila, da bo začela formalni postopek preiskave.

(124) Komisija je na podlagi razpoložljivih informacij in elementov, opisanih v sklepu o začetku postopka, želela pojasnila in zbrala pripombe zlasti o naslednjih zadevah:

(a) ustreznosti ukrepa:

(1) ali je bil ukrep dovolj odprt za vse ustrezne ponudnike zmogljivosti, zlasti ponudnike uravnavanja povpraševanja, zaradi razlik v trajanju veljavnih pogodb, omejenega jamstva za količino na dražbi T – 1 in minimalne ravni sodelovanja;

(2) ali bi moralo biti sodelovanje medomrežno povezane zmogljivosti še naprej omejeno z uporabo modela, ki temelji na medomrežnih povezavah;

(b) sorazmernosti ukrepa:

(1) ali je bil ukrep sorazmeren zaradi morebiti diskriminatornih razlik pri obravnavi operaterjev uravnavanja povpraševanja v primerjavi s proizvajalci v obliki trajanja pogodb;

(2) ali metoda kritja stroškov ni dovolj spodbudila odjemalcev k zmanjšanju porabe v obdobjih največjega povpraševanja in zato ni znižala skupnega zneska pomoči;

(c) preprečevanju negativnih učinkov na konkurenco in trgovino:

(1) ali je ukrep preprečil takšne učinke, ker so bile dolgoročne pogodbe rezervirane za proizvodne enote, s čimer je bila odprtost ukrepa omejena, in ker neposredno sodelovanje tujih zmogljivosti v britanskem mehanizmu zmogljivosti trenutno ni bilo dovoljeno.

## 3. **PRIPOMBE ZAINTERESIRANIH STRANI**

(125) V tem oddelku so povzete pripombe, ki jih je Komisija v obdobju posvetovanja prejela od 35 zainteresiranih strani, zlasti deležnikov, dejavnih v energetiki (kot so družbe, dejavne v konvencionalni proizvodnji, operaterji medomrežnih povezav, proizvajalci energije iz obnovljivih virov in operaterji uravnavanja povpraševanja ter trgovinska združenja in nevladne organizacije), urada Ofgem in operaterja National Grid.

### 3.1 **Cilj skupnega interesa in nujnost ukrepa**

(126) Čeprav Komisija v sklepu o začetku postopka ni izrecno obravnavala vprašanja skupnega cilja ali nujnosti ukrepa, so ju nekatere zainteresirane strani izrecno komentirale. Večina jih je podpirala cilj in nujnost ukrepa. Nekatere so se preprosto strinjale s predhodnim sklepom Komisije iz sklepa o začetku postopka, druge pa so:

(a) navajale analize mreže ENTSO-E, vlade Združenega kraljestva, operaterja National Grid in tretjih strani, ki dokazujejo, da bi bil standard zanesljivosti Združenega kraljestva brez trga zmogljivosti kršen;

([40]) Glej zadevo C-199/06 CELF, ECLI:EU:C:2008:79, točki 61 in 64.
([41]) Obvestilo Komisije o določitvi veljavnih pravil za ocenjevanje nezakonite državne pomoči (UL C 119, 22.5.2002, str. 22).
([42]) UL C 200, 28.6.2014, str. 1.
([43]) Zadeve 34/86, Svet proti Parlamentu, [1986] Recueil, str. 2155, točka 47; C-415/96, Španija proti Komisiji, [1998] Recueil, str. I-6993, točka 31, in C-458/98 P, Industrie des poudres sphériques proti Svetu, [2000] Recueil, str. I-8147, točka 82.

(b) navajale, da je trg zmogljivosti tudi glede na najnovejši razvoj na energetskem trgu (npr. uvedba pametnih števcev) še vedno potreben, ali

(c) pojasnjevale, da trg zmogljivosti zagotavlja pomemben signal, ki podpira naložbe v nove zmogljivosti in vzdrževanje obstoječih zmogljivosti.

(127) V zvezi z vlogo in potencialom uravnavanja povpraševanja so nekatere zainteresirane strani opozorile na vse večjo količino uravnavanja povpraševanja, ki sodeluje na dražbah, kot dokaz, da je bil trg zmogljivosti ustrezno zasnovan, in dokaz neobstoja ovir za uravnavanje povpraševanja. Več zainteresiranih strani je poudarilo tudi pozitivno vlogo prehodnih dražb pri spodbujanju rasti uravnavanja povpraševanja, še toliko bolj, ker so se zmogljivosti prodale po višjih cenah in ker dražbe niso bile odprte za druge ponudnike zmogljivosti.

(128) Druge zainteresirane strani so dvomile o nujnosti trga zmogljivosti, pri čemer so trdile, da:

(a) bi na trgu Združenega kraljestva obstajala prevelika ponudba. V pripombah so bili navedeni konservativni pristop operaterja National Grid pri napovedovanju povpraševanja in ponudbe, velike rezervne zmogljivosti za zimo 2018/2019, nizke ravni pričakovanega tveganja izklopa bremena, zagotovila Združenega kraljestva v zvezi z zanesljivostjo oskrbe v zadevni zimi, nizke enotne poravnalne cene in velika rast medomrežnih povezav;

(b) Samo energetski trg bi bolje zagotavljal zadostnost proizvodnje, zlasti po izvedbi reform Združenega kraljestva, kot so uvedba pametnih števcev, reforme odstopanja od pogodbenih vrednosti in polurni obračunski intervali. Ena zainteresirana stran je navedla avstralski samo energetski trg kot primer trga, na katerem nestanovitnost veleprodajnih cen zagotavlja jasne signale za naložbe v uravnavanje povpraševanja;

(c) na trgu zmogljivosti bi se težava z „manjkajočim denarjem“ ohranjala z zaviranjem oblikovanja višjih cen v obdobjih pomanjkanja, ki je potrebno za spodbujanje naložb v uravnavanje povpraševanja in shranjevanja. V več pripombah so bile kot dokaz tega zaviralnega učinka navedene spremembe cen električne energije po izreku sodbe Splošnega sodišča;

(d) Komisija bi morala podrobno oceniti potencial uravnavanja povpraševanja v desetletnem obdobju in vpliv trga zmogljivosti na ta potencial. S sklicevanjem na študije so navedli, da (i) bi se ob široki uporabi pametnih števcev in drugih koristnih naprav 15 GW domačega povpraševanja lahko prestavilo na dan zimske konice leta 2025; (ii) je bilo za industrijske odjemalce v modelu iz leta 2012 ocenjeno, da bi z uravnavanjem povpraševanja zagotovili 4–5 GW zmogljivosti, medtem (iii) ko je bil potencial za uravnavanje povpraševanja vseh nestanovanjskih in neindustrijskih stavb za leto 2012 ocenjen na 1,2 do 4,4 GW na dan zimske konice;(iv) da bi bilo v Londonu leta 2050 lahko na voljo do 1 GW zmogljivosti iz uravnavanja povpraševanja. Menili so tudi, da je sodelovanje uravnavanja povpraševanja na dražbah trga zmogljivosti nizka, saj je pridobilo 1,37 % skupne zmogljivosti, ki se je prodajala na dražbi. Ne nazadnje, nekatere zainteresirane strani so kritizirale prehodne dražbe kot nezadostne za spodbujanje uravnavanja povpraševanja zaradi izključevanja ponudnikov uravnavanja povpraševanja s pogodbo o zmogljivosti na podlagi trajnostnih dražb in ker je bila druga prehodna dražba omejena na uravnavanje povpraševanja z zniževanjem odjema ter zato nezadostna za spodbujanje tovrstnega dolgoročnega uravnavanja povpraševanja. Poleg tega obžalujejo, da Združeno kraljestvo ni podaljšalo prehodne dražbe za še dve leti.

### 3.2 **Ustreznost ukrepa**

#### 3.2.1 *Izbira instrumenta*

(129) Ena zainteresirana stran je trdila, da trg zmogljivosti verjetno na več načinov ni skladen z Uredbo (EU) 2019/943, ker (i) je Združeno kraljestvo že izvedlo večino reform energetskega trga, potrebnih za preprečitev trga zmogljivosti, in (ii) bi bila v primeru, da pomisleki v zvezi s preostalo zmogljivostjo ne bi bili odpravljeni, zaželena strateška rezerva.

#### 3.2.2 *Nadomestilo zgolj za storitev čiste razpoložljivosti zmogljivosti*

(130) Nekatere zainteresirane strani so trdile, da obstoječe ureditve glede obveščanja pred povečanimi obremenitvami omrežja (tj. štiriurno opozorilo, pri čemer sta časovnica in obseg povečane obremenitve določena naknadno) zapostavljajo decentralizirana sredstva, vključno z uravnavanjem povpraševanja. Predlagale so, da bi moralo Združeno kraljestvo proučiti uvedbo mehanizma dispečiranja ali več opozoril pred povečano obremenitvijo omrežja.

(131) Nekatere zainteresirane strani so navedle, da sedanji sistem kazni morda ni dovolj strog, da bi zagotavljal učinkovito odzivanje ponudnikov zmogljivosti ob povečanih obremenitvah omrežja.

(132) Po drugi strani pa so nekatere zainteresirane strani trdile, da se z utemeljevanjem opredelitve povečanih obremenitev omrežja na modelu „dobavljene energije“ krši točka 225 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo ter dovoljuje manipulacija s faktorji dejanske razpoložljivosti enote na način, ki je diskriminatoren do nizkoogljičnih (vetrnih in sončnih) in alternativnih tehnologij (kot je shranjevanje).

3.2.3 *Odprtost ukrepa za vse ustrezne ponudnike zmogljivosti*

3.2.3.1 Morebitna diskriminacija ponudnikov uravnavanja povpraševanja zaradi neobstoja pogodb o časovno vezani dobavi

(133) Nekatere zainteresirane strani so trdile, da je zaradi zahteve, da se imetniki pogodbe o zmogljivosti odzovejo na vsako povečano obremenitev omrežja ob vsakem času in ne glede na njeno trajanje, sodelovanje na trgu zmogljivosti za ponudnike uravnavanja povpraševanja zahtevno. Zato so trdile, da bi se morale na trgu zmogljivosti ponujati pogodbe o zmogljivosti za časovno vezano dobavo.

3.2.3.2 Razlike v trajanju razpoložljivih pogodb

(134) V skladu z veljavnimi pravili o britanskem trgu zmogljivosti ima večina obstoječih ponudnikov zmogljivosti dostop do enoletnih pogodb. Samo ponudniki proizvodne zmogljivosti, ki izvajajo naložbe v osnovna sredstva (CAPEX) nad določenimi pragi, so upravičeni do dolgoročnejših največ 15-letnih pogodb o zmogljivosti.

(135) Za utemeljitev izključitve ponudnikov uravnavanja povpraševanja iz dolgoročnejših pogodb je veliko zainteresiranih strani opozorilo na (i) nizke ravni naložb ponudnikov uravnavanja povpraševanja v osnovna sredstva ([44]), (ii) njihovo naklonjenost kratkoročnim pogodbam zaradi nestanovitnih portfeljev in (iii) potrebo po dolgoročnejših pogodbah za obnovljene in novozgrajene zmogljivosti, da bi se preprečili višje ponudbe na dražbah trga zmogljivosti, višje ravni pomoči in nepričakovani dobički za obstoječe zmogljivosti. Nekatere zainteresirane strani so tudi navedle, da bi bili ponudniki uravnavanja povpraševanja, ki uporabljajo proizvodnjo električne energije pri odjemalcih, še vedno lahko upravičeni do dolgoročnejših pogodb, če bi dosegli prag naložb v osnova sredstva in se udeležili dražbe kot proizvajalci.

(136) Nekatere zainteresirane strani so predlagale, (i) naj se trajanje pogodb omeji na eno leto za vse zmogljivosti ali (ii) naj se dovolijo samo manj kot petletne pogodbe, vendar ne na podlagi naložb v osnovna sredstva, pri katerih se ne upoštevajo vsi finančni stroški uravnavanja povpraševanja (kot so operativni stroški), ali (iii) naj se ponudnikom uravnavanja povpraševanja omogoči dostop do tri- do petletnih pogodb. Druge strani so predlagale ohranitev sistema, ki temelji na pragih naložb v osnovna sredstva, vendar z možnostjo, da ima vsaka tehnologija, ki dosega navedene prage (tj. vključno s tehnologijami, ki jih upravljajo ponudniki uravnavanja povpraševanja), dostop do dolgoročnejših pogodb, in redno pregledovanje pragov naložb v osnovna sredstva ali celo določitev več različnih pragov za zagotovitev nevtralnosti tehnologije.

3.2.3.3 Omejeno jamstvo za količino na dražbi T – 1

(137) Določena količina zmogljivosti se na dražbi za štiri leta vnaprej (T – 4) ne prodaja in je „rezervirana“ za dražbo za eno leto vnaprej (T – 1). Če se povpraševanje med dražbo za štiri leta vnaprej in dražbo za eno leto vnaprej zmanjša, se zmanjša količina zmogljivosti, ponujena na dražbi T – 1. Ker pa dražbe T – 1 zagotavljajo boljšo pot do trga za uravnavanje povpraševanja, se je Združeno kraljestvo leta 2014 zavezalo, da bo na dražbah za eno leto vnaprej kupilo vsaj 50 % zmogljivosti, rezervirane štiri leta prej.

(138) V nekaterih pripombah je bilo navedeno, da sedanje ureditve niso zadovoljive, ker je organizacija dražb T – 1 nepredvidljiva. Vlada Združenega kraljestva se lahko odloči za preklic dražbe ali spremembo količine, ki se bo prodajala na dražbah T – 1. Nekatere zainteresirane strani so predlagale, naj se količina, ki bo kupljena na dražbah T – 1, določi kot delež bodisi zmogljivosti, potrebne za leto dobave, bodisi zmogljivosti, ki se bo prodajala na dražbi T – 4. Druge so navedle, da je treba količino, ki se bo prodajala na dražbah T – 1, pet let postopoma povečevati. Nazadnje, nekatere strani so predlagale (i) odpravo dražb T – 4; (ii) organizacijo dodatnih tedenskih dražb ali (iii) organizacijo dodatnih dražb T – 2.

(139) Večina zainteresiranih strani je navedla, da so sedanje ureditve ustrezne in zadostne, pri čemer so opozorile zlasti na pomembno stopnjo uspešnosti uravnavanja povpraševanja na dražbah T – 4. Trdile so, da (i) so vsi udeleženci na trgu enako izpostavljeni negotovi organizaciji ali količinam na dražbah T – 4 in T – 1, tako da uravnavanje

([44]) Ocene naložb ponudnikov uravnavanja povpraševanja v osnova sredstva, ki so bile vključene v pripombe, so zelo nizke („skoraj nič“, „nekaj tisoč GBP ali manj kot 5 GBP/kW“, „povprečni stroški v višini 0,15 GBP/kW“ na prehodnih dražbah).

povpraševanja ni diskriminirano; (ii) bi se lahko z večjimi količinami zmogljivosti, rezerviranimi za dražbe T – 1, zmanjšala konkurenčnost dražb T – 1, (iii) z večjimi količinami zmogljivosti, rezerviranimi za dražbe T – 1, pa bi se lahko povečalo tveganje čezmernega naročanja zmogljivosti, če bi se potreba po zmogljivosti za leto dobave zmanjšala pod predhodno določene ravni.

3.2.3.4 Minimalni prag za sodelovanje

(140) Kot je opisano v uvodnih izjavah 30 in 31, se za sodelovanje na trgu zmogljivosti za vse vrste zmogljivosti uporablja minimalni prag 2 MW.

(141) Nekatere zainteresirane strani so predlagale določitev veliko nižjih pragov za sodelovanje (100 kW, 500 kW, < 1 MW), pri čemer so se sklicevale na druge trge, na katerih lahko sodeluje uravnavanje povpraševanja (medomrežna povezava Pensilvanija-New Jersey-Maryland (PJM), izravnalni trg in pomožne storitve).

(142) Poleg tega so nekatere strani kritizirale visok znesek jamstva za resnost ponudbe, ki se uporablja za uravnavanje povpraševanja in proizvodnjo (5 000 GBP/MW leta 2014), češ da je diskriminatoren do uravnavanja povpraševanja. Trdile so, da bi to lahko pomenilo oviro za vstop, zlasti za nove ponudnike uravnavanja povpraševanja, saj se morajo vsi udeleženci na trgu zmogljivosti zavezati, da bodo pokrili časovno neomejeno dobavo, ponudniki uravnavanja povpraševanja pa bi lahko imeli pri pokrivanju dolgega obdobja dobave več težav kot proizvajalci. Zaradi večjega zaznanega tveganja neizpolnitve obveznosti pri ponudnikih uravnavanja povpraševanja bi lahko imeli ti več težav pri financiranju zneska jamstva za resnost ponudbe.

(143) V nasprotju s tem pa je veliko zainteresiranih strani opozorilo na pomen praga za sodelovanje, določenega na 2 MW. Poleg potrebe po ohranjanju nizkih administrativnih stroškov so nekatere zainteresirane strani navedle, da (i) se za 2-megavatni prag ne zdi, da bi pomenil oviro za sodelovanje uravnavanja povpraševanja, saj je Združeno kraljestvo za drugo prehodno dražbo preskusilo nižji prag za sodelovanje (500 kW), pri čemer se je v predhodni izbor uvrstilo samo osem enot trga zmogljivosti pod 2 MW, ki zagotavljajo manj kot 3 % celotne zmogljivosti, pridobljene na navedeni dražbi, poleg tega pa na zadnjih dražbah ni bilo opaženo nobeno zbiranje CMU uravnavanja povpraševanja okoli 2-megavatnega praga. Poudarile so tudi, da (ii) 100-kilovatni prag, ki ga uporablja PJM, velja za manjša regionalna naročila, zato ni primerljiv.

(144) Več zainteresiranih strani je pojasnilo, da je bila zahteva glede jamstva za resnost ponudbe potrebna za zagotovitev dejanske dobave in odvračanje špekulativnih projektov. Ena zainteresirana stran je navedla, da na prehodnih dražbah, za katere je zahtevano jamstvo za resnost ponudbe znašalo le 10 % običajnega zneska, velik del nove zmogljivosti ni bil dobavljen (25 %).

(145) Poleg tega so nekatere zainteresirane strani opozorile na prednosti, odobrene za uravnavanje povpraševanja, v primerjavi z drugimi tehnologijami:

(a) nepotrjena CMU uravnavanja povpraševanja, ki med preskusi uravnavanja povpraševanja ne dobavi celotne količine svoje zmogljivosti, izgubi le sorazmerni delež jamstva za resnost ponudbe, če še vedno dobavi vsaj 90 % prvotne zmogljivosti, za katero se je zavezal, in celo v tem primeru lahko CMU uravnavanja povpraševanja še vedno ohrani pogodbo o zmogljivosti in se izogne plačilu odstopnine, če ostane nad 2-megavatnim pragom;

(b) odstopnina za uravnavanje povpraševanja je nižja (do 10 000 GBP/MW) kot za druge oblike zmogljivosti (do 35 000 GBP/MW);

(c) skupno preskušanje ponudnikom uravnavanja povpraševanja omogoča, da zmanjšajo tveganje preskušanja uravnavanja povpraševanja z razpršitvijo tveganja dobave nezadostne zmogljivosti na več CMU (tj. za izravnavo CMU, ki ne dobavijo zadostne količine, se lahko uporabijo vse CMU, ki dobavijo presežne količine);

(d) od leta 2015 morajo ponudniki uravnavanja povpraševanja jamstvo za resnost ponudbe za nepotrjeno CMU uravnavanja povpraševanja predložiti samo enkrat, kar pomeni, da se lahko uvrstijo v predhodni izbor za več zaporednih dražb, pri čemer predložijo samo en sklop jamstev za resnost ponudbe;

(e) vlada Združenega kraljestva je leta 2016 zvišala preddražbeno jamstvo za resnost ponudbe za novozgrajeno proizvodno zmogljivost na 10 000 GBP/MW, medtem ko je raven preddražbenega jamstva za resnost ponudbe za nepotrjeno CMU uravnavanja povpraševanja ostala 5 000 GBP/MW;

(f) samodejna pravica CMU uravnavanja povpraševanja, da sodeluje na dražbah kot družba, ki določa cene, in odda ponudbo nad pragom, ki ga morajo upoštevati družbe, ki se prilagajajo cenam;

(g) 84-odstotni enotni faktor dejanske razpoložljivosti enote za uravnavanje povpraševanja ne glede na tehnologijo, ki se uporablja za zagotavljanje zmogljivosti, medtem ko so za druge razrede tehnologije določeni specifični faktorji zmanjšanja, ki segajo od 17 % do 96 %;

(h) zmožnost CMU uravnavanja povpraševanja, da sodeluje pri sekundarnem trgovanju pred potrditvijo zmogljivosti.

3.2.3.5 Odprtost ukrepa za obnovljive vire energije in nove tehnologije

(146) Nekatere zainteresirane strani so trdile, da nekateri obnovljivi viri energije, zlasti vetrna in sončna energija, trenutno ne smejo sodelovati na trgu zmogljivosti, kar je v nasprotju s smernicami o državni pomoči za varstvo okolja in energijo. Čeprav so pozdravile sprejetje novih pravil za sončno in vetrno energijo junija 2019, so kritizirale dejstvo, da leta 2014 ta pravila še niso veljala, in dejstvo, da so nova pravila omejena na vetrno in sončno energijo ter ne vključujejo drugih obnovljivih virov energije ali novih tehnologij. Na primer, vetrna elektrarna je bila leta 2017 zavrnjena na predhodnem izboru za dražbo T – 4. Prav tako ni bil vzpostavljen mehanizem za predhodni izbor projektov za izkoriščanje obnovljivih virov, ki bi brez podpore nastopali na trgu, za (preklicano) dražbo T – 4 leta 2018 (za leto dobave 2022/2023). Druge pripombe so vključevale kritike faktorjev dejanske razpoložljivosti enote, ki se uporabljajo za obnovljive vire energije, češ da so preveč omejevalni.

(147) Druga zainteresirana stran je nasprotovala vključitvi nestalnih obnovljivih virov energije na trg zmogljivosti, zlasti tistih, ki so bili zgrajeni in se financirajo na podlagi drugih podpornih ukrepov, saj bi še naprej delovali ne glede na plačilo trga zmogljivosti, poleg tega pa morda ne bi bili sposobni proizvajati in prodajati električne energije med povečano obremenitvijo omrežja.

3.2.3.6 Sodelovanje medomrežno povezanih zmogljivosti

(148) Veliko zainteresiranih strani je opozorilo na dolgoročni cilj neposrednega sodelovanja tujih zmogljivosti, obenem pa so vztrajale, da je treba dati Združenemu kraljestvu dovolj časa, da se temu prilagodi, v skladu z Uredbo (EU) 2019/943.

(149) Druge strani pa so kritizirale sedanji model, ki temelji na medomrežnih povezavah in se uporablja v Združenem kraljestvu, ter pozvale k hitri spremembi neposrednega sodelovanja tujih zmogljivosti. V eni od pripomb je bilo navedeno, da so operaterjem medomrežnih povezav prek „mehanizma zgornje in spodnje meje“ zagotovljeni zakonsko določeni donosi. Zato ne bi bilo primerno, da bi sodelovali na trgu zmogljivosti, medtem ko projekti proizvodnje, ki prejemajo subvencije, ne smejo sodelovati.

(150) Ena zainteresirana stran je pripomnila, da bi moralo biti operaterjem medomrežnih povezav dovoljeno sodelovati na dražbi T – 1, ki je bila organizirana v začetku leta 2018 za leto dobave 2018/2019. Kritizirala je tudi izključitev operaterjev medomrežnih povezav iz več kot enoletnih pogodb o zmogljivosti in metodologijo dejanske razpoložljivosti enote, ki se uporablja za operaterje medomrežnih povezav in je opisana kot diskriminatorna, zlasti ker se izračunava za vsak primer posebej in ne glede na vrsto tehnologije tako kot za druge tehnologije, ki sodelujejo na trgu zmogljivosti.

### 3.3 **Sorazmernost ukrepa**

(151) Ena zainteresirana stran je podvomila o skladnosti britanskega trga zmogljivosti s točko 230 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo, saj so obstoječi proizvajalci, ki so bili uspešni na dražbah trga zmogljivosti, leta 2016 prejeli ceno 22,50 GBP/kW/leto, leta 2017 pa ceno 8,40 GBP/kW/leto, pri čemer je opozorila na prekomerna nadomestila in nepričakovane dobičke.

3.3.1 *Razlike v trajanju veljavnih pogodb*

(152) Pripombe v zvezi s trajanjem veljavnih pogodb so povzete v uvodnih izjavah 134 do 136.

3.3.2 *Izključitev dolgoročnih ponudnikov kratkoročnih operativnih rezerv*

(153) Ena zainteresirana stran navaja, da bi sodelovanje dolgoročnih ponudnikov kratkoročnih operativnih rezerv (glej uvodno izjavo 32(f)) na trgu zmogljivosti povzročilo nepričakovane dobičke, njihova izključitev pa ne bi ogrozila prvotnega poslovnega modela. Poleg tega bi lahko ti operaterji sodelovali na trgu zmogljivosti in letnih dražbah za kratkoročne pogodbe o kratkoročnih operativnih rezervah ter nato (če bi bili uspešni na dražbah trga zmogljivosti) brez plačila kazni prekinili svoje dolgoročne pogodbe o kratkoročnih operativnih rezervah.

(154) Druga zainteresirana stran trdi, da ni mogoče pričakovati, da bi dolgoročni ponudniki kratkoročnih operativnih rezerv dosegli nepričakovane dobičke, saj naj bi trg zmogljivosti privedel do nižjih cen za odstopanja od pogodbenih vrednosti, nižjih veleprodajnih cen in manjše izkoriščenosti elektrarn za proizvodnjo kratkoročnih operativnih rezerv. Poleg tega bi bili dolgoročni ponudniki kratkoročnih operativnih rezerv dejansko izključeni, ker končna pravila o trgu zmogljivosti določajo, da se za novozgrajene elektrarne štejejo samo tiste, ki so bile dane v obratovanje po letu 2014. Poleg tega banke ne bi sprejele enoletne pogodbe trga zmogljivosti namesto 15-letne pogodbe o kratkoročnih operativnih rezervah. Trdi tudi, da bi bil mehanizem za vračilo sredstev bolj sorazmeren kot popolna izključitev, in predlaga, naj se njeni elektrarni za nazaj dodelijo pogodbe trga zmogljivosti, ki bi ji morale biti dodeljene leta 2014 in pozneje.

3.3.3 *Metoda kritja stroškov*

(155) Metoda kritja stroškov temelji na porabi električne energije med 16. in 19. uro med tednom pozimi. Kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 187 sklepa o začetku postopka, je Združeno kraljestvo pred nacionalnim javnim posvetovanjem o mehanizmu zmogljivosti prvotno predvidelo, da se bo znesek pristojbin izračunal na podlagi tržnega deleža dobaviteljev električne energije v povpraševanju po električni energiji, evidentiranega v tako imenovanih „triadnih“ obdobjih. To pomeni treh polurnih obdobjih, v katerih se evidentira največja letna poraba električne energije v Združenem kraljestvu v obdobju od novembra do februarja.

(156) V večini pripomb, prejetih v zvezi s tem, je izraženo mnenje, da je metoda kritja stroškov sorazmerna. V njih je navedeno, da je s sedanjo metodologijo vzpostavljeno pravo ravnovesje med, po eni strani, predvidljivo in pravično podlago za zaračunavanje dobaviteljem in, po drugi strani, ohranjanjem signala za zmanjšanje povpraševanja med pričakovanim obdobjem največjega povpraševanja.

(157) Nekatere zainteresirane strani so izrazile tudi različne pomisleke o alternativni „triadni“ metodologiji:

(a) z njo ne bi bilo doseženo bistveno zmanjšanje količine zmogljivosti, ki jih je treba kupiti na trgu zmogljivosti, ali znižanje stroškov navedene zmogljivosti;

(b) stroške trga zmogljivosti bi nesorazmerno naložila domačim odjemalcem;

(c) zagotovila bi nepredvidljivo podlago, na kateri bi se izračunavale pristojbine, saj je dobavo ob triadah težko napovedati;

(d) obdobja povečane obremenitve omrežja ne bi bila nujno povezana s tremi polurnimi obdobji, ki predstavljajo triade;

(e) dejavnost v okviru uravnavanja povpraševanja in/ali integrirane proizvodnje, katere namen je izogibanje triadam (ki se uporablja za financiranje drugih ukrepov), je privedla do neučinkovitih odločitev glede dispečiranja in znižanih veleprodajnih cen ob konicah povpraševanja.

(158) Druge zainteresirane strani so bile kritične do izbrane metodologije kritja stroškov. Trdijo, da (i) ni skladna s pričakovanjem, da bi se trg zmogljivosti aktiviral samo ob konicah povpraševanja; (ii) nekaj ponudnikov uravnavanja povpraševanja bi lahko zmanjšalo povpraševanje vsak zimski delovni dan med 16. in 19. uro, (iii) „dejanska“ vrzel v zmogljivostih pa bi bila precenjena, zato bi bili skupni stroški trga zmogljivosti višji. Te strani tudi trdijo, da bi bila metodologija, ki bi temeljila na triadnih obdobjih, ustreznejša, saj bi ustvarila trg za izogibanje stroškom trga zmogljivosti. Ena zainteresirana stran je navedla več dodatnih argumentov: triadna metodologija ne bi vplivala na predvidljivost cen za večino dobaviteljev, saj so skoraj vsi domači odjemalci in mala podjetja profilirani; izogibanje triadam je uspešno pri spodbujanju prilagodljivih odjemalcev, naj sodelujejo pri uravnavanju povpraševanja, in metodologija, ki temelji na povpraševanju med 16. in 19. uro, spodbuja uporabo proizvodnje električne energije pri odjemalcih, ki povzroča onesnaževanje, da bi se zmanjšalo povpraševanje v teh obdobjih.

(159) Nekatere zainteresirane strani so podprle stališče Komisije, pojasnjeno v uvodni izjavi 187 sklepa o začetku postopka, v skladu s katerim bo Komisija pri obravnavanju tega vprašanja upoštevala tudi točko 25 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo, v kateri je navedeno, da bi bilo treba združljivost ukrepa oceniti zgolj na podlagi meril iz oddelka 3.9.5 smernic. Ta določba ne vključuje nobenega sklicevanja na financiranje ukrepov za zadostnost proizvodnje. V nasprotju s tem pa so druge določbe pri kritikah tega stališča vsebovale sklicevanja na sodbo Splošnega sodišča.

### 3.4 **Preprečevanje negativnih učinkov na konkurenco in trgovino**

(160) Nekatere zainteresirane strani so navedle, da bi moral biti trg zmogljivosti (i) izrecno zasnovan za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov s podpiranjem sigurnosti sistema s tehnologijami, ki imajo nične emisije, ali (ii) podpirati več energije iz obnovljivih virov ali (iii) dajati prednost virom energije, ki so strateško pomembni z vidika razogljičenja, ter hkrati postopoma izključiti goriva ali tehnologije, ki onesnažujejo okolje in niso združljivi z razogljičenim sektorjem električne energije.

(161) V nekaterih pripombah je bilo tudi navedeno, da bi bilo treba pri preiskavi Komisije upoštevati nova pravila za mehanizme zmogljivosti, vsebovana v Uredbi (EU) 2019/943, zlasti za omejitev zmogljivosti z visokimi emisijami $CO_2$.

### 3.5 **Obveznost mirovanja**

(162) Nekatere zainteresirane strani so izpostavile več ukrepov, ki jih je Združeno kraljestvo sprejelo po sodbi Splošnega sodišča (glej uvodno izjavo 18), tj. izvedbo nadomestne dražbe T – 1 in (po možnosti) dražbe T – 3 (glej uvodni izjavi 53 in 156 sklepa o začetku postopka). S temi ukrepi bi se še naprej izvrševale obstoječe pogodbe v zameno za možnost odloženih plačil in nadaljevalo stalno pobiranje pristojbin dobaviteljev. To bi udeležencem na trgu zmogljivosti zagotovilo gospodarsko prednost v obdobju mirovanja, zaradi česar bi pomenilo nezakonito pomoč.

(163) Te strani so zaprosile Komisijo, naj izda odredbo o začasnem odlogu v skladu s členom 13(1) Uredbe Sveta (EU) 2015/1589 ([45]), v skladu s katero bi moralo Združeno kraljestvo začasno odložiti vso nezakonito pomoč, dokler Komisija ne odloči o združljivosti pomoči.

## 4. **PRIPOMBE ZDRUŽENEGA KRALJESTVA**

(164) V tem oddelku so povzete pripombe Združenega kraljestva o sklepu o začetku postopka, ki so prispele 12. aprila 2019, ter pripombe, ki so prispele 7. junija 2019, 19. julija 2019 in 12. septembra 2019.

### 4.1 **Cilj skupnega interesa in nujnost ukrepa**

(165) Po navedbah Združenega kraljestva njegova analiza, ki je podprta z mnenjem operaterja sistema električne energije National Grid (v nadaljnjem besedilu: NG ESO), kaže, da bi neobstoj trga zmogljivosti negativno vplival na zanesljivost oskrbe z električno energijo v Združenem kraljestvu in povečal pričakovano tveganje izklopa bremena nad standard zanesljivosti, tj. tri ure/leto, v vseh letih od leta 2019/2020. Združeno kraljestvo je 7. junija 2019 navedlo, da je skupaj z NG ESO pregledalo analizo, ki je bila predložena decembra 2018 in je opisana v uvodnih izjavah 102 do 104 (ter uvodnih izjavah 94 do 96 sklepa o začetku postopka), ter potrdilo, da še vedno predstavlja najnovejše in najboljše stališče do potrebe po trgu zmogljivosti.

(166) Združeno kraljestvo se ne strinja s trditvijo, da na britanskem trgu električne energije obstaja presežna ponudba:

(a) postopek določanja parametrov, ki ga uporablja NG ESO, ni preveč konservativen, temveč je njegov namen zagotoviti ustrezno ravnovesje tveganj (med čezmernim naročanjem in nezadostnostjo zmogljivosti) v postopku, ki je že po naravi negotov. Opozarja, da Ofgem zagotavlja NG ESO spodbude za natančno napovedovanje povpraševanja ([46]).

(b) Rezervne zmogljivosti za zimo 2018/2019, ki so večje od predvidenih, kažejo veliko negotovost in izzive, povezane s točnim napovedovanjem prihodnjih potreb po zmogljivosti (pri čemer je treba opozoriti, da je bila ocena za leto 2018/2019 zaključena v začetku leta 2014). V poročilu NG ESO o napovedi za zimo je bilo pojasnjeno, da se je pričakovalo, da bodo nekatere večje enote, ki na dražbi trga zmogljivosti niso bile uspešne, pozimi 2018/2019 še naprej obratovale. Vzrok za to bi lahko bile višje veleprodajne cene, na katere so vplivali zvišanje cen plina in stroški zmanjševanja emisij.

(c) Ta nepričakovana in ugodna sprememba tržnih pogojev pred zimo 2018/2019 je vladi Združenega kraljestva tudi omogočila pomirjujoče izjave v zvezi z zanesljivostjo oskrbe v zadevni zimi kljub sodbi Splošnega sodišča. Ker so enotne poravnalne cene na dražbah trenutno nizke, Združeno kraljestvo meni, da je to eden od uspehov trga zmogljivosti – da so visoke ravni konkurence na dražbah zagotovile potrebno zmogljivost, vključno z nekaterimi novimi zmogljivostmi, po nižjih stroških za odjemalce, kot je bilo prvotno pričakovano.

(d) V zvezi s trditvijo, da je posledica velike rasti medomrežnih povezav presežna ponudba zmogljivosti, Združeno kraljestvo opozarja, da operaterji medomrežnih povezav sodelujejo na dražbah zmogljivosti, tako da se njihov prispevek k potrebam Združenega kraljestva po zmogljivosti ustrezno upošteva. Faktorji dejanske razpoložljivosti enote za medomrežne povezave se pregledajo vsako leto, da se zagotovi njihova nadaljnja ustreznost.

(167) Združeno kraljestvo nasprotuje mnenju, da samo energetski trg lažje zagotavlja zadostnost proizvodnje. (i) Združeno kraljestvo opozarja na pomanjkljivosti trga, opisane v uvodnih izjavah 105 do 109 (in uvodnih izjavah 97 do 101 sklepa o začetku postopka). (ii) Kar zadeva uvedbo pametnih števcev, jih trenutno uporablja manj kot tretjina odjemalcev, dinamične tarife glede na uro porabe pa so v zelo zgodnjih fazah. Zato Združeno kraljestvo meni, da se nedoseganje zanesljivosti na trgu kot javnega dobrega od leta 2014 ni bistveno spremenilo in da je prezgodaj za oceno obsega prihodnjega vpliva širše uvedbe na to pomanjkljivost trga. (iii) Reforma odstopanja od

([45]) Uredba Sveta (EU) 2015/1589 z dne 13. julija 2015 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L 248, 24.9. 2015, str. 9).

([46]) Ofgem v poročilu o stanju energetskega trga iz leta 2018 (State of the Energy Market 2018) navaja: „Napovedi operaterja National Grid glede povpraševanja po prenosu so od leta 2011 vseskozi za povprečno 1,5 GW višje od proizvedene količine. Čeprav je mogoče šteti za razumno, da operater sistema zavzame konservativni pristop k napovedovanju povpraševanja, je treba to uskladiti s stroški nakupa dodatne zmogljivosti. V zadnjem letu je National Grid izvedel več sprememb v postopku napovedovanja povpraševanja, kar je na splošno privedlo do manjšega napovedanega osnovnega povpraševanja."

pogodbenih vrednosti je privedla do višjih najvišjih cen za odstopanja od pogodbenih vrednosti od uvedbe trga zmogljivosti, vendar je zaradi že po naravi visoke stopnje negotovosti v zvezi z obdobji pomanjkanja zanašanje zgolj na visoke rente za omejenost virov tvegana strategija za vlagatelje: samo reforma odstopanja od pogodbenih vrednosti verjetno ne bo rešila težave z manjkajočim denarjem. (iv) Združeno kraljestvo s sklicevanjem na pregled avstralskih energetskih politik, ki ga je leta 2018 izvedla Mednarodna agencija za energijo, ugotavlja, da so v Avstraliji cene električne energije visoke zaradi pomanjkanja konkurence in strukturnih težav, ne pa zato, ker bi bil to dobro delujoč samo energetski trg.

(168) Združeno kraljestvo tudi nasprotuje mnenju, da bi se s trgom zmogljivosti ohranila težava z manjkajočim denarjem. (i) S konkurenčnim dražbenim postopkom se razkrije obseg manjkajočega denarja. Ker se temeljne težave, ki so privedle do težave z manjkajočim denarjem, obravnavajo in ker se možnost za zavarovanje rent za omejenost virov prek trga električne energije povečuje, Združeno kraljestvo pričakuje, da bodo udeleženci na trgu postali manj odvisni od prihodkov trga zmogljivosti, ker bodo konkurenčne dražbe zniževale enotne poravnalne cene proti nič. Na tej točki se lahko zgodi, da trg zmogljivosti ne bo več potreben. (ii) V nasprotju s trditvami nekaterih zainteresiranih strani Združeno kraljestvo meni, da na cene na trgu električne energije niso vplivale sodba Splošnega sodišča ali poznejše vladne odločitve ali napovedi. Glede na dolgoročnejše trende se zdi, da so se povprečne cene za osnovno obremenitev od prvega leta dobave na trgu zmogljivosti, tj. 2017/2018, dejansko zvišale in da se je nestanovitnost cen povečala. To nakazuje, da imajo drugi dejavniki večji vpliv na cene in da nekatere zainteresirane strani pripisujejo prevelik pomen zaviralnemu učinku trga zmogljivosti na cene.

(169) Po navedbah Združenega kraljestva, ki se sklicuje na poročilo o električni zmogljivosti v okviru reforme trga električne energije operaterja National Grid iz leta 2018, je na voljo zelo malo podatkov o uravnavanju povpraševanja, najboljši vir o pogodbah za uravnavanje povpraševanja pa so evidence trga zmogljivosti, kot je opisano v preglednici 2 sklepa o začetku postopka (glej preglednico 1 tega sklepa). Analiza rezultatov prvih prehodnih dražb (glej preglednico 4) kaže, da se je približno 70 % sklenjenih pogodb za uravnavanje povpraševanja nanašalo na proizvodnjo električne energije pri odjemalcih, običajno z rezervnimi dizelskimi generatorji. Po navedbah Združenega kraljestva nedavna raziskava o industriji ponudnikov uravnavanja povpraševanja nakazuje visoko stopnjo sodelovanja obstoječih zmogljivosti uravnavanja povpraševanja (70 %) na trgu zmogljivosti. Poleg tega so ocene zmogljivosti uravnavanja povpraševanja, ki sodelujejo pri drugih elektroenergetskih storitvah, podobne: na primer, količina zmogljivosti uravnavanja povpraševanja, ki sodelujejo v portfelju operaterja National Grid za izravnalne proizvode in storitve, je leta 2015 znašala približno 708 MW. Združeno kraljestvo navaja, da je bilo več poskusov ocene skupne možne količine zmogljivosti uravnavanja povpraševanja v Združenem kraljestvu, vendar te ocene vsebujejo pomembne pridržke, ki so pogosto povezani s pomanjkanjem dejanskih podatkov, posledica česar so zelo različne ocene. Na primer, Združeno kraljestvo je navedlo, da je leta 2016 združenje za decentralizirano energijo (Association for Decentralized Energy) ocenilo, da bi bilo lahko po Združenem kraljestvu do 9,8 GW komponent, katerih uporabo bi bilo do leta 2020 mogoče zmanjšati vsaj enkrat na leto, medtem ko je glede na scenarij prihodnje energetske politike iz leta 2018, ki ga je pripravil National Grid, do leta 2019/2020 uresničljivega do 1 GW uravnavanja povpraševanja z zniževanjem odjema za industrijske in poslovne stranke, v desetih letih pa naj bi se tako uravnavanje približno podvojilo.

(170) Kar zadeva prehodne dražbe, Združeno kraljestvo navaja, da so bile zasnovane posebej za podpiranje sektorja uravnavanja povpraševanja, z neodvisnimi vrednotenji prehodnih dražb pa je bilo ugotovljeno, da so pri doseganju svojega cilja na splošno uspešne. Drugi cilj prehodnih dražb je bil pomagati izboljšati razumevanje sektorja. V okviru teh vrednotenj so bili zbrani dokazi, s katerimi so se opredelili načini, kako bi bilo mogoče spodbujati sodelovanje zmogljivosti uravnavanja povpraševanja na trgu zmogljivosti, ki se zdaj izvajajo ali so se izvajali (glej „skupno preskušanje“ v uvodni izjavi 145 in prerazporejanje komponent CMU uravnavanja povpraševanja v uvodni izjavi 180). Nazadnje, Združeno kraljestvo navaja, da je bilo udeležencem prehodnih dražb preprečeno sodelovanje na dražbah T – 4 v letih 2014 in 2015 (lahko pa sodelujejo na vseh drugih dražbah T – 4), ker niso potrebovali dodatne podpore, ki je bila na voljo prek prehodne dražbe, saj so bili že dovolj zreli za konkuriranje na teh dražbah. Vendar pa je bilo udeležencem prehodne dražbe dovoljeno sodelovati na dražbah T – 1 za ustrezna leta dobave, s čimer jim je bila zagotovljena pot do trga za vsako posamezno leto dobave.

### 4.2 **Ustreznost ukrepa**

#### 4.2.1 *Izbira instrumenta*

(171) Združeno kraljestvo se ne strinja z nekaterimi zainteresiranimi stranmi, da bi bila strateška rezerva za celoten trg zmogljivosti ustreznejša. Čeprav priznava, da so lahko strateške rezerve učinkovit način za odpravo začasnih pomislekov v zvezi z zadostnostjo, so manj primerna možnost na trgih, kjer so pomisleki glede zmogljivosti resnejši ali dolgotrajnejši, saj so povezane z večjim tveganjem izkrivljanja trga. Po navedbah Združenega kraljestva

je za to krivih več dejavnikov, in sicer neučinkovitost vzdrževanja rezerve zunaj trga; zahteva po bolj centraliziranem upravljanju take strateške rezerve, posledica česar je lahko nakup nezadostne ali neustrezne rezervne zmogljivosti, in tveganje, da se rezerva sčasoma postopoma povečuje, ker se elektrarna odloči, „manipulirati“ z mehanizmom in raje ohranja rezervo, kot da bi prevzela tveganje sodelovanja na trgu samo električne energije ([47]).

(172) Poleg tega Združeno kraljestvo navaja, da strateška rezerva ne bi spodbudila naložb v nove elektrarne. Ravno nasprotno, dejansko lahko zameji ceno (ali dojemanje zamejitve cene) na trgu, saj so lahko vlagatelji zaskrbljeni, da se bodo organi Združenega kraljestva v primeru poskokov cen znašli pod pritiskom, naj znižajo ceno dispečiranja rezerve, s čimer bi se odpravili njihovi prihodki za omejenost virov in ogrozil naložbeni načrt. Po navedbah Združenega kraljestva so celotni trgi zmogljivosti učinkovitejši pri spodbujanju naložb v nove zmogljivosti za odpravo dolgoročnejših pomislekov glede ustreznosti.

4.2.2 *Nadomestilo zgolj za storitve čiste razpoložljivosti zmogljivosti*

(173) Združeno kraljestvo navaja, da se je odločilo za obveščanje pred obdobji povečane obremenitve zaradi skladnosti s smernicami o državni pomoči za varstvo okolja in energijo, zlasti točko 225 v zvezi z nadomestilom za čisto razpoložljivost namesto za dobavljeno energijo. Poseben mehanizem dispečiranja bi posegal v trge. Združeno kraljestvo v okviru petletnega pregleda načrtuje proučitev mehanizmov za zagotavljanje izčrpnejših informacij udeležencem v zvezi s povečanimi obremenitvami omrežja, čeprav ne predvideva izvajanja polnega dispečiranja.

(174) Kar zadeva učinkovitost sistema kazni trga zmogljivosti, bo Združeno kraljestvo proučilo zaostritev sistema kazni v odziv na povečanje sodelovanja nekonvencionalnih tehnologij kot nadaljnjega ukrepa po petletnem pregledu.

(175) Združeno kraljestvo priznava, da se lahko ponudnikom zmogljivosti naložijo kazni v primerih, ko fizično ne dobavijo energije med povečanimi obremenitvami omrežja. Glede na to se lahko za trg zmogljivosti šteje, da sledi modelu „dobavljene energije“. Vendar so v okviru trga zmogljivosti izkrivljanja dispečiranja v praksi zelo malo verjetna, saj so povečane obremenitve omrežja opredeljene s sklicevanjem na ukrepe, ki jih NG sprejme kot zadnjo možnost v primeru nedelovanja trga. Zato bi bil trg zmogljivosti skladen s točko 225 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo.

4.2.3 *Odprtost ukrepa za vse ustrezne ponudnike zmogljivosti*

4.2.3.1 Morebitna diskriminacija operaterjev uravnavanja povpraševanja zaradi neobstoja pogodb o časovno vezani dobavi

(176) Združeno kraljestvo navaja, da je bila „časovno omejena“ različica standardne pogodbe o zmogljivosti na voljo ponudnikom zmogljivosti, ki so sodelovali na prehodnih dražbah: ponudniki zmogljivosti so se lahko odločili, da bodo svojo zmogljivost dajali na voljo med 16. in 19. uro v zameno za nižja plačila zmogljivosti. Vendar se je povpraševanje po tem produktu na prehodnih dražbah izkazalo za zanemarljivo: to vrsto pogodbe je izbrala samo ena od 89 CMU, ki so bile uspešne na dražbah. Zato po navedbah Združenega kraljestva neobstoja časovno omejenega produkta na glavnih dražbah ni mogoče šteti za pomembno oviro za sodelovanje. Poleg tega vlada Združenega kraljestva navaja, da časovno omejene pogodbe o zmogljivosti ne izpolnjujejo v celoti zahteve glede zadostnosti proizvodnje (povečane obremenitve omrežja niso nujno omejene na ta del dneva) in bi ustvarile dodatno zapletenost pri izračunavanju zahteve glede skupne zmogljivosti za dano leto dobave.

4.2.3.2 Razlike v trajanju veljavnih pogodb

(177) Združeno kraljestvo navaja, da brez dostopa do dolgoročnih pogodb nova, v okviru projektov financirana proizvodnja morda ne bi mogla sodelovati na dražbah zmogljivosti. Brez te daljše amortizacijske dobe bi morali udeleženci, katerih razvoj se financira v okviru projektov, oddati ponudbe po višjih cenah, po možnosti višjih od zamejitve cene na dražbah. To bi po nepotrebnem zvišalo cene ponudb, posledično pa bi se zvišal skupni znesek pomoči, plačane prek trga zmogljivosti, in povečalo tveganje nepričakovanih dobičkov za druge ponudnike zmogljivosti. Posledica bi lahko bila celo, da novozgrajena zmogljivost sploh ne bi sodelovala na dražbi, s čimer bi se zmanjšala konkurenca na dražbah.

(178) Združeno kraljestvo poudarja, da so pripombe zainteresiranih strani, v katerih so izpostavljene nizke ravni naložb uravnavanja povpraševanja v osnovna sredstva, skladne z informacijami o stroških kapitala uravnavanje povpraševanja z zniževanjem odjema, zbranimi z neodvisnim vrednotenjem druge prehodne dražbe. Združeno kraljestvo meni, da so povprečni stroški v višini 0,15 GBP/kW zanemarljivi glede na minimalni prag naložb v osnovna

([47]) Slednje je znano kot težava „spolzkih tal“.

sredstva v višini 270 GBP/kW, določen za 15-letne pogodbe. V zvezi s trditvijo, da imajo agregatorji visoke kadrovske stroške, povezane z administracijo in pridobivanjem strank, Združeno kraljestvo opozarja, da ta trditev velja samo za dejavnost agregiranja, ne pa uravnavanje povpraševanja samo po sebi, in da bi bilo podobno mogoče trditi za druge vrste zmogljivosti. Poleg tega navaja, da bi lahko nova zmogljivost uravnavanja povpraševanja s proizvodnjo električne energije pri odjemalcih na trgu zmogljivosti sodelovala tudi kot proizvajalec in bi se lahko potegovala za 15-letne pogodbe.

(179) Združeno kraljestvo navaja, da načelo nediskriminacije ne pomeni, da je treba vsa podjetja v vseh primerih obravnavati povsem enako. Razlike v obravnavi so lahko objektivno utemeljene in so lahko dejansko potrebne za preprečitev diskriminacije. Zmogljivost uravnavanja povpraševanja in novozgrajena proizvodna zmogljivost nista v enakem položaju, kar zadeva na primer njuno raven naložb v osnovna sredstva. Zato ju glede trajanja razpoložljivih pogodb ni nujno treba enako obravnavati. Rezultati dražb za zdaj ne kažejo, da bi različen dostop do dolgoročnejših pogodb v praksi izkrivljal rezultate dražb. Učinkovitost zmogljivosti uravnavanja povpraševanja je primerljiva z novozgrajeno proizvodno zmogljivostjo (in običajno boljša od nje): npr. na zadnji dražbi T – 4 je bila nepotrjena zmogljivost uravnavanja povpraševanja uspešnejša in je dosegla večjo skupno količino kot novozgrajena proizvodna zmogljivost.

(180) Nazadnje, Združeno kraljestvo navaja, da so bila pravila o trgu zmogljivosti junija 2019 spremenjena, da bi se operaterjem uravnavanja povpraševanja omogočila prerazporeditev komponent njihove enote trga zmogljivosti v obdobju veljavnosti pogodbe. Združeno kraljestvo trdi, da bi lahko nastala luknja v sistemu, če bi se operaterjem uravnavanja povpraševanja omogočil dostop do dolgoročnejših pogodb brez ustrezne ureditve. Operaterji uravnavanja povpraševanja bi lahko združili drage komponente, da bi umetno dosegli prage naložb v osnovna sredstva, nato pa bi jih v obdobju veljavnosti pogodbe zamenjali za cenejše komponente.

(181) Kar zadeva izključitev operaterjev medomrežnih povezav iz dolgoročnejših pogodb, Združeno kraljestvo opozarja, da kljub neobstoju večletnih pogodb za operaterje medomrežnih povezav na trgu zmogljivosti obstajajo načrti za več projektov medomrežnih povezav, ki nakazujejo, da za spodbuditev takih naložb daljše pogodbe niso potrebne.

(182) Združeno kraljestvo meni, da načelo uporabe pragov naložb v osnovna sredstva za določitev trajanja pogodb ostaja ustrezno in bi se lahko razširilo. Zato se je Združeno kraljestvo 12. septembra 2019 zavezalo, da bo:

(a) vsem vrstam zmogljivosti (razen medomrežnim povezavam) dovolilo, da se uvrstijo v predhodni izbor za oddajo ponudb za različno dolge pogodbe, ki so na voljo, če lahko dokažejo, da dosegajo prage naložb v osnovna sredstva, opisane v uvodni izjavi 75, in

(b) stalno pregledovalo te prage naložb v osnovna sredstva, da bi zagotovilo, da ostanejo ustrezni.

4.2.3.3 Omejeno jamstvo za količino na dražbi T – 1

(183) Namen izbranega pristopa za rezervacijo zmogljivosti za dražbo T – 1 je vzpostaviti ravnovesje med zmanjšanjem tveganj za zanesljivost oskrbe (ki bi dalo prednost večjim količinam na dražbah T – 4) in tveganj čezmernega naročanja zmogljivosti (ki bi dalo prednost večjim količinam na dražbah T – 1). Poleg tega se dražbe T – 1 štejejo za zaželeno pot do trga za zmogljivost uravnavanja povpraševanja, saj ima taka zmogljivost običajno krajša pripravljalna obdobja.

(184) Zaveza glede količine, prodane na dražbi, iz sklepa iz leta 2014 se je do zdaj spoštovala, pri čemer dejanske količine, ki so bile prodane na dražbah T – 1, presegajo količino, rezervirano štiri leta prej.

(185) Združeno kraljestvo je tudi navedlo, da bi se z rezervacijo določenega deleža skupne količine zmogljivosti za leto dobave štiri leta pred dražbo T – 1 zmanjšala količina zmogljivosti, ki bi bila na voljo za nove obrate na dražbah T – 4, zato bi bila taka rezervacija diskriminatorna. S tem bi se povečala tudi količina, ponujena na dražbah T – 1, in sicer na raven, ki je morda ne bi bilo mogoče izpolniti, in bi lahko privedla do nekonkurenčnih dražb T – 1, zlasti če bi sovpadala z dodatnimi zaprtji elektrarn.

(186) Možnost državnega sekretarja, da odloži ali prekliče dražbo zmogljivosti (glej uvodni izjavi 65 in 138), je potrebna za zagotovitev učinkovitega nadzora nad trgom zmogljivosti in dražbenim postopkom ter omogočanje vladi Združenega kraljestva, da ukrepa v nepredvidenih okoliščinah (npr. pri preklicu dražb po sodbi Splošnega sodišča). Poleg tega Združeno kraljestvo ugotavlja, da te ureditve enako vplivajo na dražbe T – 4 in T – 1 ter vse udeležence v predhodnem izboru. Zato ni mogoče trditi, da postavljajo ponudnike določene vrste zmogljivosti v slabši položaj.

(187) Da bi Združeno kraljestvo ponudnikom zmogljivosti še naprej zagotavljalo pregled, se je 12. septembra 2019 zavezalo, da bo:

(a) na dražbah za eno leto vnaprej še naprej kupovalo vsaj 50 % zmogljivosti, rezervirane štiri leta prej v okviru postopka določanja parametrov za dražbo za štiri leta vnaprej za isto leto dobave, in

(b) še naprej uporabljalo metodologijo za rezervacijo zmogljivosti, ki temelji na 95-odstotnem intervalu zaupanja, opisanem v uvodni izjavi 62, za določitev minimalne količine zmogljivosti, ki bo rezervirana za dražbo za eno leto vnaprej.

(188) Po navedbah Združenega kraljestva: (i) bi bila dražba T – 2, usmerjena v manjšo, decentralizirano proizvodnjo, diskriminatorna do elektrarn, katerih čas gradnje je daljši. Poleg tega potreba po dražbi T – 2 ni jasna, saj je bila manjša integrirana proizvodnja s krajšim časom gradnje do zdaj ena od najuspešnejših kategorij novih proizvodnih zmogljivosti na dražbah T – 4; (ii) tedenske dražbe ne bi zagotovile signalov za dolgoročne naložbe, ki so cilj trga zmogljivosti, in ni jasno, kakšno korist bi to lahko prineslo v zvezi z zanesljivostjo oskrbe ali kako bi se to razlikovalo od obstoječih ureditev sekundarnega trgovanja.

4.2.3.4 Minimalni prag za sodelovanje

(189) Združeno kraljestvo opozarja, da je namen minimalnega 2-megavatnega praga ohranjanje obvladljivosti upravljanja postopkov na trgu zmogljivosti. Možnost združevanja zagotavlja, da manjša zmogljivost ni izključena s trga zmogljivosti ali na njem postavljena v slabši položaj. Druga prehodna dražba ni privabila večjega zanimanja enot trga zmogljivosti, manjših od 2 MW (glej uvodno izjavo 68).Združeno kraljestvo navaja, da se enote trga zmogljivosti za nedavne dražbe niso združevale na ravni 2 MW, kar bi se morda pričakovalo, če bi obstajala preferenca ali želja po manjših enotah trga zmogljivosti. Poleg tega Združeno kraljestvo, kot je navedlo v priglasitvi iz leta 2014, opozarja, da je 2-megavatni prag nizek, zlasti ker so imele izravnalne storitve operaterja National Grid leta 2014 višje prage za sodelovanje (kratkoročna operativna rezerva (STOR) in frekvenčni odziv sta bila določena na 3 MW) in ker je bil precej nižji od praga, ki se je uporabljal v številnih drugih evropskih mehanizmih zmogljivosti, v katerih pragi od 10 do 50 MW niso bili neobičajni (s sklicevanjem na končno poročilo sektorske preiskave o mehanizmih zmogljivosti ([48])).

(190) Združeno kraljestvo se strinja s pripombami zainteresiranih strani, navedenimi v uvodnih izjavah 143 do 145.

(191) Združeno kraljestvo navaja, da bi moralo sodelovanje v okviru združene enote trga zmogljivosti v večini primerov omogočati zaščito pred tveganji nedobave. Agegator lahko svoje CMU oblikuje tako, da se lahko neizpolnitev obveznosti ene komponente nadomesti z drugo komponento bodisi v okviru iste CMU bodisi z drugo CMU v portfelju, s čimer se zmanjša tveganje naložitve plačila kazni ali odstopnine.

(192) Združeno kraljestvo tudi navaja, da se ohranjanje ravni jamstva za resnost ponudbe na polovici zneska za novozgrajeno proizvodnjo zmogljivost šteje za ustrezno za zagotavljanje, da zahteva ne ustvarja neupravičene ovire za vstop nove zmogljivosti uravnavanja povpraševanja na trg. Kar zadeva izpostavljenost operaterjev uravnavanja povpraševanja polnemu znesku jamstva za resnost ponudbe, četudi je potrjena večina komponent, je bil s spremembo pravila o prerazporeditvi komponent (glej uvodno izjavo 180) ustvarjen mehanizem prilagodljivosti za celovito obravnavanje tega vprašanja.

(193) Združeno kraljestvo priznava, da morda obstaja peščica enot trga zmogljivosti, ki so manjše od 2 MW in želijo sodelovati na dražbi, niso pa naklonjene združevanju, vendar po njegovem mnenju minimalni 2-megavatni prag ne predstavlja tehnične ovire za sodelovanje zmogljivosti uravnavanja povpraševanja. Priznava pa trend zniževanja pragov za vstop na trg električne energije, kot je 1-megavatni prag za TERRE, od leta 2014 ([49]).

(194) Da bi se upošteval razvoj trga, opisan v uvodni izjavi 193, se je Združeno kraljestvo 12. septembra 2019 zavezalo, da bo:

(a) znižalo minimalni prag za sodelovanje na trgu zmogljivosti, kot je opisano v uvodnih izjavah 30 in 31, na 1 MW za vse dražbe, za katere se predhodni izbor začne od januarja 2020, in

([48]) Končno poročilo sektorske preiskave o mehanizmih zmogljivosti (SWD(2016) 385 final).

([49]) Vseevropska izmenjava rezerv na trgu za izravnavo odstopanj, tj. vseevropski trg storitev izravnave, ki naj bi začel delovati konec leta 2019.

(b) do oktobra 2021 znova ocenilo ta prag, da bi proučilo možnost dodatnega znižanja.

4.2.3.5 Odprtost ukrepa za obnovljive vire energije in nove tehnologije

(195) Združeno kraljestvo navaja, da se je leta 2014 pričakovalo, da bo za proizvodnjo vetrne in sončne energije zaradi visokih stroškov kapitala potrebna visoka in izrecna podpora za nizkoogljično proizvodnjo, kot je shema pogodb za razliko ali njena predhodnica, tj. shema obveznosti proizvodnje energije iz obnovljivih virov energije. Prejem teh subvencij bi dejansko pomenil njihovo izključitev iz sodelovanja na trgu zmogljivosti. Zato se je oblikovanje in izvajanje pravil, s katerimi bi se omogočilo njihovo sodelovanje, štelo za nepotrebno.

(196) Združeno kraljestvo priznava, da so se stroški kapitala za nekatere obnovljive vire energije v zadnjih letih močno znižali. Ko je postalo jasno, da obstaja interes za nesubvencionirano gradnjo vetrnih in sončnih elektrarn ter njihovo vključitev na trg zmogljivosti, so se proučile in čim prej izvedle potrebne spremembe, vključno z vzpostavitvijo nove metodologije dejanske razpoložljivosti enote in zagotovitvijo, da ne prihaja do podvajanja državne pomoči. Potrebne spremembe pravil o trgu zmogljivosti za dodajanje teh tehnologij nestalnih virov je parlament Združenega kraljestva sprejel 4. junija 2019. Združeno kraljestvo potrjuje, da bodo obnovljivi viri energije (vetrna in sončna energija) lahko sodelovali na dražbah T – 1, T – 3 in T – 4, načrtovanih za januar 2020 (ob pozitivnem končnem sklepu o shemi državne pomoči). Tako bi lahko vetrna elektrarna, navedena v uvodni izjavi 146, ki leta 2018 ni mogla sodelovati v predhodnem izboru za preklicano dražbo T – 4, še vedno sodelovala na prihodnji dražbi T – 3, tj. dražbi za isto leto dobave (2022/2023).

(197) Da bi zagotovilo ponovitev podobnega stanja, kot je opisano v uvodni izjavi 146, se je Združeno kraljestvo 12. septembra 2019 zavezalo, da bo pripravilo vsa potrebna pravila (na primer o faktorjih dejanske razpoložljivosti enote, vendar ne omejeno nanje) za zagotovitev dejanskega sodelovanja vseh novih vrst zmogljivosti, ki bi lahko učinkovito prispevale k odpravi težave z zadostnostjo proizvodnje, kakor hitro bo taka zmogljivost imela potencial, da prispeva k odpravi težave z zadostnostjo proizvodnje.

(198) Združeno kraljestvo se ne strinja s pripombo iz uvodne izjave 147. Z navedbo primera izrednega vremenskega dogodka marca 2018 (tako imenovane „pošasti z vzhoda“ (ang. Beast from the East)), ko je vetrna energija ključno prispevala k preprečitvi povečane obremenitve omrežja, Združeno kraljestvo poudarja, da vetrna energija dokazano prispeva k zanesljivosti oskrbe. Po obsežni analizi je bila za take obrate razvita ustrezna metodologija dejanske razpoložljivosti enote za vključitev na trg zmogljivosti.

4.2.3.6 Sodelovanje medomrežno povezanih zmogljivosti

(199) Združeno kraljestvo navaja, da je že od nekdaj jasno trdilo, da je po njegovem mnenju neposredno sodelovanje tujih zmogljivosti na trgu zmogljivosti najboljša rešitev za prispevanje k zanesljivosti oskrbe. Vendar iz razlogov, opisanih v uvodni izjavi 35 (in uvodni izjavi (28) sklepa o začetku postopka), neposrednega tujega sodelovanja ni bilo mogoče uvesti takoj.

(200) Ob upoštevanju dejstva, da so druge države članice od leta 2014 uvedle mehanizme zmogljivosti za celoten trg, da bi omogočile neposredno sodelovanje tujih zmogljivosti, in ob upoštevanju začetka veljavnosti Uredbe (EU) 2019/943 4. julija 2019 se je Združeno kraljestvo 12. septembra 2019 zavezalo:

(a) da si bo prizadevalo za uvedbo neposrednega sodelovanja tujih zmogljivosti na dražbah, za katere se predhodni izbor začne od januarja 2020, če bodo z operaterji prenosnih sistemov v sosednjih državah, v katerih so sodelujoče zmogljivosti, sklenjeni sporazumi o sodelovanju, in da bo vsekakor

(b) uporabilo neposredno sodelovanje tujih zmogljivosti za vse dražbe, za katere se bo predhodni izbor začel, ko bo agencija ACER odobrila metodologije, skupna pravila in pogoje iz točke 11 člena 26 Uredbe (EU) 2019/943 o električni energiji in jih objavila na svojem spletišču v skladu s členom 27 navedene uredbe ter ko se bodo te metodologije, skupna pravila in pogoji začeli uporabljati.

(201) Združeno kraljestvo meni, da sistem „zgornje in spodnje meje“ operaterjem medomrežnih povezav ne zagotavlja neupravičene prednosti na dražbah trga zmogljivosti. Vsi prihodki trga zmogljivosti se proučijo pred oceno prihodkov operaterjev medomrežnih povezav v zvezi s sistemom „zgornje in spodnje meje“. Operater medomrežnih povezav bi prejel najnižje plačilo le, če bi bili skupni prihodki (vključno s prihodki trga zmogljivosti) nižji od predhodno določene spodnje meje. Podobno bo operater medomrežnih povezav vrnil presežni znesek odjemalcu, če so skupni prihodki višji od zgornje meje. Operaterji medomrežnih povezav so še vedno izpostavljeni tržnim cenam in nihanju prihodkov v okviru sistema „zgornje in spodnje meje“.

(202) Nazadnje, Združeno kraljestvo je navedlo, da je od septembra 2014 vsem deležnikom jasno sporočilo, da bodo lahko operaterji medomrežnih povezav sodelovali na dražbah za leto dobave 2019/2020, ne pa na dražbi T – 1, ki je bila organizirana v začetku leta 2018 za leto dobave 2018/2019. Združeno kraljestvo navaja, da se je v okviru postopka ocenjevanja državne pomoči iz leta 2014 zavezalo k naslednjemu: če bi naknadna ocena pokazala, da je bil prispevek operaterjev medomrežnih povezav na dražbi T – 4, načrtovani za leto 2014, podcenjen, bi Združeno kraljestvo leta 2017 ustrezno zmanjšalo količino zmogljivosti na dražbi T – 1 (glej uvodno izjavo 124 sklepa iz leta 2014). Združeno kraljestvo je trdilo, da je moralo za spoštovanje te zaveze zmanjšati količino zmogljivosti, ki jo je treba kupiti na dražbi T – 1 za leto dobave 2018/2019, kar ni bilo združljivo s povečanjem količine zmogljivosti, ki jo je treba kupiti (ki bi bilo potrebno, da bi se operaterjem medomrežnih povezav omogočilo sodelovanje na tej dražbi T – 1). Kar zadeva metodologijo dejanske razpoložljivosti enote, ki se uporablja za medomrežne povezave, je Združeno kraljestvo navedlo, da se metodologije med vrstami tehnologije razlikujejo, da se zagotovijo enaki konkurenčni pogoji. Faktorji dejanske razpoložljivosti enote so zaradi velikih razlik med medomrežnimi povezavami in povezanimi trgi določeni na podlagi posameznih medomrežnih povezav. Poleg tega NG ESO vsako leto določi ustrezen modelirani razpon faktorjev dejanske razpoložljivosti enote za vsako medomrežno povezano državo (z uporabo stohastične vseevropske metodologije modeliranja). To splošno metodologijo nato oceni odbor tehničnih strokovnjakov, ki potrdi, da je analiza NG ESO točna in ustrezna, nato pa predlaga ustrezno zmanjšanje znotraj vsakega razpona. Državni sekretar nato sprejme končne vrednosti. Združeno kraljestvo je poudarilo tudi, da bi bilo sklepanje dolgoročnejših pogodb z operaterji medomrežnih povezav neskladno s stališčem Združenega kraljestva, da je model medomrežne povezave kratkoročna rešitev (glej uvodno izjavo 199) do uvedbe neposrednega tujega sodelovanja.

### 4.3 **Sorazmernost ukrepa**

#### 4.3.1 *Razlike v trajanju razpoložljivih pogodb*

(203) Pripombe v zvezi s trajanjem razpoložljivih pogodb so povzete v uvodnih izjavah 177 do 180.

#### 4.3.2 *Izključitev dolgoročnih ponudnikov kratkoročnih operativnih rezerv*

(204) Združeno kraljestvo trdi, da je pristop, ki je bil leta 2014 uporabljen za dolgoročne ponudnike kratkoročnih operativnih rezerv, temeljil na najboljših dokazih, ki so bili takrat na voljo. Od operaterjev se je pričakovalo, da bodo ustvarjali nepričakovane dobičke, če bi jim bilo dovoljeno sodelovati na trgu zmogljivosti, kar bi bilo v nasprotju s točkama 228 in 230 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo. Takrat je bilo razumno pričakovati, da bodo operaterji kratkoročnih operativnih rezerv v naslednjih letih poleg fiksnih plačil za razpoložljivost prejeli precejšnja plačila za izkoriščenost.

(205) Združeno kraljestvo ni pričakovalo, da se bodo plačila za izkoriščenost dejansko v celoti prenehala izvajati. Zdaj je verjetno, da bi dolgoročni ponudniki kratkoročnih operativnih rezerv prejeli plačila za izkoriščenost samo ob povečani obremenitvi omrežja, saj NG v takem primeru dispečira vse vire, ki jih ima na voljo.

(206) Združeno kraljestvo je trdilo, da je bila izključitev elektrarn, ki so dolgoročni ponudniki kratkoročnih operativnih rezerv, iz oddaje ponudb na trgu zmogljivosti za dolgoročne pogodbe v skladu z logiko ponujanja dolgoročnih pogodb samo tistim elektrarnam, katerih vstop na trg zmogljivosti bi bil sicer oviran. Poleg tega elektrarn, ki so bile do prve dražbe trga zmogljivosti leta 2014 dane v obratovanje, ni bilo več mogoče šteti za „nove“.

(207) Združeno kraljestvo je poudarilo, da bi se operaterji lahko odločili za umik iz pogodb o kratkoročnih operativnih rezervah, če bi bili uspešni na dražbah trga zmogljivosti, saj se za prenehanje dolgoročnih pogodb o kratkoročnih operativnih rezervah niso zaračunavale kazni.

(208) Združeno kraljestvo je pojasnilo, da predlaganega mehanizma za vračilo sredstev zainteresirana stran leta 2014 ni predlagala in se ni štel za potrebnega, saj so se prihodki, ki so bili na voljo dolgoročnim operaterjem kratkoročnih operativnih rezerv, šteli za enakovredne shemam subvencioniranja nizkoogljične proizvodnje (CfD, RO, FiT), ki so bile prav tako izključene iz sodelovanja na trgu zmogljivosti.

(209) Združeno kraljestvo je opozorilo, da pravno sredstvo, ki ga je predlagala zainteresirana stran, tj. dodelitev pogodb elektrarni za nazaj, začenši s pogodbo za dražbo leta 2014, ni razumno. To bi operaterju zagotavljajo prihodke, ki bi jih financirali odjemalci, ne da bi mu bilo treba nositi tveganje, za obdobje, v katerem ni imel v okviru trga zmogljivosti nobenih obveznosti glede dobave.

(210) Ker so se razmere na trgu od leta 2014 morda spremenile, želi Združeno kraljestvo proučiti, ali je ustrezno omogočiti njeno upravičenost do sodelovanja na prihodnjih dražbah.

4.3.3 *Metoda kritja stroškov*

(211) Združeno kraljestvo je poudarilo, da v zvezi z ocenjevanjem sorazmernosti ukrepa smernice o državni pomoči za varstvo okolja in energijo (točka 3.9.5) ne vključujejo financiranja ukrepa za zadostnost proizvodnje kot ustreznega merila. Vendar pa meni, da je metodologija obračunavanja sorazmerna.

(212) Združeno kraljestvo je navedlo, da se ne glede na to, koliko se uravnavanje povpraševanja spodbuja z izogibanjem stroškom na trgu zmogljivosti, to ne more izražati v zmanjšanju skupne količine na trgu zmogljivosti. Ista zmogljivost uravnavanja povpraševanja je namreč upravičena do sodelovanja na trgu zmogljivosti in zagotavljanja zahtevane količine. Za zmanjšanje skupne količine na trgu zmogljivosti bi obstajalo tveganje dvojnega štetja zmogljivosti, ki jo zagotavlja ta zmogljivost uravnavanja povpraševanja: da se prvič upošteva kot pričakovano zmanjšanje povpraševanja, ki temelji na trgu, in drugič kot ponudnik uravnavanja povpraševanja na trgu zmogljivosti, če je uspešen na dražbi.

(213) Poleg tega že obstajajo močne spodbude za zmanjšanje povpraševanja med tremi polurnimi triadnimi konicami (vrednost koristi, ki izhaja iz ureditev obračunavanja za sistem uporabe prenosnega omrežja, se je povečala s približno 10 GBP/kW v letu 2005/2006 na približno 47 GBP/kW v letu 2016/2017, do leta 2020/2021 pa naj bi se predvidoma povečala na več kot 70 GBP/kW). Omogočanje izogibanja stroškom na trgu zmogljivosti v tem istem obdobju verjetno ne bi spodbudilo dodatne dejavnosti uravnavanja povpraševanja, ampak bi verjetno zagotovilo večjo finančno nagrado ponudnikom uravnavanja povpraševanja, ki si že prizadevajo zmanjšati povpraševanje v teh obdobjih.

(214) Združeno kraljestvo je opozorilo, da povečane obremenitve omrežja ne bodo nujno povezane s tremi polurnimi obdobji, ki predstavljajo triade – povečane obremenitve so lahko povezane tudi z obdobji nizke razpoložljivosti proizvodnje (npr. v vetrnih elektrarnah) ali trajajo dlje. Poleg tega je napovedovanje dobave (in tržnega deleža dobave) po triadah težavno, saj se triade določijo naknadno (tj. njihov časovni okvir je znan šele po koncu triadnega obdobja). Zato bi bile lahko pri dobaviteljih velike razlike med napovedanimi in dejanskimi stroški trga zmogljivosti, kar bi lahko povzročilo višje stroške za odjemalce, saj bi si dobavitelji prizadevali obvladovati negotovost s prenosom stroškov s premijo za tveganje. Poleg tega se večji industrijski odjemalci zaradi dejstva, da metodologija kritja stroškov trga zmogljivosti temelji na večjem številu ur (tj. od 16. do 19. ure med tednom pozimi, ko je povpraševanja največje), težje v celoti izognejo stroškom trga zmogljivosti, zato se obravnavajo bolj podobno gospodinjskim odjemalcem in malim podjetjem.

(215) Po navedbah Združenega kraljestva trditev, da sedanja metodologija spodbuja samo proizvodnjo električne energije pri odjemalcih, saj uravnavanje povpraševanja temelji na predpostavki, da je obdobje od 16. do 19. ure predolgo, da bi lahko odjemalci redno zmanjševali povpraševanje v teh urah. Združeno kraljestvo opozarja, da za pridobitev koristi ni treba zmanjšati povpraševanja v celotnem obdobju; to bi le pomenilo, da ponudniki uravnavanja povpraševanja z zniževanjem odjema ne bi dosegli polne koristi.

(216) Ker Združeno kraljestvo meni, da je izbrana metodologija kritja stroškov sorazmerna, saj ohranja nekaj spodbujevalnega učinka za uravnavanje povpraševanja in preprečuje ali blaži negativne vplive, povezane s triadno metodologijo, namerava v okviru petletnega postopka pregleda proučiti, ali bi bile lahko koristne nekatere spremembe, da bi se upoštevali izkušnje in razvoj trga.

### 4.4 **Preprečevanje negativnih učinkov na konkurenco in trgovino**

(217) Združeno kraljestvo je opozorilo, da morajo države članice v skladu z Uredbo (EU) 2019/943 postopno opustiti pogodbe in plačila za proizvodno zmogljivost (vključno s proizvajalci, ki jih uporabljajo operaterji uravnavanja povpraševanja s proizvodnjo električne energije pri odjemalcih), ki oddajajo več kot 550 g $CO_2$ od fosilnih goriv na kWh električne energije. Ustrezna sprememba pravila o trgu zmogljivosti je začela veljati 18. julija 2019. Z njo je bila uvedena omejitev emisij ogljika na zadevni ravni za novozgrajene zmogljivosti, ki si prizadevajo za vključitev v predhodni izbor za dražbe zmogljivosti, ki bodo organizirane v začetku leta 2020 (vključno z novozgrajenimi komponentami, ki vstopajo na trg kot nepotrjene zmogljivosti uravnavanja povpraševanja).

(218) Združeno kraljestvo se je 12. septembra 2019 zavezalo, da bo spoštovalo določbe Uredbe (EU) 2019/943 in zlasti, da bo do konca leta 2020 sprejelo regulativne spremembe za zagotovitev, da se najpozneje od 1. julija 2025 proizvodna zmogljivost, ki je komercialno proizvodnjo začela pred 4. julijem 2019 in ki odda več kot 550 g $CO_2$ od fosilnih goriv na kWh električne energije ter v povprečju več kot 350 kg $CO_2$ od fosilnih goriv na leto na inštalirani kWe, ne uporablja in ne prejema plačil ali odobritev za prihodnja plačila v okviru trga zmogljivosti.

### 4.5 **Obveznost mirovanja**

(219) Združeno kraljestvo priznava, da je posledica sodbe Splošnega sodišča ta, da Združenemu kraljestvu, dokler in razen če Komisija ne sprejme sklepa o odobritvi dodelitve državne pomoči v okviru sheme trga zmogljivosti na podlagi uradne preiskave, ni dovoljeno dodeliti pomoči. Vendar iz sodbe ne izhaja, da Združeno kraljestvo ne more upravljati elementov sheme, ki ne vključujejo dodelitve pomoči.

(220) Po navedbah Združenega kraljestva obveznost mirovanja ni kršena v naslednjih primerih:

(a) dodelitev pogojnih pogodb o zmogljivosti po dodatni dražbi T – 1, ki je bila organizirana junija 2019 (glej uvodno izjavo 18(a)), ker pogojne pogodbe o zmogljivosti ponudnikom ne zagotavljajo gospodarske prednosti, razen če in dokler Komisije ne odobri državne pomoči. Ponudniki bodo morali izpolnjevati nekatere obveznosti brez kakršnega koli jamstva, da bodo prejeli plačila za zmogljivost ali drugo gospodarsko prednost, saj so plačila odvisna od odobritve Komisije;

(b) zahtevanje od ponudnikov, da v obdobju mirovanja izpolnjujejo svoje obveznosti v okviru obstoječih pogodb o zmogljivosti. Kot je bilo že navedeno, ponudniki nimajo jamstva, da bodo na koncu prejeli plačila za zmogljivost. Poleg tega to ponudnikom zmogljivosti nalaga breme, ne pa prinaša korist;

(c) omogočanje dobaviteljem, da v obdobju mirovanja izvajajo prostovoljna plačila poravnalnemu organu trga zmogljivosti, da izravnajo morebitne obveznosti glede pristojbin dobaviteljev, in omogočanje poravnalnemu organu, da prejema taka plačila. S plačili dobaviteljev se pomoč ne bo financirala, razen če in dokler Komisija ne odobri državne pomoči.

### 4.6 **Preglednost**

(221) Združeno kraljestvo se je zavezalo, da bo uporabljalo pogoje glede preglednosti iz oddelka 3.2.7 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo, kolikor se uporabljajo za pomoč, ki se dodeli v okviru trga zmogljivosti.

## 5. **OCENA POMOČI**

### 5.1 **Državna pomoč v smislu člena 107(1) PDEU**

(222) Komisija je v sklepu o začetku postopka izrazila predhodno stališče, da ukrep pomeni državno pomoč v smislu člena 107(1) Pogodbe. Temu stališču niso ugovarjali niti Združeno kraljestvo niti nobena zainteresirana stran.

(223) V členu 107(1) Pogodbe je državna pomoč opredeljena kot „ vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev“.

(224) Državna pomoč iz člena 107(1) Pogodbe ni združljiva z notranjim trgom, če „izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga […], kolikor prizadene trgovino med državami članicami“.

(225) V odstavkih 2 in 3 člena 107 Pogodbe so navedene posebne okoliščine, v katerih pomoč je ali se lahko šteje za združljivo z notranjim trgom. Ocena Komisije glede tega, ali se katera od navedenih okoliščin uporablja v tem primeru, je v oddelku 6.

#### 5.1.1 *Pripisljivost državi in financiranje z državnimi sredstvi*

(226) Da bi se ukrepi šteli za državno pomoč v smislu člena 107(1) Pogodbe, (a) morajo biti pripisljivi državi in (b) se financirati iz državnih sredstev, ki jih neposredno ali posredno dodeli javni organ, ki ga oblikuje ali ustanovi država ([50]). Iz razlogov, navedenih v uvodnih izjavah 227 do 229 tega sklepa, Komisija meni, da je ukrep mogoče pripisati Združenemu kraljestvu in da plačila za zmogljivost pomenijo državna sredstva, ker jih nadzoruje država.

(227) Trg zmogljivosti je vzpostavil državni sekretar Združenega kraljestva za energijo in podnebne spremembe na podlagi pooblastil, ki so mu bila podeljena z zakonom o električni energiji iz leta 2013. Združeno kraljestvo je 1. avgusta 2014 sprejelo sekundarno zakonodajo v obliki uredbe o električni zmogljivosti in pravil o trgu zmogljivosti, s katero se ureja izvajanje trga zmogljivosti. Država je odgovorna za zadeve, kot so odobritev količine zmogljivosti za dražbo, postopki predhodnega izbora, vsebina pogodb o zmogljivosti in obveznosti imetnikov zmogljivosti.

([50]) Zadeve 76/78, Steinike & Weinlig proti Nemčiji, [1977] Recueil, str. 595, točka 21; C-379/98, PreussenElektra, [2001] Recueil, str. I-2099, točka 58, ter C-706/17, Achema, [2019], točka 47 in naslednje.

(228) Združeno kraljestvo je ustanovilo poravnalni organ, da bi zagotovilo odgovornost, upravljanje in nadzor nad poravnavo in izplačanimi plačili. Poravnalni organ je v lasti države, organi Združenega kraljestva pa so navedli, da vlada ohranja splošni nadzor nad njim (glej uvodno izjavo 27).

(229) Kot je opisano v uvodnih izjavah 88 in 89, se ukrep financira z dodatkom (dajatvijo), ki je določena z zakonom in se zaračunava vsem pooblaščenim dobaviteljem. Dajatev je obvezna in jo pobira poravnalni organ. Poravnalni organ nato naroči izvršitev plačil ponudnikom zmogljivosti. Država lahko prek poravnalnega organa razpolaga s finančnimi sredstvi.

5.1.2 *Gospodarska prednost za posamezna podjetja ali proizvodnjo posameznega blaga (selektivna prednost)*

(230) Prednost v smislu člena 107(1) PDEU je katera koli gospodarska korist, ki je podjetje ne bi pridobilo pod običajnimi tržnimi pogoji, tj. v odsotnosti posredovanja države ([51]).

(231) Komisija opozarja, da uspešni ponudniki na dražbah trga zmogljivosti prejmejo nadomestilo prek trga zmogljivosti, ki ga ne bi prejeli, če bi na trgu električne energije še naprej delovali pod običajnimi gospodarskimi pogoji ter prodajali samo električno energijo in pomožne storitve (sklop ureditev BETTA – opisan v oddelku 2.8). Ukrep zato zagotavlja gospodarsko prednost podjetjem, ki so bila uspešna na dražbah trga zmogljivosti. Prednost je selektivna, ker daje prednost samo posameznim podjetjem, in sicer uspešnim ponudnikom na dražbah trga zmogljivosti, ki so v dejanskem in pravnem položaju, ki je primerljiv s položajem drugih ponudnikov zmogljivosti, ki niso mogli sodelovati ali niso sodelovali na dražbah trga zmogljivosti ali pa so sodelovali, vendar niso bili uspešni.

(232) Poleg tega je ukrep doslej zagotavljal selektivno prednost samo posameznim podjetjem, ki so bila sposobna rešiti opredeljeno težavo z zadostnostjo, saj so zmogljivosti, manjše od 2 MW (glej uvodni izjavi 30 in 31), in tuje zmogljivosti izključene iz neposrednega sodelovanja na trgu zmogljivosti (glej uvodno izjavo 34), čeprav lahko prav tako prispevajo k zmanjšanju opredeljene težave z zadostnostjo. V prihodnosti bodo zaradi obstoja minimalnega praga za sodelovanja na trgu zmogljivosti, četudi znižanega, kot je opisano v uvodni izjavi 193, nekatere zmogljivosti še naprej izključene iz neposrednega sodelovanja (tj. brez združevanja) na trgu zmogljivosti. Poleg tega bo trg zmogljivosti še naprej izključeval posamezna podjetja, ki so sposobna prispevati k rešitvi opredeljene težave z zadostnostjo, razen če bodo lahko na trgu zmogljivosti sodelovale vse tuje zmogljivosti v sosednjih in nesosednjih državah članicah. Zato ukrep tudi s tega ozkega vidika zagotavlja selektivno prednost.

5.1.3 *Izkrivljanje konkurence in trgovina v EU*

(233) Ukrep pomeni tveganje izkrivljanja konkurence in vplivanja na trgovino na notranjem trgu. Proizvodnja električne energije ter veleprodajni in maloprodajni trg električne energije so dejavnosti, ki so odprte za konkurenco v vsej Uniji ([52]). Zato lahko vsaka prednost v obliki državnih sredstev, zagotovljenih kateremu koli podjetju v navedenem sektorju, vpliva na trgovino znotraj Unije in izkrivlja konkurenco.

5.1.4 *Sklep o oceni na podlagi člena 107(1) Pogodbe*

(234) Komisija je ob upoštevanju ocene iz tega oddelka sklenila, da ukrep pomeni državno pomoč v smislu člena 107(1) Pogodbe. Člen 107(1) je odvisen od uporabe katerega koli od posebnih razlogov za združljivost iz člena 107(2) in (3) Pogodbe. Edini razlog, ki bi lahko bil pomemben v tem primeru, je razlog iz točke (c) člena 107(3). V oddelku 6 je ocenjeno, ali je navedeni razlog v tem primeru izpolnjen.

## 5.2 **Zakonitost pomoči**

(235) Čeprav so organi Združenega kraljestva trg zmogljivosti priglasili, preden se je začel izvajati, je Splošno sodišče sklep o odobritvi ukrepa iz leta 2014 pozneje razglasilo za ničen. Ob upoštevanju sodbe Splošnega sodišča o razglasitvi ničnosti sklepa iz leta 2014 je treba izvajanje zadevnega ukrepa do sodbe Splošnega sodišča šteti za nezakonito ([53]).

([51]) Sodbi Sodišča z dne 11. julija 1996 v zadevi C-39/94, SFEI in drugi, ECLI:EU:C:1996:285, točka 60, in z dne 29. aprila 1999 v zadevi C-342/96, Španija proti Komisiji, ECLI:EU:C:1999:210, točka 41.

([52]) Glej zlasti Uredbo (ES) št. 714/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o pogojih za dostop do omrežja za čezmejne izmenjave električne energije in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1228/2003 (UL L 211, 14.8.2009, str. 15), Direktivo 2009/72/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih notranjega trga z električno energijo in o razveljavitvi Direktive 2003/54/ES (UL L 211, 14.8.2009, str. 55), Uredbo (EU) 2019/943 in Direktivo (EU) 2019/944 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o skupnih pravilih notranjega trga električne energije in spremembi Direktive 2012/27/EU (UL L 158, 14.6.2019, str. 125).

([53]) Glej zadevo C-199/06 CELF, ECLI:EU:C:2008:79, točki 61 in 64.

(236) Od izdaje sodbe Splošnega sodišča in razglasitve ničnosti sklepa iz leta 2014 novembra 2018 je Združeno kraljestvo sprejelo nekatere ukrepe, navedene v uvodni izjavi 18. V tem oddelku je proučeno, ali navedeni ukrepi pomenijo novo nezakonito pomoč.

(237) Prvič, kar zadeva organizacijo dodatne dražbe T – 1 junija 2019, obveznost mirovanja ni bila kršena, saj so pogodbe, dodeljene na podlagi navedene dražbe, vsebovale klavzulo o pogojenosti, v skladu s katero se lahko pravice zagotavljajo samo v primeru pozitivnega sklepa o državni pomoči. Zato ukrep, ki ga je Združeno kraljestvo uvedlo po novembru 2018, ne pomeni nove nezakonite pomoči.

(238) Drugič, kar zadeva nadaljnje izvrševanje pogodb o zmogljivosti, dodeljenih na dražbah, ki so bile organizirane pred novembrom 2018, in pobiranje pristojbin na trgu zmogljivosti od dobaviteljev, medtem ko so bila plačila na trgu zmogljivosti začasno ustavljena, Združeno kraljestvo ne krši obveznosti mirovanja. Za te ukrepe se ne bi moglo šteti, da zagotavljajo gospodarsko prednost, saj pomenijo strošek podjetij, ne koristi. Zato ta ukrep sam ne pomeni nove nezakonite pomoči.

(239) Tretjič, kar zadeva začetek postopkov predhodnega izbora 22. julija 2019 za dražbo T – 1, dražbo T – 3 in dražbo T – 4, ki so vse načrtovane za prvo četrtletje leta 2020, še ni bila podpisana nobena pogodba. Zato tudi navedeni ukrep ne pomeni nove nezakonite pomoči.

## 6. ZDRUŽLJIVOST Z NOTRANJIM TRGOM NA PODLAGI ČLENA 107(3)(C) POGODBE

(240) V členu 107(3)(a) do (e) Pogodbe so določene nekatere vrste pomoči, ki se lahko štejejo za združljive z notranjim trgom. Točka (c) zajema pomoč za pospeševanje razvoja določenih gospodarskih dejavnosti ali določenih gospodarskih območij, kadar takšna pomoč ne spreminja trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi.

(241) V smernicah Komisije o državni pomoči za varstvo okolja in energijo za obdobje 2014–2020 ([54]) so določeni pogoji, pod katerimi se pomoč za energijo in varstvo okolja lahko šteje za združljivo z notranjim trgom v skladu s členom 107(3)(c) Pogodbe. Navedene smernice se uporabljajo od 1. julija 2014. V oddelku 3.9 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo so določeni posebni pogoji za pomoč, dodeljeno za zagotovitev zadostnosti proizvodnje.

(242) Kot je navedeno v uvodni izjavi 235, je treba zaradi razglasitve ničnosti sklepa iz leta 2014 izvajanje pomoči do sodbe Splošnega sodišča šteti za nezakonito. Komisija je v skladu s svojim obvestilom o določitvi veljavnih pravil za ocenjevanje nezakonite državne pomoči ([55]) ocenila združljivost ukrepa z notranjim trgom na podlagi pogojev, določenih v oddelku 3.9 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo. V skladu s točko 248 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo bi bilo treba nezakonito pomoč za energijo oceniti v skladu s pravili, ki so veljala na datum dodelitve pomoči, tj. 16. decembra 2014.

(243) Postopek za sprejetje novega sklepa se lahko nadaljuje na točki, na kateri je nastala nezakonitost ([56]).

### 6.1 Cilj skupnega interesa in nujnost ukrepa

(244) V oddelkih 3.9.1 in 3.9.2 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo so določeni posebni pogoji, ki jih je treba uporabiti za ocenjevanje obsega, v katerem pomoč prispeva k jasno opredeljenemu cilju skupnega interesa, in obsega potrebe po posredovanju države.

(245) Komisija je v sklepu o začetku postopka predhodno ugotovila, da trg zmogljivosti prispeva k cilju skupnega interesa in je potreben.

#### 6.1.1 *Cilj skupnega interesa*

(246) Združeno kraljestvo je leta 2014 vzpostavilo metodologijo za opredelitev pomisleka glede zadostnosti proizvodnje, ki je temeljila na modelu, pri katerem se je kot kazalnik zadostnosti proizvodnje uporabljal standard trajnostne zadostne zanesljivosti. Združeno kraljestvo je v obvestilu iz leta 2014 dokazalo, da bi lahko standard trajnostne zadostne zanesljivosti čez štiri leta, tj. leta 2018/2019, dosegel kritične ravni. Navedene ugotovitve so bile na splošno skladne z ugotovitvami, ki jih je objavila mreža ENTSO-E v najnovejšem poročilu o ustreznosti sistema, ki je bilo takrat na voljo ([57]). Mreža ENTSO-E je leta 2014 ocenila, da bi bila v scenariju A za Veliko Britanijo (v katerem so se upoštevale samo spremembe proizvodne zmogljivosti, ki so se štele za varne) zmogljivost, ki bi ostala po letu 2016, brez uvoza operaterja medomrežne povezave morda nezadostna za pokrivanje referenčne rezerve za zadostnost.

([54]) UL C 200, 28.6.2014, str. 1.
([55]) Obvestilo Komisije o določitvi veljavnih pravil za ocenjevanje nezakonite državne pomoči (UL C 119, 22.5.2002, str. 22).
([56]) Zadeve 34/86, Svet proti Parlamentu, [1986] Recueil, str. 2155, točka 47; C-415/96, Španija proti Komisiji, [1998] Recueil, str. I-6993, točka 31, in C-458/98 P, Industrie des poudres sphériques proti Svetu, [2000] Recueil, str. I-8147, točka 82.
([57]) ENTSO-E (2014), „Scenario Outlook and Adequacy Forecast 2014-2030“, 2. junij 2014.

(247) V skladu z najnovejšimi ugotovitvami mreže ENTSO-E iz njene vmesne napovedi zadostnosti iz leta 2018 (MAF 2018) ([58]) je pričakovani izpad napajanja (v urah/leto) za Združeno kraljestvo v osnovnem scenariju ocenjen na 1,29 v letu 2020 in 1,30 v letu 2025, kar je precej manj od ciljnega pričakovanega izpada napajanja (tri ure), ki ga je določilo Združeno kraljestvo, kot je opisano v uvodni izjavi 98. V napovedi MAF 2018 je navedeno, da „*bi se boljši rezultati iz napovedi MAF 2018 lahko pripisali tudi obstoječim mehanizmom zmogljivosti*“. Napoved MAF 2018 je bila objavljena 3. oktobra 2018, tj. pred sodbo Splošnega sodišča, s katero je bila razglašena ničnost sklepa iz leta 2014. V izračunu iz napovedi MAF 2018 so zato upoštevani učinki obstoja trga zmogljivosti v Združenem kraljestvu. Združeno kraljestvo je v Dodatku 2 k napovedi MAF 2018 dejansko navedlo, da „*je Velika Britanija vzpostavila trg zmogljivosti, da bi zagotovila, da imamo dovolj razpoložljive zmogljivosti za doseganje našega standarda zanesljivosti, tj. pričakovanega izklopa bremena v trajanju tri ure/leto. Rezultati za napoved MAF so skladni s temi pričakovanji, zato v Veliki Britaniji ne pričakujemo skrbi glede zadostnosti.*“

(248) Opredelitev stalne potrebe po trgu zmogljivosti za prihodnost mora temeljiti na scenarijih nasprotnih dejstev, pri čemer se predpostavlja, da v Združenem kraljestvu trg zmogljivosti ne obstaja. Kot je opisano v uvodnih izjavah 102 do 104, analizi kažeta, da bo standard zanesljivosti (pričakovani izpad napajanja) ob izključitvi trga zmogljivosti iz modeliranja verjetno kršen v vsakem letu, vključenem v modeliranje. Zlasti analiza NG, opisana v uvodni izjavi 103, temelji na osnovnem scenariju reforme trga električne energije, uporabljenem v scenarijih NG glede prihodnje energetske politike. Scenariji prihodnje energetske politike so tudi podlaga za predpostavke, uporabljene v napovedi MAF 2018 za Združeno kraljestvo. Zato je v skladu s točko 221 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo analiza NG skladna z analizo, ki jo je izvedla mreža ENTSO-E.

(249) Zaradi trga zmogljivosti se lahko podpira proizvodnja energije iz fosilnih goriv. Kot je opisano v oddelku 2.8.4, pa je Združeno kraljestvo že izvedlo, izvaja ali proučuje izvedbo dodatnih ukrepov za odpravo pomanjkljivosti trga, ki jih je opredelilo, in sicer dejstva, da je zanesljivost javno dobro, in t. i. težave „manjkajočega denarja“. Cilj teh dodatnih ukrepov je izboljšati sodelovanje zmogljivosti uravnavanja povpraševanja, reformirati ureditve odstopanja od pogodbenih cen in spodbujati višje ravni medomrežnega povezovanja. Komisija meni, da bi se morale zaradi teh dodatnih ukrepov zmanjšati količine zmogljivosti, ki jih je treba kupiti na trgu zmogljivosti. Poleg tega Komisija ugotavlja, da je Združeno kraljestvo predlagalo *ad hoc* ukrepe za podporo proizvodnje z nizkimi emisijami ogljika (npr. pogodbe za razliko) in sprejelo stroge standarde učinkovitosti glede emisij, da bi preprečilo naročanje ogljično intenzivne proizvodnje. Združeno kraljestvo poroča, da se je zaradi tega od leta 2014 zelo zmanjšalo število novozgrajenih dizelskih generatorjev, s katerimi so bile sklenjene pogodbe o zmogljivosti ([59]). Poleg tega Komisija ugotavlja, da letna ocena zadostnosti proizvodnih zmogljivosti upošteva obseg proizvodnje in prispevek medomrežnih povezav, pri čemer je odprta za vse vrste dobaviteljev zmogljivosti, vključno z operaterji uravnavanja povpraševanja. Zato Komisija meni, da je Združeno kraljestvo zadostno proučilo sredstva za blaženje negativnih vplivov, ki bi jih lahko imel ukrep na cilj postopne odprave okolju škodljivih subvencij, v skladu s točko 220 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo.

(250) Cilj ukrepa je nakup potrebne količine zmogljivosti za doseganje standarda zanesljivosti. Zato ima ukrep jasno opredeljen cilj. Ponudniki zmogljivosti se v zameno za prejemanje plačil za zmogljivost zavežejo, da bodo v obdobju povečane obremenitve sistema dobavljali energijo. Metodologija za določitev količine zmogljivosti, ki bo ponujena, temelji na letni oceni zanesljivosti oskrbe, ki jo izvede operater sistema.

6.1.2 *Nujnost ukrepa*

(251) Narava in vzroki težave v zvezi z zadostnostjo proizvodnje so bili analizirani in količinsko opredeljeni, kot je predstavljeno v oddelkih 2.8.2 in 2.8.3. Opisana je bila merska enote za količinsko opredelitev (tj. standard zanesljivosti) in določen način njenega izračuna (glej uvodni izjavi 46 in 47). Zato je Komisija sklenila, da je točka 222 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo upoštevana.

(252) Kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 128, so nekatere zainteresirane strani izrazile pomisleke glede potrebe po trgu zmogljivosti.

(253) Kar zadeva domnevno trenutno stanje presežne ponudbe na trgu električne energije Združenega kraljestva, na katero so opozorile nekatere zainteresirane strani, je Komisija analizirala argumente zainteresiranih strani (glej uvodno izjavo 128(a)) in Združenega kraljestva (glej uvodno izjavo 166). Komisija meni, da se zaradi kritik zainteresiranih strani ne dvomi o potrebi po trgu zmogljivosti. Zlasti mora trg zmogljivosti tako kot drugi

([58]) https://www.entsoe.eu/outlooks/midterm/

([59]) Po navedbah Združenega kraljestva so bile leta 2015 pogodbe o zmogljivosti sklenjene z novozgrajenimi dizelskimi generatorji s skupno zmogljivostjo več kot 500 MW (večinoma elektrarnami z majhno največjo zmogljivostjo, s skupaj 36 opredeljenimi enotami trga zmogljivosti). Ta količina se je do dražbe leta 2017 zmanjšala na samo 5 MW (ena enota trga zmogljivosti). Združeno kraljestvo poroča, da bi se v zvezi z obstoječo proizvodnjo z dizelskimi generatorji lahko na dražbi T – 4 leta 2019 pričakoval velik upad, saj bo januarja 2024 začel veljati nadzor nad emisijami za obstoječe elektrarne (za elektrarne z zmogljivostjo 5–50 MW).

mehanizmi zmogljivosti obvladovati pomembne negotovosti, ki zahtevajo vzpostavitev ravnovesja med tveganjem čezmernega naročanja na eni strani in nezadostnostjo sistema na drugi strani. V zvezi s tem to negotovost izražajo rezervne zmogljivosti iz zime 2018/19, ki so bile večje od pričakovanih ([60]). Poleg tega, kot je pojasnil Ofgem v svojem končnem poročilu, navedenem v uvodni izjavi 21, so podatki o rezervah, izračunani pred izvajanjem sheme trga zmogljivosti od leta 2017, vključevali varnostno rezervo za izravnavo, brez teh ukrepov pa bi bile rezervne zmogljivosti precej manjše ([61]). Ofgem je v poročilu pojasnil tudi, da napovedi pričakovanega izpada napajanja za prejšnjih pet let dobave dodatno podpirajo njegovo mnenje, da obstaja velika potreba po ohranitvi trga zmogljivosti. Poleg tega se lahko nizke enotne poravnalne cene na dražbah trga zmogljivosti štejejo za dokaz visoke ravni konkurence na dražbah trga zmogljivosti in niso nujno znak presežne zmogljivosti. Nazadnje, kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 34, lahko operaterji medomrežnih povezav od druge dražbe leta 2015 sodelujejo na dražbah trga zmogljivosti, tako da se je upošteval njihov prispevek k zanesljivosti oskrbe.

(254) Kar zadeva zamisel nekaterih zainteresiranih strani, da bi se zadostnost proizvodnje lažje zagotovila s samo energetskim trgom, Komisija opozarja na argumente nekaterih zainteresiranih strani (glej uvodno izjavo 128(b)) in Združenega kraljestva (glej uvodno izjavo 167). Komisija ne vidi razloga za spremembo sklepnih ugotovitev iz preglednice 8 sklepa o začetku postopka in vztraja pri njih: priznava, da bo zanesljivost izkazovala veliko značilnosti javnega dobrega, dokler ne bodo na voljo individualne pogodbe o merjenju v realnem času in dinamičnih cenah, ki bodo podpisane z večino uporabnikov. V bližnji prihodnosti je malo verjetno, da bi odjemalci sistematično upravljali svojo porabo glede na signale pomanjkanja, ki prihajajo s trga, zato bo imela zanesljiva oskrba z električno energijo še vedno značaj javnega dobrega.

(255) Podobno Komisija v zvezi z vprašanjem, ki se nanaša na pomanjkljivost trga, imenovano „manjkajoči denar“, opozarja na argumente nekaterih zainteresiranih strani (glej uvodno izjavo 128(c)) in Združenega kraljestva (glej uvodno izjavo 168). Komisija ne vidi razloga za spremembo sklepnih ugotovitev iz preglednice 8 sklepa o začetku postopka in vztraja pri njih. Zlasti znova potrjuje, da se trg zmogljivosti ne sme izvajati na račun dobro delujočih kratkoročnih trgov. Reforme, navedene v oddelku 2.8.4, prispevajo k izboljšanju delovanja britanskih trgov električne energije, vendar ne odpravljajo težave „manjkajočega denarja“.

(256) Komisija je na podlagi ocene iz uvodnih izjav 254 in 255 sklenila, da je Združeno kraljestvo v skladu s točko 223 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo jasno dokazalo razloge, zakaj ni mogoče pričakovati, da bi trg brez trga zmogljivosti zagotavljal zadostno zmogljivost.

(257) Kar zadeva oceno potenciala zmogljivosti uravnavanja povpraševanja, Komisija poudarja, da mora v skladu s točko 224(b) smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo med drugim in po potrebi upoštevati le elemente, ki so ji predloženi in ki se nanašajo na oceno vpliva udeležbe na strani povpraševanja. Komisija opozarja na zelo različne ocene, ki so jih v odziv na sklep o začetku postopka predložili zainteresirane strani (glej uvodno izjavo 128(d)) in Združeno kraljestvo (glej uvodno izjavo 169). Komisija tudi ugotavlja, kot je prikazano v preglednici 1, da se količina zmogljivosti upravljanja povpraševanja, ki prihaja na dražbe trga zmogljivosti, še naprej zmanjšuje in je na dražbi T – 4, ki je bila organizirana leta 2018, dosegla 2,6 GW.

(258) Od različnih ukrepov, ki jih je Združeno kraljestvo sprejelo za spodbujanje uravnavanja povpraševanja v skladu s točko 224(b) smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo, so bile samo prehodne dražbe deležne kritik nekaterih zainteresiranih strani, ki so trdile, da navedene dražbe niso zadostne za spodbujanje sodelovanja zmogljivosti uravnavanja povpraševanja (glej uvodno izjavo 128(d)). Komisija opozarja na argumente Združenega kraljestva iz uvodne izjave 170 in pripombe drugih zainteresiranih strani iz uvodne izjave 126. Komisija zlasti meni, da so bile prehodne dražbe zasnovane za spodbujanje uravnavanja povpraševanja z izključitvijo skoraj vseh drugih vrst zmogljivosti. Bistveno je, da so bile enotne poravnalne cene na teh dražbah višje kot na običajnih dražbah trga zmogljivosti.

([60]) V poročilu urada Ofgem o stanju energetskega trga iz leta 2019 je navedeno: „*Trg zmogljivosti je prispeval k podpori višjih dnevnih rezerv za zimo 2018/2019 kot v prejšnjih letih ter je še naprej zniževal in stabiliziral cene za odstopanje od pogodbenih vrednosti s povečanjem zmogljivosti sistema*.“ Ofgem je v končnem poročilu iz uvodne izjave 21 navedel tudi naslednje: „*V prvem polnem letu delovanja trga zmogljivosti (2017/2018) so bile dnevne zimske rezervne zmogljivosti večje kot pozimi leta 2016/2017. To kaže, da je bil trg zmogljivosti doslej učinkovit pri povečevanju rezervnih zmogljivosti. To mu uspeva s kombinacijo zniževanja količine, pri kateri obstoječa zmogljivost preneha delovati, in spodbujanja naložb v nove zmogljivosti*.“

([61]) Varnostna rezerva za izravnavo je sestavljena iz dodatne rezerve za izravnavo, v okviru katere je operater NGESO zunaj trga dodelil pogodbe obstoječim elektrarnam, da bi bile v pripravljenosti za proizvodnjo dodatne električne energije, in rezerve za uravnavanje povpraševanja, v okviru katere je NGESO podjetjem dodelil pogodbe, da bi skrajšala obdobja konične porabe električne energije. Po navedbah urada Ofgem je na primer „*NGESO leta 2016/2017 naročil približno 3,5 GW zmogljivosti uravnavanja povpraševanja, kar pomeni, da bi bila brez uporabe tega dodatnega orodja za javna naročila rezerva dejansko le malce nad nič*“.

(259) Zato je Komisija sklenila, da trg zmogljivosti prispeva k jasno opredeljenemu cilju skupnega interesa in je potreben v skladu z oddelkoma 3.9.1 in 3.9.2 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo.

### 6.2 **Ustreznost ukrepa**

(260) V oddelku 3.9.3 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo so določeni pogoji za oceno, ali je ukrep ustrezen instrument politike za obravnavanje cilja skupnega interesa.

#### 6.2.1 *Izbira instrumenta*

(261) Kot je navedeno v uvodnih izjavah 129 in 171, so nekatere zainteresirane strani navedle, da bi bila za odpravo težave glede zadostnosti proizvodnje v Združenem kraljestvu strateške rezerva ustreznejša od trga zmogljivosti za celoten trg. V nasprotju s tem pa je Združeno kraljestvo menilo, da se s strateško rezervo ne bi odpravile osnovne pomanjkljivosti trga (prim. uvodni izjavi 171 in 172).

(262) Kot je pojasnjeno v končnem poročilu o sektorski preiskavi o mehanizmih zmogljivosti ([62]), dolgoročno posredovanje ni potrebno, če ocene zadostnosti kažejo in so oblikovalci politike prepričani, da je dolgoročno trg mogoče reformirati, da se zagotovijo zadostne spodbude za naložbe, in da je na voljo zadostna zmogljivost, da se do takrat zagotovi zanesljivost oskrbe. Vendar bo morda treba poskrbeti za to, da zdajšnje zmogljivosti ne bodo predčasno prenehale obratovati. V takih primerih bo strateška rezerva verjetno najustreznejši odziv, saj lahko pomaga nadzorovati količino zdajšnjih zmogljivosti, ki se umikajo s trga. Kadar so opredeljeni pomisleki glede dolgoročne zadostnosti, je najprimernejši mehanizem zmogljivosti za obravnavanje te težave verjetno shema za celoten trg, ki temelji na količini.

(263) Strateška rezerva ne bi rešila težave z naložbami, opredeljene za nove elektrarne. V nasprotju s tem so mehanizmi zmogljivosti za celoten trg učinkovitejši pri spodbujanju naložb za obravnavanje pomislekov glede dolgoročnejše zadostnosti.

(264) Trg zmogljivosti je bil zasnovan, da bi podprl in dopolnil tekoča dogajanja na trgu ter da bi bil skladen z notranjim energetskim trgom in energetskimi politikami Unije, in sicer razvoj aktivnega uravnavanja povpraševanja, povečanje konkurence in naložbe v zmogljivosti medomrežnih povezav.

(265) Zato je Komisija sklenila, da je izbira instrumenta ustrezna za odpravo osnovne pomanjkljivosti trga, ki ovira dolgoročne naložbe.

#### 6.2.2 *Nadomestilo zgolj za storitev čiste razpoložljivosti zmogljivosti*

(266) Komisija je v sklepu o začetku postopka sprejela predhodno stališče, da ukrep pomeni nadomestilo za storitev čiste razpoložljivosti zmogljivosti. Kot je pojasnjeno v uvodnih izjavah 130 do 132 tega sklepa, pa so nekatere zainteresirane strani izrazile pomisleke v zvezi s tem vprašanjem.

(267) Kar zadeva pomislek zainteresiranih strani glede ureditev obveščanja za povečane obremenitve omrežja (glej uvodno izjavo 130), Komisija meni, da bi lahko izvajanje mehanizma dispečiranja vplivalo na tržne signale, zaradi česar bi se lahko štelo za nezdružljivo s točko 225 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo.

(268) Kar zadeva predlagano okrepitev sistema kazni (glej uvodni izjavi 131 in 174) ter tudi pomisleke zainteresiranih strani glede modela „dobavljene energije“ v okviru trga zmogljivosti (glej uvodni izjavi 132 in 175), upravičenci prejmejo nadomestilo za enote zmogljivosti, ki jih dajo na voljo (GBP/MW), in ne za dobavljeno energijo (GBP/MWh). To je v skladu s točko 225 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo. Glede na navedeno Komisija ugotavlja, da trg zmogljivosti sledi modelu „dobavljene energije“ (glej oddelek 2.6), pri katerem se lahko ponudnikom zmogljivosti naložijo kazni, če med povečano obremenitvijo omrežja fizično ne dobavljajo energije, ne glede na signale, ki jih zagotavlja veleprodajni trg. Komisija meni, da morajo zlasti spajanje trgov (en dan vnaprej in znotraj dneva) in izravnalni trgi zagotavljati učinkovito uporabo virov, ki so na voljo sistemu, tudi prek medomrežnih povezav. Model dobavljene energije bi lahko to ogrozil, saj lahko ponudnike zmogljivosti spodbudi k dispečiranju tudi, če to na podlagi samih tržnih cen ni dobičkonosno, da se izognejo kaznim. Vendar so na trgu zmogljivosti izkrivljanja dispečiranja v praksi zelo malo verjetna, saj so povečane obremenitve omrežja opredeljene s sklicevanjem na ukrepe, ki bi jih operater sistema običajno sprejel kot zadnjo možnost, ko trg ne bi več zagotavljal zanesljivosti oskrbe.

([62]) Končno poročilo o sektorski preiskavi o mehanizmih zmogljivosti (SWD(2016) 385 final).

(269) Zato je Komisija sklenila, da trg zmogljivosti zagotavlja nadomestilo za storitev čiste razpoložljivosti zmogljivosti v skladu z napotki iz oddelka 3.9.3 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo.

6.2.3 *Odprtost ukrepa za vse ustrezne ponudnike zmogljivosti*

6.2.3.1 Morebitna diskriminacija operaterjev uravnavanja povpraševanja zaradi neobstoja pogodb o časovno vezani dobavi

(270) Čeprav Komisija v sklepu o začetku postopka ni izrecno obravnavala navedenega vprašanja, so nekatere zainteresirane strani trdile, da bi moral trg zmogljivosti ponujati pogodbe, ki bi zagotavljale časovno vezano dobavo, da bi se preprečila diskriminacija ponudnikov uravnavanja povpraševanja (glej uvodno izjavo 133).

(271) Komisija na podlagi dokazov, ki jih je predložilo Združeno kraljestvo in kot so povzeti v uvodni izjavi 176, meni, da neobstoj pogodb o časovno vezani dobavi ni diskriminatoren. Zlasti dejstvo, da se je samo ena od 89 enot trga zmogljivosti na prehodni dražbi odločila za pogodbo o časovno vezani dobavi, dokazuje, da dejanske pogodbe ne pomenijo ovire za sodelovanje ponudnikov uravnavanja povpraševanja.

6.2.3.2 Razlike v trajanju veljavnih pogodb

(272) V sodbi Splošnega sodišča je bilo ugotovljeno, da razlika v trajanju pogodb, ki je bilo ponujeno neproizvodnim zmogljivostim, zlasti operaterjem uravnavanja povpraševanja, na eni strani in proizvajalcem na drugi strani, lahko nakazuje, da bi Komisija morala imeti pomisleke glede združljivosti ukrepa z notranjim trgom. Zato je Komisija proučila, ali neobstoj dolgoročnejših pogodb o zmogljivosti za operaterje uravnavanja povpraševanja zmanjšuje možnost njihovega sodelovanja na trgu zmogljivosti.

(273) V točki 226 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo je določeno, da je treba vzpostaviti ravnovesje med dvema konkurenčnima ciljema: odprtostjo mehanizma za vse vrste zmogljivosti na eni strani ter potrebo po zagotavljanju ustreznih spodbud za obstoječe in nove zmogljivosti na drugi strani.

(274) Kot je navedeno v sklepu o začetku postopka, Komisija meni, da je po eni strani pogodbe o zmogljivosti, daljše od enega leta, mogoče upravičiti v primerih velikih naložb v osnovna sredstva in težav pri zagotovitvi financiranja, s čimer se spodbujajo konkurenčni novi vstopi na trg. Kot je pojasnilo Združeno kraljestvo (glej uvodno izjavo 177), to zlasti velja za novozgrajeno proizvodno zmogljivost. Komisija poleg splošnih predlogov za krajše trajanje pogodb (glej točke (i), (ii) in (iii) uvodne izjave 136) ni prejela pripomb, ki bi izpodbijale pomen dolgoročnejših pogodb (do 15 let) pri zagotavljanju spodbud za nove zmogljivosti v skladu s točko 226 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo. Komisija zlasti meni, da je uporaba pragov naložb v osnovna sredstva za določitev upravičenosti do dolgoročnejše pogodbe ustrezna, saj je dober kazalnik težavnosti pridobitve financiranja: višji kot je znesek naložbe, težje je pridobiti financiranje. Po drugi strani pa Komisija meni, da izključitev neproizvodnih zmogljivosti iz dostopa do dolgoročnejših pogodb ni bila diskriminatorna, saj obstoječe elektrarne in ponudniki uravnavanja povpraševanja glede na njihove potrebe po nižjih stroških kapitala (ki kažejo na manjši pomen pridobitve financiranja) ne potrebujejo daljših pogodb za pridobitev financiranja. Zato Komisija meni, da krajše pogodbe niso postavljale obstoječih proizvodnih zmogljivosti ali zmogljivosti uravnavanja povpraševanja v slabši konkurenčni položaj v primerjavi z novimi proizvodnimi zmogljivostmi. Zato je bilo vzpostavljeno ustrezno ravnovesje med obema konkurenčnima ciljema iz uvodne izjave 273.

(275) Po mnenju Komisije obstaja več znakov, da zaradi razlik v trajanju pogodb v praksi operaterji uravnavanja povpraševanja niso bili diskriminirani. Prvič, rezultati dražb za zdaj ne kažejo, da bi različen dostop do dolgoročnejših pogodb v praksi izkrivljal rezultate dražb. Nasprotno, učinkovitost zmogljivosti uravnavanja povpraševanja je primerljiva z novozgrajeno proizvodno zmogljivostjo (in redno boljša od nje) (glej uvodno izjavo 179). Drugič, Komisija ni našla dokazov, da bi kateri koli operater uravnavanja povpraševanja dosegel prag naložb v osnovna sredstva za dolgoročnejše pogodbe, vendar ne bi mogel sodelovati na trgu zmogljivosti. Tretjič, ocene dejanskih naložb operaterjev uravnavanja povpraševanja v osnovna sredstva, ki so jih zagotovile zainteresirane strani, so bile zelo nizke, pri čemer so nekatere zainteresirane strani, ki delujejo kot operaterji uravnavanja povpraševanja, ocenile, da so bile te naložbe precej pod pragovi in celo blizu nič (glej uvodno izjavo 135). Naložbe operaterjev uravnavanja povpraševanja v osnovna sredstva, opredeljene na drugi prehodni dražbi, so v povprečju znašale 0,15 GBP/kW (glej uvodno izjavo 178). Četrtič, zmogljivost uravnavanja povpraševanja za proizvodnjo električne energije pri odjemalcih (tj. 60–70 % zmogljivosti uravnavanja povpraševanja, ki dejavno sodeluje na trgih prožnosti) ima lahko dostop do dolgoročnejših pogodb, če se udeleži dražbe kot proizvodna zmogljivost (glej uvodni izjavi 135 in 178). Petič, pragovi naložb v osnovna sredstva za dražbe so se redno posodabljali (glej uvodno izjavo 75).

(276) Zato Komisija za preteklost meni, da razlike v trajanju veljavnih pogodb v praksi niso povzročile diskriminacije operaterjev uravnavanja povpraševanja.

(277) Trenutno stanje, v katerem je dostop do dolgoročnejših pogodb omejen na proizvajalce, ni povzročilo diskriminatorne obravnave. Vendar pa se sodelovanje ponudnikov uravnavanja povpraševanja na dražbah trga zmogljivosti povečuje (prim. preglednico 2) in ni mogoče izključiti, da bodo v prihodnje ponudniki uravnavanja povpraševanja dosegli ravni naložb v osnovna sredstva, ki bodo ustrezale pragom. Zato za zagotovitev, da v prihodnosti nobeni zmogljivosti, ki bo dosegla te prage, ne bo onemogočen dostop do dolgoročnejših pogodb na podlagi vrste zmogljivosti, Komisija pozdravlja zaveze Združenega kraljestva, da se (i) bo vsem vrstam zmogljivosti (razen medomrežnim povezavam) dovolilo, da se potegujejo za uvrstitev v predhodni izbor za oddajo ponudb za razpoložljive različno dolge pogodbe, če lahko dokažejo, da dosegajo prage naložb v osnovna sredstva, opisane v uvodni izjavi 75, in (ii) bodo ti pragi naložb v osnovna sredstva stalno pregledovali, da bi se zagotovila njihova nadaljnja ustreznost (glej uvodno izjavo 182). Ta sprememba bi bila skladna s poročilom znanstvenega in tehničnega odbora spodnjega doma britanskega parlamenta, navedenim v uvodni izjavi 21, v katerem je priporočeno, da bi morali biti dobavitelji, ki niso proizvajalci in se potegujejo za pogodbe trga zmogljivosti, upravičeni do oddaje ponudb za največ 15-letne pogodbe v skladu z novimi proizvodnimi zmogljivostmi.

6.2.3.3 Omejeno jamstvo za količino na dražbi T – 1

(278) Kot je pojasnjeno v uvodnih izjavah 161 do 163 sklepa o začetku postopka, je Komisija želela pojasnilo o pravnem položaju, praktičnem izvajanju in spodbujevalnem učinku dražb T – 1, zlasti v zvezi s CMU uravnavanja povpraševanja, saj dražba T – 1 zagotavlja boljšo pot do trga za uravnavanje povpraševanja.

(279) Kar zadeva pravni položaj dražb T – 1 v preteklosti, Komisija opozarja, da so se organi Združenega kraljestva leta 2014 zavezali, da bodo na dražbah za eno leto vnaprej kupili vsaj 50 % zmogljivosti, rezervirane štiri leta prej. Ta zaveza je bila na podlagi sklepa iz leta 2014 zavezujoča. Nato je moralo Združeno kraljestvo izvesti ukrep, kot je bil odobren v nacionalni zakonodaji, vključno z ustreznimi zavezami, in v vseh pogledih spoštovati sklep Komisije ([63]).

(280) Komisija tudi ugotavlja, da sta, kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 162 sklepa o začetku postopka ter opisano v preglednici 3 in uvodni izjavi 63 tega sklepa, od leta 2014 ciljna zmogljivost, ki jo je bilo treba zagotoviti, in količina, ki je bila dejansko zagotovljena na dražbi T – 1, vedno presegali zmogljivost, ki je bila prvotno „rezervirana“ v fazi T – 4.

(281) Komisija priznava, da se lahko državni sekretar odloči, da ne bo organiziral dražb T-1, kot je navedeno v uvodni izjavi 162 sklepa o začetku postopka in kot so poudarile nekatere zainteresirane strani (glej uvodno izjavo 138). Kot so navedli druge zainteresirane strani (glej uvodno izjavo 139) in Združeno kraljestvo (glej uvodno izjavo 186), pa lahko državni sekretar odloži ali prekliče dražbe T – 4 in T – 1: zato ni očitno, da bi šlo za prav za diskriminacijo uravnavanja povpraševanja. Poleg tega v praksi nobena od dražb ni bila preklicana, razen dražb po sodbi Splošnega sodišča, ko so organi Združenega kraljestva začasno ustavili trg zmogljivosti kot celoto.

(282) Kar zadeva raven količine zmogljivosti, ki jo je treba rezervirati, se Komisija strinja s pripombami nekaterih zainteresiranih strani in Združenega kraljestva, ki opozarjajo na ravnovesje med, po eni strani, potrebo po zagotavljanju poti do trga za uravnavanje povpraševanja z dražbami T – 1 in, po drugi strani, potrebo po preprečevanju morebitnega čezmernega naročanja ali preobsežnih, nekonkurenčnih dražb. Ob upoštevanju visoke in vse večje ravni sodelovanja ponudnikov uravnavanja povpraševanja na dražbah T – 4 (glej preglednico 1) se slednje tveganje povečuje. Če se med dražbama T – 4 in T – 1 potreba po zmogljivosti zmanjša, se dejansko ciljna količina prilagodi navzdol, da se tako tveganje prepreči. Ta prožnost je potrebna tudi za združljivost s točkama 231 in 232(c) smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo. Zato je Komisija sklenila, da je sedanja metodologija zagotavljanja rezerv, kot je opisana v uvodni izjavi 62, ustrezna.

(283) Nekatere zainteresirane strani so predlagale odpravo dražb T – 4 ali organizacijo dodatnih tedenskih dražb ali dražb T – 2. Vendar pa je organizacija dražb T – 4 potrebna za zagotovitev skladnosti s točko 226 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo, tj. omogočanje zadostnega pripravljenega obdobja za nove naložbe. Komisija se strinja s trditvijo Združenega kraljestva (glej uvodno izjavo 188), da dražbe T – 2 poleg dražb T – 4 in T – 1 niso upravičene. Poleg tega tedenske dražbe ne bi zagotavljale ustreznega signala za dolgoročne naložbe, ki je potreben za doseganje ciljev trga zmogljivosti.

([63]) Sodba z dne 13. junija 2013, C-287/12 P, Ryanair proti Komisiji, EU:C:2013:395, točki 67 in 68.

(284) Za večjo pravno varnost udeležencev na dražbah Komisija pozdravlja zavezo Združenega kraljestva, opisano v uvodni izjavi 187, (i) da bo na dražbah za eno leto vnaprej še naprej kupovalo vsaj 50 % zmogljivosti, rezervirane štiri leta prej v okviru postopka določanja parametrov za dražbo za štiri leta vnaprej za isto leto dobave, in (ii) da bo še naprej uporabljalo metodologijo določanja rezerv, ki temelji na 95-odstotnem intervalu zaupanja, opisanem v uvodni izjavi 62, za določitev minimalne količine zmogljivosti, ki bo rezervirana za dražbo za eno leto vnaprej.

6.2.3.4 Minimalni prag za sodelovanje

(285) Komisija je v sklepu o začetku postopka želela pojasnilo, ali lahko minimalni 2-megavatni prag (opisan v uvodnih izjavah 30 in 31) pomeni oviro za vstop novih operaterjev uravnavanja povpraševanja na trg zmogljivosti. Zlasti ker lahko operaterji uravnavanja povpraševanja združijo več lokacij, da dosežejo minimalni 2-megavatni prag, morajo plačati jamstvo za resnost ponudbe za celotno količino, tj. 2 MW, tudi če je samo majhen delež navedene količine nepotrjena zmogljivost uravnavanja povpraševanja.

(286) Kar zadeva raven samega praga, Komisija meni, da je bil 2-megavatni prag leta 2014 nizek v primerjavi s pragi za sodelovanje, uporabljenimi za druge ukrepe operaterja National Grid, in pragi, uporabljenimi v drugih evropskih državah (glej uvodno izjavo 189). Poleg tega 100-kilovatni prag, ki ga uporablja PJM, velja za manjša regionalna naročila, zato ni primerljiv (prim. uvodno izjavo 143). Kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 68 tega sklepa, je poleg tega Združeno kraljestvo za drugo prehodno dražbo preskusilo nižji prag za sodelovanje. V predhodni izbor se je uvrstilo samo osem enot trga zmogljivosti pod 2MW, ki zagotavljajo manj kot 3 % celotne zmogljivosti, zagotovljene na zadevni dražbi. Poleg tega bi morale dražbe v primeru večje potrebe po sodelovanju manjših enot trga zmogljivosti pokazati združevanje enot trga zmogljivosti na ravni 2 MW, kar pa se ni zgodilo (glej uvodno izjavo 189). Oba elementa kažeta, da manjše enote trga zmogljivosti niso kazale velike pripravljenosti za sodelovanje na trgu zmogljivosti.

(287) Kar zadeva zahtevo glede jamstva za resnost ponudbe, se Komisija strinja, da je taka zahteva koristna za zagotavljanje dejanske dobave in odvračanje špekulativnih projektov, kot so poudarili nekatere zainteresirane strani (glej uvodno izjavo 144) in Združeno kraljestvo (glej uvodni izjavi 40 in 42).

(288) Komisija je ocenila, ali bi se lahko raven jamstva za resnost ponudbe štela za vstopno oviro za sodelovanje novih operaterjev uravnavanja povpraševanja na trgu zmogljivosti. Prvič, Komisija je v uvodni izjavi 271 sklenila, da nerazpoložljivost pogodb o zmogljivosti za časovno vezano dobavo samo po sebi ni diskriminatorna do operaterjev uravnavanja povpraševanja. Drugič, kot so pojasnili nekatere zainteresirane strani (glej uvodno izjavo 145) in Združeno kraljestvo (glej uvodno izjavo 190), so novim operaterjem uravnavanja povpraševanja na voljo številne prednosti na trgu zmogljivosti v primerjavi z drugimi tehnologijami. Komisija zlasti ugotavlja, kot je opisano v uvodni izjavi 42, da je vlada Združenega kraljestva po posvetovanju marca 2016 zvišala preddražbeno jamstvo za resnost ponudbe za novozgrajeno proizvodno zmogljivost na 10 000 GBP/MW. Hkrati je raven preddražbenega jamstva za resnost ponudbe za nepotrjeno zmogljivost uravnavanja povpraševanja ostala na 5 000 GBP/MW, zaradi česar se je breme v relativnem smislu zmanjšalo. Poleg tega morajo ponudniki uravnavanja povpraševanja od leta 2015 jamstvo za resnost ponudbe za nepotrjeno CMU uravnavanja povpraševanja predložiti samo enkrat, kar pomeni, da se lahko uvrstijo v predhodni izbor za več zaporednih dražb, pri čemer jamstvo za resnost ponudbe predložijo samo enkrat. Pri ocenjevanju, ali je ena značilnost, tj. zahteva glede jamstva za resnost ponudbe, diskriminatorna do uravnavanja povpraševanja ali ne, pa je treba upoštevati tudi druge značilnosti trga zmogljivosti. Med tistimi, ki so jih navedle zainteresirane strani in so povzete v uvodni izjavi 145, so odstopnine navedene kot primer, ko so zahteve za uravnavanje povpraševanja manjše (do 10 000 GBP/MW) kot za druge oblike zmogljivosti (do 35 000 GBP/MW). Nazadnje, kot je pojasnilo Združeno kraljestvo (glej uvodno izjavo 192), je bila s spremembo pravila prerazporejanja komponent (glej uvodno izjavo 180), uvedeno junija 2019, močno omejena izpostavljenost operaterjev nepotrjenih zmogljivosti uravnavanja povpraševanja polnemu znesku jamstva za resnost ponudbe (četudi je potrjena večina njihovih komponent).

(289) Komisija je zato sklenila, da minimalni 2-megavatni prag za sodelovanje, vključno z zahtevanim jamstvom za resnost ponudbe, ki je povezano z njim, doslej v praksi ni pomenil ovire za vstop novih operaterjev uravnavanja povpraševanja na trg zmogljivosti. Kot je pojasnilo Združeno kraljestvo (glej uvodno izjavo 193), se dejanske razmere na trgu izboljšujejo, in v prihodnosti bodo morda nekateri operaterji uravnavanja povpraševanja z zmogljivostjo, manjšo od 2 MW, dajali prednost sodelovanju na dražbah trga zmogljivosti brez združevanja.

Zato Komisija pozdravlja zavezo Združenega kraljestva, kot je opisana v uvodni izjavi 193, da bo znižalo minimalni prag za sodelovanje na trgu zmogljivosti, kot je opisan v uvodnih izjavah 30 in 31, na 1 MW za vse dražbe, za katere se predhodni izbor začne od januarja 2020, in zavezo Združenega kraljestva, da bo do oktobra 2021 znova ocenilo ta prag, da bi proučilo možnost nadaljnjega znižanja, kot je opisana v uvodni izjavi 193.

6.2.3.5 Odprtost ukrepa za obnovljive vire energije in nove tehnologije

(290) V točki 226 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo je navedeno, da bi moral biti ukrep odprt za operaterje, ki uporabljajo zamenljive tehnologije. Obnovljivi viri energije lahko prispevajo k odpravi težave z zadostnostjo proizvodnje. Zato Komisija zavrača zamisel, ki jo je izrazila ena zainteresirana stran, da te tehnologije ne bi smele biti vključene na trg zmogljivosti (glej uvodno izjavo 147). Kot je pojasnjeno v oddelku 2.3, se faktorji dejanske razpoložljivosti enote uporabljajo za prilagoditev tveganju, da nekatere ali vse zmogljivosti ne bodo na voljo, da bi se odzvale med povečano obremenitvijo sistema. Metodologijo, uporabljeno za določitev faktorjev dejanske razpoložljivosti enote, ki se uporabljajo za vetrne in sončne elektrarne, je potrdil odbor tehničnih strokovnjakov ([64]), njen rezultat pa so faktorji, ki so sorazmerni s faktorji, ki se uporabljajo na drugih trgih zmogljivosti v EU ([65]). Zato Komisija v nasprotju z nekaterimi zainteresiranimi stranmi (glej uvodno izjavo 146) meni, da so faktorji dejanske razpoložljivosti enote ustrezni.

(291) Čeprav Komisija v sklepu o začetku postopka ni izrecno obravnavala tega vprašanja, so nekatere zainteresirane strani trdile, da izključitev nesubvencioniranih tehnologij iz sodelovanja na trgu zmogljivosti ni združljiva s smernicami o državni pomoči za varstvo okolja in energijo. Kot je navedeno v uvodni izjavi 146, je ena zainteresirana stran pojasnila, da je bilo njeni nesubvencionirani vetrni elektrarni leta 2017 onemogočeno sodelovanje na dražbi T – 4, medtem ko leta 2018 za preklicano dražbo T – 4 (za leto dobave 2022/2023) postopek predhodnega izbora ni obstajal.

(292) Komisija meni, da so pravila, opisana v uvodnih izjavah 32 in 33, razumna za preprečevanje kopičenja državne pomoči. Kljub temu ne bi smela povzročiti izključitve ponudnikov zmogljivosti, ki take pomoči ne prejemajo. Komisija opozarja na trditve Združenega kraljestva, navedene v uvodni izjavi 195, in priznava, da je Združeno kraljestvo hitro ukrepalo. Komisija pozdravlja dejstvo, da so junija 2019 začela veljati nova pravila o trgu zmogljivosti, ki dovoljujejo sodelovanje vetrnih in sončnih tehnologij na trgu zmogljivosti ter so opisana v uvodni izjavi 196. Ta pravila se bodo začela uporabljati na dražbah T – 1, T – 3 in T – 4, načrtovanih za januar 2020. Zato bodo operaterju vetrne elektrarne iz uvodne izjave 291 omogočila sodelovanje na prihodnji dražbi T – 3 (za leto dobave 2022/2023). Hkrati Komisija ugotavlja, da obstaja samo en primer, ko ponudnik ni mogel sodelovati na kateri od dražb, in sicer je bila to vetrna elektrarna na dražbi T – 4 leta 2017, kar je imelo zanemarljiv vpliv na celotni trg zmogljivosti.

(293) Stroški kapitala za nekatere tehnologije so se v zadnjih letih močno znižali, tako da morda ne potrebujejo več podpore iz ukrepov, opisanih v uvodni izjavi 32.Zato Komisija z namenom, da bi v prihodnosti preprečila izključitev ponudnikov zmogljivosti, ki ne prejemajo take pomoči, kot v primeru, opisanem v uvodni izjavi 291, pozdravlja zavezo Združenega kraljestva, opisano v uvodni izjavi 197, da bo pripravilo vsa potrebna pravila (na primer o faktorjih dejanske razpoložljivosti enote, vendar ne zgolj teh) za zagotovitev dejanskega sodelovanja vseh novih vrst zmogljivosti, ki bi lahko učinkovito prispevale k odpravi težave z zadostnostjo proizvodnje, kakor hitro bo taka zmogljivost imela potencial, da prispeva k odpravi navedene težave.

6.2.3.6 Sodelovanje medomrežno povezanih zmogljivosti

(294) Točka 226 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo določa, da bi bilo treba pri ukrepu upoštevati tudi, v kakšnem obsegu bi se lahko z zmogljivostmi medomrežnih povezav odpravile morebitne težave z zadostnostjo proizvodnje.

(295) Komisija je v sklepu o začetku postopka pojasnila, da je Združeno kraljestvo leta 2014 predložilo dokaze, da v zadevni fazi ni bilo mogoče vključiti tuje zmogljivosti na trg zmogljivosti brez uvedbe dodatnih čezmejnih ureditev. Komisija priznava kompleksnosti dejanskega omogočanja čezmejnega sodelovanja na trgu zmogljivosti v tistem času. Namesto tega je Združeno kraljestvo dovolilo neposredno sodelovanje medomrežno povezanih zmogljivosti na trgu zmogljivosti od druge dražbe leta 2015. Vendar je imela Komisija pomisleke glede tega, ali bi moralo biti čezmejno sodelovanje na trgu zmogljivosti v prihodnosti še naprej omejeno na medomrežne povezave.

([64]) https://www.emrdeliverybody.com/Prequalification/EMR%20DB%20Consultation%20response%20-%20De-rating%20Factor%20Methodology%20for%20Renewables%20Participation%20in%20the%20CM.pdf

([65]) Faktorji dejanske razpoložljivosti enote, ki se uporabljajo za predhodni izbor za prihodnje dražbe T – 4, T – 3 in T – 1 (glej uvodno izjavo 18(d)), so: za vetrne elektrarne na kopnem med 7,42 % in 8,98 %; za vetrne elektrarne na morju med 10,55 % in 14,45 %; za sončne fotovoltaične elektrarne med 2,34 % in 3,22 %. Ti faktorji dejanske razpoložljivosti enote so primerljivi s faktorji, ki se uporabljajo na Irskem (na primer za dražbo zmogljivosti T – 1 leta 2019/2020, glej http://sem-o.com/documents/general-publications/Initial-Auction-Information-Pack_IAIP1920T1.pdf) in v Italiji (glej sklep C(2018) 617 final).

(296) V skladu s členom 26 Uredbe (EU) 2019/943, ki se bo začela uporabljati 1. januarja 2020, morajo biti mehanizmi zmogljivosti odprti za neposredno čezmejno sodelovanje ponudnikov zmogljivosti, ki se nahajajo v drugi državi članici. Glede na to Komisija pozdravlja zavezo Združenega kraljestva, opisano v uvodni izjavi 200:

(a) da si bo prizadevalo za uvedbo neposrednega sodelovanja tujih zmogljivosti na dražbah, za katere se predhodni izbor začne od januarja 2020, če bodo z operaterji prenosnih sistemov v sosednjih državah, v katerih so sodelujoče zmogljivosti, sklenjeni sporazumi o sodelovanju, in

(b) da bo v vsakem primeru uporabilo neposredno sodelovanje tujih zmogljivosti za vse dražbe, za katere se bo predhodni izbor začel, ko bo agencija ACER odobrila metodologije, skupna pravila in pogoje iz točke 11 člena 26 Uredbe (EU) 2019/943 o električni energiji, jih objavila na svojem spletišču v skladu s členom 27 navedene uredbe ter ko se bodo te metodologije, skupna pravila in pogoji začeli uporabljati.

(297) Kar zadeva pripombe nekaterih zainteresiranih strani o sistemu „zgornje in spodnje meje“ nadomestil, ki se uporablja za medomrežne povezave (glej uvodno izjavo 149), Komisija meni, da se ta situacija razlikuje od situacij, opisanih v uvodnih izjavah 32 in 33 v zvezi s kopičenjem pomoči. Kot je pojasnilo Združeno kraljestvo (glej uvodno izjavo 201), se vsi prihodki trga zmogljivosti proučijo pred oceno prihodkov operaterjev medomrežnih povezav v zvezi s sistemom „zgornje in spodnje meje“. Operater medomrežne povezave bi zato prejel najnižje plačilo le, če bi bili skupni prihodki (vključno s prihodki trga zmogljivosti) nižji od spodnje meje, medtem ko bi v primeru, da bi bili skupni prihodki višji od zgornje meje, operater medomrežne povezave vrnil denar odjemalcu. Zato se sistem „zgornje in spodnje meje“ razlikuje od podpornega ukrepa, ki bi pomenil kopičenje pomoči. Posledično Komisija meni, da operaterji medomrežnih povezav ne bi smeli biti izključeni iz sodelovanja na trgu zmogljivosti na tej podlagi.

(298) Kar zadeva pripombo zainteresirane strani o izključitvi operaterjev medomrežnih povezav z dražbe T – 1, ki je bila organizirana v začetku leta 2018 za leto dobave 2018/2019 (glej uvodno izjavo 150), Komisija opozarja na trditve Združenega kraljestva iz uvodne izjave 202. Kot je pojasnjeno v uvodnih izjavah 143 in 144 sklepa o začetku postopka, Komisija zlasti priznava, da je Združeno kraljestvo na podlagi priporočila odbora tehničnih strokovnjakov in zaradi upoštevanja uvodne izjave 124 sklepa iz leta 2014 navzgor popravilo svojo oceno prispevka medomrežnih povezav med povečanimi obremenitvami omrežja. Njihov neto prispevek se je povečal z 0 GW na 2,1 GW za leto dobave 2018/2019 (glej uvodno izjavo 36). Zato je Združeno kraljestvo navzdol popravilo količino zmogljivosti, ki jo je bilo treba kupiti na tej dražbi T – 1. Vendar bi bilo za to, da bi se operaterjem medomrežnih povezav dovolilo sodelovanje na tej dražbi T – 1, treba povečati zmogljivost, ponujeno na dražbi, v nasprotju s pričakovanji trga, ki temeljijo na pogojih dražbe T – 4 iz leta 2014.

(299) Kar zadeva faktorje dejanske razpoložljivosti enote, ki se uporabljajo za medomrežne povezave, Komisija meni, da metodologija, ki temelji na posameznih medomrežnih povezavah, ni diskriminatorna. Kot je Združeno kraljestvo pojasnilo v uvodni izjavi 202, je upravičeno, da se pri tem pristopu k medomrežnim povezavam upošteva visoka stopnja raznolikosti medomrežnih povezav in povezanih trgov. Zaradi raznolikosti mora NG uporabljati modelirani razpon faktorjev dejanske razpoložljivosti enote za vsako medomrežno povezano državo (z uporabo stohastične vseevropske metodologije modeliranja). Poleg tega odbor tehničnih strokovnjakov neodvisno prouči, ali so faktorji dejanske razpoložljivosti enote ustrezni.

6.2.4 *Sklepna ugotovitev o ustreznosti ukrepa*

(300) Zato je Komisija sklenila, da trg zmogljivosti izpolnjuje napotke iz oddelka 3.9.3 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo.

## 6.3 **Spodbujevalni učinek**

(301) Komisija je ocenila, ali ima ukrep spodbujevalni učinek, kot se zahteva v oddelku 3.9.4 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo, ki se nanaša na pogoje iz oddelka 3.2.4 navedenih smernic. Spodbujevalni učinek nastopi, ko pomoč napeljuje k spremembi ravnanja upravičenca za izboljšanje delovanja varnega, cenovno dostopnega in trajnostnega energetskega trga, pri čemer do takšne spremembe ravnanja brez pomoči ne bi prišlo.

(302) Združeno kraljestvo je v priglasitvi iz leta 2014 zagotovilo ocene zadostnosti proizvodnje, ki kažejo, da bi zadostnost proizvodnje v hipotetičnem scenariju brez ukrepa dosegla kritične ravni do leta 2018/2019, kot je prikazano v uvodni izjavi 100 in na sliki 4. Drugače rečeno, brez ukrepa ponudniki zmogljivosti ne bi dali na voljo potrebnih zmogljivosti za doseganje standarda zanesljivosti, ki ga je Združeno kraljestvo določilo za dobavo energije v obdobjih povečane obremenitve. Kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 126(c), so nekatere zainteresirane strani potrdile pomen trga zmogljivosti za podporo naložb v nove zmogljivosti in ohranjanje obstoječe zmogljivosti.

(303) Brez trga zmogljivosti bi pričakovani razpon pričakovanega tveganja izklopa bremena kršil standard zanesljivosti, tj. triurno pričakovano tveganje izklopa bremena, v vseh letih do leta 2030. Zato brez trga zmogljivosti težava z zadostnostjo proizvodnje ne bi bila odpravljena.

(304) Cilj ukrepa v tem primeru je zagotoviti zanesljivost oskrbe z ohranjanjem razpoložljive zadostne zmogljivosti. Kot je pojasnjeno v uvodnih izjavah 302 in 303, bi bila brez trga zmogljivosti zmogljivost za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe nezadostna, ker naj bi velik del elektrarn iz samo energetskega trga predvidoma ustvarjal nezadostne prihodke za kritje svojih stroškov.

(305) Zato ima ta ukrep spodbujevalni učinek za obstoječe zmogljivosti, da ostanejo na trgu in so na voljo v času pomanjkanja, in za nove zmogljivosti, da vstopijo na trg. Ukrep spodbuja nove in obstoječe udeležence trgu, naj tako prispevajo k cilju zanesljivosti oskrbe.

(306) Nazadnje, v skladu s točko 52 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo se pomoč dodeli na podlagi konkurenčnega postopka zbiranja ponudb. Dražbeni postopek, opisan v oddelku 2.4, je nediskriminatoren in odprt za vse vrste ponudnikov zmogljivosti, pomoč pa se dodeli na podlagi enotne poravnalne cene. Poleg tega je število podjetij zadostno, količina pa je zavezujoča omejitev, tako da vsi ponudniki ne prejmejo pomoči (glej na primer preglednici 1 in 2).

(307) Zato je Komisija sklenila, da ima trg zmogljivosti spodbujevalni učinek in izpolnjuje napotke iz oddelka 3.9.4 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo.

### 6.4 **Sorazmernost ukrepa**

(308) V skladu z oddelkom 3.9.5 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo se za ukrep šteje, da je sorazmeren, če izpolnjuje naslednje pogoje: (i) nadomestilo omogoča upravičencem, da dosežejo razumno stopnjo donosnosti (za ukrep, zasnovan kot konkurenčni postopek zbiranja ponudb na podlagi jasnih, preglednih in nediskriminatornih meril, se bo štelo, da v običajnih okoliščinah omogoča razumno stopnjo donosa); (ii) ukrep vključuje mehanizme za zagotovitev, da ne more prihajati do nepričakovanih dobičkov in (iii) cena, plačana za razpoložljivost, se samodejno nagiba k nič, kadar se pričakuje, da bo raven dobavljene zmogljivosti zadostna za doseganje ravni zahtevane zmogljivosti.

(309) Skladnost trga zmogljivosti s prvo zahtevo v zvezi z razumno stopnjo donosa je ocenjena v oddelkih 6.4.1 in 6.4.2.

(310) Kar zadeva drugo zahtevo, zasnova celotnega trga zmogljivosti izraža rezultat učinkovitega energetskega trga. Dražba temelji na zniževanju cene, po diskriminatorni ceni, pri čemer uspešni ponudniki prejmejo enotno poravnalno ceno. Plačilo enotne poravnalne cene je ena od oblik, ki so izrecno navedene v opredelitvi „konkurenčnega postopka zbiranja ponudb“ v točki 43 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo, zato se šteje, da ima vgrajene značilnosti, ki omogočajo razumne stopnje donosa v skladu s točko 229 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo. Poleg tega k zmanjševanju tveganja nepričakovanih dobičkov v skladu s točko 230 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo prispevajo naslednje značilnosti: skupna zamejitev cene na 75 GBP/kW, omejitev ponudb za družbe, ki se prilagajajo cenam, na 25 GBP/kW in kratkoročno trajanje pogodb za večino kategorij ponudnikov zmogljivosti. Nižja raven plačil za zmogljivosti za obstoječe zmogljivosti, ki jo je navedla ena zainteresirana stran (glej uvodno izjavo 151), izraža le razlike v vrednosti zadostnosti za različna leta in ne pomeni nepričakovanih dobičkov. Zato je Komisija sklenila, da britanski trg zmogljivosti izpolnjuje zahtevo glede preprečevanja nepričakovanih dobičkov.

(311) Kar zadeva tretjo zahtevo, se pričakuje, da se bodo zaradi konkurenčne narave dražbe, kot je opisana v oddelku 2.4 tega sklepa, v skladu s točko 231 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo cene približale nič, če obstaja zadostna ponudba za kritje potreb po zmogljivosti. Dejansko je bilo opaženo, da so bile na nekaterih dražbah enotne poravnane cene precej nižje od pričakovanih, in sicer leta 2019 na dražbi T – 1, kjer je bila enotna poravnalna cena 0,77 GBP/kW (glej preglednico 7), celo blizu nič.

#### 6.4.1 *Razlike v trajanju veljavnih pogodb*

(312) Ne glede na *prima facie* pomisleke, kot so obravnavani v oddelku 6.2.3.2, Komisija za preteklost meni, da razlike v trajanju veljavnih pogodb v praksi niso privedle do diskriminacije operaterjev uravnavanja povpraševanja. Komisija zlasti meni, da izključitev neproizvodnih zmogljivosti iz dostopa do dolgoročnejših pogodb ni bila diskriminatorna, saj obstoječe elektrarne in ponudniki uravnavanja povpraševanja glede na manjšo potrebo po kapitalu (ki kažejo na manjšo potrebo po pridobitvi financiranja) ne bi imeli znatne koristi od dolgoročnejših pogodb. Zato Komisija meni, da krajše pogodbe ne postavljajo obstoječih ponudnikov proizvodnih zmogljivosti in uravnavanja povpraševanja v slabši položaj v primerjavi z novimi proizvodnimi zmogljivostmi. Poleg tega, kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 275, prejete pripombe izražajo več pomembnih elementov, ki potrjujejo to analizo. Zato ukrep izpolnjuje

pogoj, vključen v točko 229 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo, ki se nanaša na konkurenčne postopke zbiranja ponudb in v skladu s katerim bi morali taki postopki temeljiti na preglednih in nediskriminatornih merilih. Komisija ugotavlja, da je uporaba pragov naložb v osnovna sredstva zadostna za zagotavljanje, da so dolgoročnejše pogodbe dostopne samo za zmogljivosti, ki imajo lahko težave pri pridobitvi financiranja. Zato pozdravlja zavezo Združenega kraljestva, da bo vsem vrstam zmogljivosti (razen medomrežnim povezavam) dovolilo, da se uvrstijo v predhodni izbor za oddajo ponudb za razpoložljive različno dolge pogodbe, če lahko dokažejo, da dosegajo prage naložb v osnovna sredstva, in stalno spremljalo te prage, da bi se zagotovilo, da ostanejo ustrezni (glej uvodno izjavo 182).

6.4.2 *Izključitev dolgoročnih ponudnikov kratkoročnih operativnih rezerv*

(313) Komisija je v sklepu o začetku postopka menila, da izključitev dolgoročnih ponudnikov kratkoročnih operativnih rezerv ni diskriminatorna. Kljub temu so to točko v formalnem postopku preiskave obravnavali zainteresirane strani (glej uvodni izjavi 153 in 154) in Združeno kraljestvo (glej uvodne izjave 204 do 210).

(314) Kar zadeva samo izključitev, Komisija meni, da je Združeno kraljestvo za preteklost upravičeno menilo, da tveganje nepričakovanih dobičkov izhaja iz sodelovanja dolgoročnih ponudnikov kratkoročnih operativnih rezerv. Na podlagi takrat razpoložljivih informacij se je to tveganje zdelo pomembno, kot je pojasnila še ena zainteresirana stran (glej uvodno izjavo 153). Poleg tega, kot je pojasnjeno v sklepu o začetku postopka in kot sta nato pojasnila še ena zainteresirana stran (glej uvodno izjavo 153) in Združeno kraljestvo (glej uvodno izjavo 207), Komisija meni, da lahko zadevne elektrarne dejansko sodelujejo na trgu zmogljivosti, če v primeru uspeha na dražbi odstopijo od dolgoročne pogodbe z operaterjem sistema. Komisija tudi opozarja na odločitev Združenega kraljestva, da bo shemo dolgoročnih ponudnikov kratkoročnih operativnih rezerv in shemo trga zmogljivosti ohranjalo ločeno, brez določbe o vračilu sredstev, torej odločitev, ki je podobna odločitvi, da se s trga zmogljivosti izključijo zmogljivosti, ki imajo korist od shem podpore za energijo iz obnovljivih virov. Nazadnje, Komisija opozarja na namero Združenega kraljestva, da bo znova ovrednotilo izključitev dolgoročnih operaterjev kratkoročnih operativnih rezerv ob upoštevanju novih razpoložljivih informacij o trgu (glej uvodno izjavo 210): pri tej novi oceni se še vedno upošteva tveganje nepričakovanih dobičkov.

(315) Kar zadeva izključitev elektrarn, ki so bile dane v obratovanje pred letom 2014, iz možnosti dostopa do dolgoročnejših pogodb, se Komisija strinja s trditvami Združenega kraljestva, predstavljenimi v uvodni izjavi 206. Zlasti se elektrarne, ki so bile dane v obratovanje pred prvo dražbo trga zmogljivosti, niso srečale z nobeno posebno oviro za vstop na trg zmogljivosti (npr. financiranjem gradnje), zaradi česar ni bilo razloga, da bi bile upravičene do dolgoročnejših pogodb.

6.4.3 *Metoda kritja stroškov*

(316) Kot je predstavljeno v uvodni izjavi 187 sklepa o začetku postopka, mora Komisija upoštevati točko 25 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo, v kateri je navedeno, da bi bilo treba združljivost ukrepa oceniti zgolj na podlagi meril iz oddelka 3.9.5 navedenih smernic. Zlasti ta oddelek ne vključuje nobenega sklicevanja na financiranje ukrepov za zadostnost proizvodnje. To stališče podpirajo nekatere zainteresirane strani (glej uvodno izjavo 159) in Združeno kraljestvo (glej uvodno izjavo 211). Komisija je sklenila, da je treba sorazmernost britanskega trga zmogljivosti oceniti zgolj v skladu s točkami 228 do 231 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo, kot je bilo narejeno v uvodnih izjavah 308 do 315.

(317) Vendar tudi če bi se v tem primeru za ukrep uporabili točki 27(e) in 69 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo, Komisija meni, da je metoda kritja stroškov sorazmerna.

(318) Prvič, kot so pojasnili nekatere zainteresirane strani (glej uvodno izjavo 156) in Združeno kraljestvo (glej uvodno izjavo 214), se pri metodologiji kritja stroškov usklajuje interes za ohranitev spodbude za zmanjšanje povpraševanja s potrebo po zmanjšanju negotovosti za dobavitelje glede njihovega verjetnega deleža stroškov. Posledica take negotovosti bi bila premija za tveganje, ki bi jo dobavitelji prenesli na odjemalce, zaradi česar bi se stroški električne energije zvišali.

(319) Drugič, metodologija kritja stroškov koristi izključno ponudnikom uravnavanja povpraševanja in ne proizvajalcem (saj se stroški zaračunavajo na strani maloprodaje). Vsekakor se s to metodologijo poleg spodbud za zmanjšanje povpraševanja, ki že obstajajo na britanskem trgu električne energije, v primerjavi z alternativnimi metodami, kot so pavšalne pristojbine ali splošna obdavčitev, zaračunavajo konice povpraševanja (glej uvodno izjavo 212). Kot je pojasnilo Združeno kraljestvo (glej uvodno izjavo 215), trditev, da sedanja metodologija kot uravnavanje povpraševanja spodbuja samo proizvodnjo električne energije pri odjemalcih, temelji na predpostavki, da je obdobje od 16. do 19. ure predolgo, da bi lahko v njem odjemalci redno zmanjšali povpraševanje in s tem imeli koristi od nižje pristojbine trga zmogljivosti. Vendar za pridobitev koristi ni treba zmanjšati povpraševanja v celotnem obdobju. To bi le pomenilo, da ponudniki uravnavanja povpraševanja z zniževanjem odjema ne bi pridobili polne koristi.

(320) Tretjič, kot so pojasnili zainteresirane strani (glej uvodno izjavo 157) in Združeno kraljestvo (glej uvodno izjavo 214), alternativna triadna metodologija, ki so ji bile naklonjene druge zainteresirane strani (glej uvodno izjavo 158), ne bi bila nujno usklajena z obdobji povečane obremenitve omrežja in bi lahko privedla do neučinkovitih odločitev glede dispečiranja. Zato ni razlogov za mnenje, da je metoda kritja stroškov, kot jo uporablja Združeno kraljestvo, manj sorazmerna kot druge morebitne metode financiranja, zlasti triadna metoda.

6.4.4 *Sklepna ugotovitev o sorazmernosti ukrepa*

(321) Zato je Komisija sklenila, da trg zmogljivosti izpolnjuje napotke iz oddelka 3.9.5 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo.

## 6.5 **Preprečevanje negativnih učinkov na konkurenco in trgovino**

(322) V oddelku 3.9.6 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo so določeni pogoji za preprečevanje neupravičenih negativnih učinkov na konkurenco in trgovino.

6.5.1 *Sodelovanje proizvajalcev, ki uporabljajo različne tehnologije, in operaterjev, ki ponujajo ukrepe z enakovredno tehnično zmogljivostjo*

(323) Kot je pojasnjeno v uvodnih izjavah 30 in 31, je trg zmogljivosti odprt za združevanje povpraševanja in ponudbe v skladu z zadnjim stavkom točke 232(a) smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo.

(324) Kot je opisano v oddelku 2.3.1, je trg zmogljivosti v skladu s prvima dvema stavkoma točke 232(a) smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo načeloma odprt za sodelovanje proizvajalcev, ki uporabljajo različne tehnologije, in operaterjev, ki ponujajo ukrepe z enakovredno tehnično zmogljivostjo, na primer uravnavanje povpraševanja, povezovalne daljnovode in skladiščenje. Vendar je Komisija v sklepu o začetku postopka želela pojasnilo glede odprtosti trga zmogljivosti v zvezi z nekaterimi njegovimi posebnimi značilnostmi zasnove.

6.5.1.1 Morebitna diskriminacija operaterjev uravnavanja povpraševanja zaradi neobstoja pogodb o časovno vezani dobavi

(325) Komisija na podlagi dokazov, ki jih je predložilo Združeno kraljestvo in kot so povzeti v uvodni izjavi 176, meni, da neobstoj pogodb o časovno vezani dobavi ni diskriminatoren. Zlasti dejstvo, da se je samo ena od 89 enot trga zmogljivosti na prehodni dražbi odločila za pogodbo o časovno vezani dobavi, kaže, da dejanske pogodbe ne pomenijo ovire za sodelovanje ponudnikov uravnavanja povpraševanja.

6.5.1.2 Razlike v trajanju razpoložljivih pogodb

(326) Komisija je v sklepu o začetku postopka želela pojasnilo glede morebitno diskriminatorne obravnave zmogljivosti uravnavanja povpraševanja v primerjavi s proizvodno zmogljivostjo zaradi razlike v dolžini veljavnih pogodb.

(327) Komisija meni, da je po eni strani pogodbe o zmogljivosti, daljše od enega leta, mogoče upravičiti v primerih velikih naložb v osnovna sredstva in težav pri pridobitvi financiranja, zato se spodbujajo konkurenčni novi vstopi na trg. To še zlasti velja za novozgrajene proizvodne zmogljivosti. Komisija poleg splošnih predlogov za krajše trajanje pogodb (glej točke (i), (ii) in (iii) uvodne izjave 136) ni prejela pripomb, ki bi izpodbijale pomen dolgoročnejših pogodb (do 15 let) pri zagotavljanju spodbud za nove zmogljivosti v skladu s točko 226 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo. Komisija zlasti meni, da je uporaba pragov naložb v osnovna sredstva za določitev upravičenosti do dolgoročnejše pogodbe ustrezna, saj je dober kazalnik težavnosti pridobitve financiranja. Po drugi strani pa Komisija meni, da izključitev neproizvodnih zmogljivosti iz dostopa do dolgoročnejših pogodb ni diskriminatorna, saj obstoječe elektrarne in ponudniki uravnavanja povpraševanja glede na svoje manjše potrebe po kapitalu (naveden je manjši pomen zagotovitve financiranja) morda ne bi imeli bistvenih koristi od daljših pogodb. Zato Komisija meni, da krajše pogodbe ne postavljajo obstoječih ponudnikov proizvodnih zmogljivosti in uravnavanja povpraševanja v slabši položaj v primerjavi z novimi proizvodnimi zmogljivostmi.

(328) Komisija meni, da razlike v dolžini pogodb v praksi niso privedle do diskriminacije operaterjev uravnavanja povpraševanja. Prvič, rezultati dražb za zdaj ne kažejo, da bi različen dostop do dolgoročnejših pogodb v praksi izkrivljal rezultate dražb. Nasprotno, kažejo, da je učinkovitost uravnavanja povpraševanja primerljiva z novozgrajeno proizvodno zmogljivostjo (in redno boljša od nje) (glej uvodno izjavo 179). Drugič, Komisija ni našla dokazov, da bi kateri od operaterjev uravnavanja povpraševanja dosegel prag naložb v osnovna sredstva za dolgoročne pogodbe, vendar ne bi mogel sodelovati na trgu zmogljivosti. Tretjič, ocena dejanskih naložb v

osnovna sredstva za uravnavanje povpraševanja, ki so jo zagotovile zainteresirane strani, je bila zelo nizka, pri čemer so nekatere zainteresirane strani, ki delujejo kot operaterji uravnavanja povpraševanja, ocenile, da so bile te naložbe precej pod pragovi in celo blizu nič (glej uvodno izjavo 135). Naložbe uravnavanja povpraševanja v osnovna sredstva, opredeljene na drugi prehodni dražbi, so v povprečju znašale 0,15 GBP/kW (glej uvodno izjavo 178). Četrtič, zmogljivost uravnavanja povpraševanja za proizvodnjo električne energije pri odjemalcih (tj. 60–70 % zmogljivosti uravnavanja povpraševanja, ki dejavno sodeluje na trgih prožnosti) ima lahko dostop do dolgoročnejših pogodb, če se udeleži dražbe kot proizvodna zmogljivost (glej uvodni izjavi 135 in 178). Petič, pragovi naložb v osnovna sredstva za dražbe so se redno posodabljali (glej uvodno izjavo 75).

(329) Zato Komisija za preteklost meni, da razlike v trajanju veljavnih pogodb v praksi za operaterje uravnavanja povpraševanja niso povzročile neupravičene omejitve sodelovanja. Komisija ugotavlja, da uporaba pragov naložb v osnovna sredstva zadostuje za zagotovitev, da so dolgoročnejše pogodbe dostopne samo za zmogljivosti, ki imajo lahko težave pri pridobitvi financiranja. Zato pozdravlja zavezi Združenega kraljestva, (i) da bo vsem vrstam zmogljivosti (razen medomrežnim povezavam) dovolilo, da se potegujejo za uvrstitev v predhodni izbor za oddajo ponudb za razpoložljive različno dolge pogodbe, če lahko dokažejo, da dosegajo prage naložb v osnovna sredstva, opisane v uvodni izjavi 75, in (ii) stalno spremljalo te prage, da bi se zagotovilo, da ostanejo ustrezni (glej uvodno izjavo 182).

6.5.1.3 Omejeno jamstvo za količino na dražbi T – 1

(330) Kar zadeva pravni položaj dražb T – 1 v preteklosti, Komisija opozarja, da so se organi Združenega kraljestva leta 2014 zavezali, da bodo na dražbah za eno leto vnaprej kupili vsaj 50 % zmogljivosti, rezervirane štiri leta prej. Ta zaveza je bila na podlagi sklepa iz leta 2014 zavezujoča. Nato je moralo Združeno kraljestvo izvesti ukrep, kot je bil odobren v nacionalni zakonodaji, vključno z ustreznimi zavezami, in v vseh pogledih spoštovati sklep Komisije ([66]).

(331) Komisija tudi ugotavlja, da sta, kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 162 sklepa o začetku postopka ter opisano v preglednici 3 in uvodni izjavi 63 tega sklepa, od leta 2014 ciljna zmogljivost, ki jo je bilo treba zagotoviti, in količina, ki je bila dejansko zagotovljena na dražbi T – 1, vedno presegali zmogljivost, ki je bila prvotno „rezervirana“ v fazi T – 4.

(332) Komisija priznava, da se lahko državni sekretar odloči, da ne bo organiziral dražb T – 1, kot je navedeno v uvodni izjavi 162 sklepa o začetku postopka in kot so poudarile nekatere zainteresirane strani (glej uvodno izjavo 138). Kot so navedli druge zainteresirane strani (glej uvodno izjavo 139) in Združeno kraljestvo (glej uvodno izjavo 186), pa lahko državni sekretar odloži ali prekliče dražbe T – 4 in T – 1: zato ni očitno, da bi šlo za prav za diskriminacijo uravnavanja povpraševanja. Poleg tega v praksi nobena od dražb ni bila preklicana, razen dražb po sodbi Splošnega sodišča, ko so organi Združenega kraljestva začasno ustavili trg zmogljivosti kot celoto.

(333) Kar zadeva raven količine zmogljivosti, ki jo je treba rezervirati, se Komisija strinja s pripombami nekaterih zainteresiranih strani in Združenega kraljestva, ki opozarjajo na ravnovesje med, po eni strani, potrebo po zagotavljanju poti do trga za uravnavanje povpraševanja z dražbami T – 1 in, po drugi strani, potrebo po preprečevanju morebitnega čezmernega naročanja ali preobsežnih, nekonkurenčnih dražb. Ob upoštevanju visoke in vse višje ravni sodelovanja operaterjev uravnavanja povpraševanja na dražbah T – 4 (glej preglednico 1) se slednje tveganje povečuje. Če se med dražbama T – 4 in T – 1 potreba po zmogljivosti zmanjša, se dejansko ciljna količina prilagodi navzdol, da se tako tveganje prepreči. Ta prožnost je potrebna tudi za združljivost s točkama 231 in 232(c) smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo. Zato je Komisija sklenila, da je sedanja metodologija zagotavljanja rezerv, kot je opisana v uvodni izjavi 62, ustrezna.

(334) Nekatere zainteresirane strani so predlagale odpravo dražb T – 4 ali organizacijo dodatnih tedenskih dražb ali dražb T – 2. Vendar pa je organizacija dražb T – 4 potrebna za zagotovitev skladnosti s točko 226 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo, tj. omogočanje zadostnega pripravljenega obdobja za nove naložbe. Komisija se strinja s trditvijo Združenega kraljestva (glej uvodno izjavo 188), da dražbe T – 2 poleg dražb T – 4 in T – 1 niso upravičene. Poleg tega tedenske dražbe ne bi zagotavljale ustreznega signala za dolgoročne naložbe, ki je potreben za doseganje ciljev trga zmogljivosti.

([66]) Sodba z dne 13. junija 2013, C-287/12 P, Ryanair proti Komisiji, EU:C:2013:395, točki 67 in 68.

(335) Za večjo pravno varnost udeležencev na dražbah Komisija pozdravlja zavezo Združenega kraljestva, opisano v uvodni izjavi 187, (i) da bo na dražbah za eno leto vnaprej še naprej kupovalo vsaj 50 % zmogljivosti, rezervirane štiri leta prej v okviru postopka določanja parametrov za dražbo za štiri leta vnaprej za isto leto dobave, in (ii) da bo še naprej uporabljalo metodologijo zagotavljanja rezerv, ki temelji na 95-odstotnem intervalu zaupanja, opisanem v uvodni izjavi 62, za določitev minimalne količine zmogljivosti, ki bo rezervirana za dražbo za eno leto vnaprej.

6.5.1.4 Minimalni prag za sodelovanje

(336) Komisija je v sklepu o začetku postopka želela pojasnilo, ali lahko minimalni 2-megavatni prag (opisan v uvodnih izjavah 30 in 31) pomeni oviro za vstop novih operaterjev uravnavanja povpraševanja na trg zmogljivosti. Zlasti ker lahko operaterji uravnavanja povpraševanja združijo več lokacij, da dosežejo minimalni 2-megavatni prag, morajo plačati jamstvo za resnost ponudbe za celotno količino, tj. 2 MW, tudi če je samo majhen delež navedene količine nepotrjena zmogljivost uravnavanja povpraševanja.

(337) Kar zadeva samo raven praga, Komisija meni, da je bil 2-megavatni prag leta 2014 nizek v primerjavi s pragi za sodelovanje, uporabljenimi za druge ukrepe operaterja National Grid, in pragi, uporabljenimi v drugih evropskih državah (glej uvodno izjavo 189). Poleg tega 100-kilovatni prag, ki ga uporablja PJM, velja za manjša regionalna naročila, zato ni primerljiv (prim. uvodno izjavo 143). Kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 68 tega sklepa, je poleg tega Združeno kraljestvo za drugo prehodno dražbo preskusilo nižji prag za sodelovanje. V predhodni izbor se je uvrstilo samo osem enot trga zmogljivosti pod 2MW, ki zagotavljajo manj kot 3 % celotne zmogljivosti, zagotovljene na zadevni dražbi. Poleg tega bi morale dražbe v primeru večje potrebe po sodelovanju manjših enot trga zmogljivosti pokazati združevanje enot trga zmogljivosti na ravni 2 MW, kar pa se ni zgodilo (glej uvodno izjavo 189). Oba elementa kažeta, da manjše enote trga zmogljivosti niso kazale velike pripravljenosti za sodelovanje na trgu zmogljivosti.

(338) Kar zadeva zahtevo glede jamstva za resnost ponudbe, se Komisija strinja, da je taka zahteva koristna za zagotavljanje dejanske dobave in odvračanje špekulativnih projektov, kot so poudarili nekatere zainteresirane strani (glej uvodno izjavo 144) in Združeno kraljestvo (glej uvodni izjavi 40 in 42).

(339) Komisija je ocenila, ali bi se lahko raven jamstva za resnost ponudbe štela za vstopno oviro za sodelovanje novih operaterjev uravnavanja povpraševanja na trgu zmogljivosti. Prvič, Komisija je v uvodni izjavi 271 sklenila, da nerazpoložljivost pogodb o zmogljivosti za časovno vezano dobavo samo po sebi ni diskriminatorno do operaterjev uravnavanja povpraševanja. Drugič, kot so pojasnili nekatere zainteresirane strani (glej uvodno izjavo 145) in Združeno kraljestvo (glej uvodno izjavo 190), so novim operaterjem uravnavanja povpraševanja na voljo številne prednosti na trgu zmogljivosti v primerjavi z drugimi tehnologijami. Komisija zlasti ugotavlja, kot je opisano v uvodni izjavi 42, da je vlada Združenega kraljestva po posvetovanju marca 2016 zvišala preddražbeno jamstvo za resnost ponudbe za novozgrajeno proizvodno zmogljivost na 10 000 GBP/MW. Hkrati je raven preddražbenega jamstva za resnost ponudbe za nepotrjeno zmogljivost uravnavanja povpraševanja ostala na 5 000 GBP/MW, zaradi česar se je breme v relativnem smislu zmanjšalo. Poleg tega morajo ponudniki uravnavanja povpraševanja od leta 2015 jamstvo za resnost ponudbe za nepotrjeno CMU uravnavanja povpraševanja predložiti samo enkrat, kar pomeni, da se lahko uvrstijo v predhodni izbor za več zaporednih dražb, pri čemer jamstvo za resnost ponudbe predložijo samo enkrat. Pri ocenjevanju, ali je ena značilnost, tj. zahteva glede jamstva za resnost ponudbe, diskriminatorna do uravnavanja povpraševanja ali ne, pa je treba upoštevati tudi druge značilnosti trga zmogljivosti. Med tistimi, ki so jih navedle zainteresirane strani in so povzete v uvodni izjavi 145, so odstopnine navedene kot primer, ko so zahteve za uravnavanje povpraševanja manjše (do 10 000 GBP/MW) kot za druge oblike zmogljivosti (do 35 000 GBP/MW). Nazadnje, kot je pojasnilo Združeno kraljestvo (glej uvodno izjavo 192), je bila s spremembo pravila prerazporejanja komponent (glej uvodno izjavo 180), uvedeno junija 2019, močno omejena izpostavljenost operaterjev nepotrjenih zmogljivosti uravnavanja povpraševanja polnemu znesku jamstva za resnost ponudbe (četudi je potrjena večina njihovih komponent).

(340) Komisija je zato sklenila, da minimalni 2-megavatni prag za sodelovanje, vključno z zahtevanim jamstvom za resnost ponudbe, ki je povezano z njim, doslej v praksi ni pomenil ovire za vstop novih operaterjev uravnavanja povpraševanja na trg zmogljivosti. Kot je pojasnilo Združeno kraljestvo (glej uvodno izjavo 193), se dejanske razmere na trgu izboljšujejo, in v prihodnosti bodo morda nekateri operaterji uravnavanja povpraševanja z zmogljivostjo, manjšo od 2 MW, dajali prednost sodelovanju na dražbah trga zmogljivosti brez združevanja. Zato Komisija pozdravlja zavezo Združenega kraljestva, kot je opisano v uvodni izjavi 193, da bo znižalo minimalni prag za sodelovanje na trgu zmogljivosti, kot je opisan v uvodnih izjavah 30 in 31, na 1 MW za vse dražbe, za katere se predhodni izbor začne od januarja 2020, in zavezo Združenega kraljestva, da bo do oktobra 2021 znova ocenilo ta prag, da bi proučilo možnost nadaljnjega znižanja, kot je opisano v uvodni izjavi 193.

6.5.1.5 Odprtost ukrepa za obnovljive vire energije in nove tehnologije

(341) Obnovljivi viri energije lahko prispevajo k odpravi težave z zadostnostjo proizvodnje. Zato Komisija zavrača zamisel, ki jo je izrazila ena zainteresirana stran, da te tehnologije ne bi smele biti vključene na trg zmogljivosti (glej uvodno izjavo 147). Kot je pojasnjeno v oddelku 2.3, se faktorji dejanske razpoložljivosti enote uporabljajo za prilagoditev tveganju, da nekatere ali vse zmogljivosti ne bodo na voljo, da bi se odzvale med povečano obremenitvijo sistema. Metodologijo, uporabljeno za določitev faktorjev dejanske razpoložljivosti enote, ki se uporabljajo za vetrne in sončne elektrarne, je potrdil odbor tehničnih strokovnjakov ([67]), njen rezultat pa so faktorji, ki so sorazmerni s faktorji, ki se uporabljajo na drugih trgih zmogljivosti v EU ([68]). Zato Komisija v nasprotju z nekaterimi zainteresiranimi stranmi (glej uvodno izjavo 146) meni, da so faktorji dejanske razpoložljivosti enote ustrezni.

(342) Čeprav Komisija v sklepu o začetku postopka ni izrecno obravnavala tega vprašanja, so nekatere zainteresirane strani trdile, da izključitev nesubvencioniranih tehnologij iz sodelovanja na trgu zmogljivosti ni združljiva s smernicami o državni pomoči za varstvo okolja in energijo. Kot je navedeno v uvodni izjavi 146, je ena zainteresirana stran pojasnila, da je bilo njeni nesubvencionirani vetrni elektrarni leta 2017 onemogočeno sodelovanje na dražbi T – 4, medtem ko leta 2018 za preklicano dražbo T – 4 (za leto dobave 2022/2023) postopek predhodnega izbora ni obstajal.

(343) Komisija meni, da so pravila, opisana v uvodnih izjavah 32 in 33, razumna za preprečevanje kopičenja državne pomoči. Kljub temu ne bi smela povzročiti izključitve ponudnikov zmogljivosti, ki take pomoči ne prejemajo. Komisija opozarja na trditve Združenega kraljestva, navedene v uvodni izjavi 195, in priznava, da je Združeno kraljestvo hitro ukrepalo. Komisija pozdravlja dejstvo, da so junija 2019 začela veljati nova pravila o trgu zmogljivosti, ki dovoljujejo sodelovanje vetrnih in sončnih tehnologij na trgu zmogljivosti ter so opisana v uvodni izjavi 196. Ta pravila se bodo začela uporabljati na dražbah T – 1, T – 3 in T – 4, načrtovanih za januar 2020. Zato bodo operaterju vetrne elektrarne iz uvodne izjave 291 omogočila sodelovanje na prihodnji dražbi T – 3 (za leto dobave 2022/2023). Hkrati Komisija ugotavlja, da obstaja samo en primer, ko ponudnik ni mogel sodelovati na kateri od dražb, in sicer je bila to vetrna elektrarna na dražbi T – 4 leta 2017, kar je imelo zanemarljiv vpliv na celotni trg zmogljivosti.

(344) Stroški kapitala za nekatere tehnologije so se v zadnjih letih močno znižali, tako da morda ne potrebujejo več podpore iz ukrepov, opisanih v uvodni izjavi 32. Zato Komisija z namenom, da bi v prihodnosti preprečila izključitev ponudnikov zmogljivosti, ki ne prejemajo take pomoči, kot v primeru, opisanem v uvodni izjavi 342, pozdravlja zavezo Združenega kraljestva, opisano v uvodni izjavi 197, da bo pripravilo vsa potrebna pravila (na primer o faktorjih dejanske razpoložljivosti enote, vendar ne zgolj teh) za zagotovitev dejanskega sodelovanja vseh novih vrst zmogljivosti, ki bi lahko učinkovito prispevale k odpravi težave z zadostnostjo proizvodnje, kakor hitro bo taka zmogljivost imela potencial, da prispeva k odpravi navedene težave.

6.5.1.6 Sklepna ugotovitev

(345) Komisija je zato sklenila, da trg zmogljivosti v skladu s točko 232(a) smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo omogoča sodelovanje proizvajalcev, ki uporabljajo različne tehnologije, in operaterjev, ki ponujajo ukrepe z enakovredno tehnično zmogljivostjo.

6.5.2 *Sodelovanje operaterjev iz drugih držav članic*

(346) V točki 232(b) smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo je obravnavana možnost sodelovanja operaterjev iz drugih držav članic pri ukrepu. Komisija je v sklepu o začetku postopka želela pojasnilo glede tega, ali bi moralo biti čezmejno sodelovanje na britanskem trgu zmogljivosti v prihodnosti še naprej omejeno na operaterje medomrežnih povezav.

(347) Komisija je v sklepu o začetku postopka pojasnila, da je Združeno kraljestvo leta 2014 predložilo dokaze, da v zadevni fazi ni bilo mogoče vključiti tuje zmogljivosti na trg zmogljivosti brez uvedbe dodatnih čezmejnih ureditev. Komisija priznava kompleksnosti dejanskega omogočanja čezmejnega sodelovanja na trgu zmogljivosti v tistem času. Namesto tega je Združeno kraljestvo dovolilo neposredno sodelovanje medomrežno povezane zmogljivosti na trgu zmogljivosti od druge dražbe leta 2015. Vendar je imela Komisija pomisleke glede tega, ali bi moralo biti čezmejno sodelovanje na trgu zmogljivosti v prihodnosti še naprej omejeno na operaterje medomrežnih povezav.

([67]) https://www.emrdeliverybody.com/Prequalification/EMR%20DB%20Consultation%20response%20-%20De-rating%20Factor%20Methodology%20for%20Renewables%20Participation%20in%20the%20CM.pdf

([68]) Faktorji dejanske razpoložljivosti enote, ki se uporabljajo za predhodni izbor za prihodnje dražbe T – 4, T – 3 in T – 1 (glej uvodno izjavo 18(d)), so: za vetrne elektrarne na kopnem med 7,42 % in 8,98 %; za vetrne elektrarne na morju med 10,55 % in 14,45 %; za sončne fotovoltaične elektrarne med 2,34 % in 3,22 %. Ti faktorji dejanske razpoložljivosti enote so primerljivi s faktorji, ki se uporabljajo na Irskem (na primer za dražbo zmogljivosti T – 1 leta 2019/2020, glej http://sem-o.com/documents/general-publications/Initial-Auction-Information-Pack_IAIP1920T1.pdf) in v Italiji (glej sklep C(2018) 617 final).

(348) V skladu s členom 26 Uredbe (EU) 2019/943, ki se bo začela uporabljati 1. januarja 2020, morajo biti mehanizmi zmogljivosti odprti za neposredno čezmejno sodelovanje ponudnikov zmogljivosti, ki se nahajajo v drugi državi članici. Glede na to Komisija pozdravlja zavezo Združenega kraljestva, opisano v uvodni izjavi 200:

(a) da si bo prizadevalo za uvedbo neposrednega sodelovanja tujih zmogljivosti na dražbah, za katere se predhodni izbor začne od januarja 2020, če bodo z operaterji prenosnih sistemov v sosednjih državah, v katerih so sodelujoče zmogljivosti, sklenjeni sporazumi o sodelovanju, in

(b) da bo v vsakem primeru uporabilo neposredno sodelovanje tujih zmogljivosti za vse dražbe, za katere se bo predhodni izbor začel, ko bo agencija ACER odobrila metodologije, skupna pravila in pogoje iz točke 11 člena 26 Uredbe (EU) 2019/943 o električni energiji, jih objavila na svojem spletišču v skladu s členom 27 navedene uredbe ter ko se bodo te metodologije, skupna pravila in pogoji začeli uporabljati.

(349) V točki 232(b) smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo je pojasnjeno, da bi moralo biti sodelovanje upravljavcev iz drugih držav članic dovoljeno, tj. kadar je mogoče zmogljivost fizično zagotoviti državi članici, ki izvaja ukrep. Zato je združljivost trga zmogljivosti še vedno zagotovljena, če neposredno sodelovanje tujih zmogljivosti za določeno dražbo ni mogoče zaradi najnovejše ocene, v skladu s katero je bila celotna razpoložljiva povezovalna zmogljivost že oddana na prejšnjih dražbah trga zmogljivosti za zadevno leto dobave.

(350) Kar zadeva pripombe nekaterih zainteresiranih strani o sistemu „zgornje in spodnje meje“ nadomestil, ki se uporablja za medomrežne povezave (glej uvodno izjavo 149), Komisija meni, da se ta situacija razlikuje od situacij, opisanih v uvodnih izjavah 32 in 33 v zvezi s kopičenjem pomoči. Kot je pojasnilo Združeno kraljestvo (glej uvodno izjavo 201), se vsi prihodki trga zmogljivosti proučijo pred oceno prihodkov operaterjev medomrežnih povezav v zvezi s sistemom „zgornje in spodnje meje“. Operater medomrežne povezave bi zato prejel najnižje plačilo le, če bi bili skupni prihodki (vključno s prihodki trga zmogljivosti) nižji od spodnje meje, medtem ko bi v primeru, da bi bili skupni prihodki višji od zgornje meje, operater medomrežne povezave vrnil denar odjemalcu. Zato se sistem „zgornje in spodnje meje“ razlikuje od podpornega ukrepa, ki bi pomenil kopičenje pomoči. Posledično Komisija meni, da operaterji medomrežnih povezav ne bi smeli biti izključeni iz sodelovanja na trgu zmogljivosti na tej podlagi.

(351) Kar zadeva pripombo zainteresirane strani o izključitvi operaterjev medomrežnih povezav z dražbe T – 1, ki je bila organizirana v začetku leta 2018 za leto dobave 2018/2019 (glej uvodno izjavo 150), Komisija opozarja na trditve Združenega kraljestva iz uvodne izjave 202. Kot je pojasnjeno v uvodnih izjavah 143 in 144 sklepa o začetku postopka, Komisija zlasti priznava, da je Združeno kraljestvo na podlagi priporočila odbora tehničnih strokovnjakov in zaradi upoštevanja uvodne izjave 124 sklepa iz leta 2014 navzgor popravilo svojo oceno prispevka medomrežnih povezav med povečanimi obremenitvami omrežja. Njihov neto prispevek se je povečal z 0 GW na 2,1 GW za leto dobave 2018/2019 (glej uvodno izjavo 36). Zato je Združeno kraljestvo navzdol popravilo količino zmogljivosti, ki jo je bilo treba kupiti na tej dražbi T – 1. Vendar bi bilo za to, da bi se operaterjem medomrežnih povezav dovolilo sodelovanje na tej dražbi T – 1, treba povečati zmogljivost, ponujeno na dražbi, v nasprotju s pričakovanji trga, ki temeljijo na pogojih dražbe T – 4 iz leta 2014.

(352) Kar zadeva faktorje dejanske razpoložljivosti enote, ki se uporabljajo za medomrežne povezave, Komisija meni, da metodologija, ki temelji na posameznih medomrežnih povezavah, ni diskriminatorna. Kot je pojasnilo Združeno kraljestvo v uvodni izjavi 202, je upravičeno, da se pri tem pristopu k medomrežnim povezavam upošteva visoka stopnja raznolikosti medomrežnih povezav in povezanih trgov. Zaradi raznolikosti mora NG uporabljati modelirani razpon faktorjev dejanske razpoložljivosti enote za vsako medomrežno povezano državo (z uporabo stohastične vseevropske metodologije modeliranja). Poleg tega odbor tehničnih strokovnjakov neodvisno prouči, ali so faktorji dejanske razpoložljivosti enote ustrezni.

(353) Kar zadeva pripombo zainteresirane strani glede izključitve operaterjev medomrežnih povezav iz dostopa do pogodb o zmogljivosti, daljših od enega leta (glej uvodno izjavo 150), se Komisija strinja z Združenim kraljestvom, da bi bilo sklepanje dolgoročnejših pogodb z operaterji medomrežnih povezav neskladno s stališčem Združenega kraljestva, da je model medomrežne povezave kratkoročna rešitev (glej uvodno izjavo 202) do uvedbe neposrednega tujega sodelovanja. Če se z operaterjem zmogljivosti medomrežnega povezovanja na dražbi sklenejo pogodbe, ta zmogljivost ne bo na voljo za uvoz od ponudnikov zmogljivosti, ki se nahajajo v sosednjih državah. Neposredno sodelovanje tujih zmogljivosti zato ne bi bilo mogoče.

(354) Komisija je tudi sklenila, da bi bilo dovoljevanje dostopa operaterjev medomrežnih povezav do pogodb o zmogljivosti, daljših od enega leta, v nasprotju z s točko 232(b) smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo ter zlasti sprotno opombo 97 navedenih smernic, v skladu s katero bi bilo treba sheme prilagoditi, če bi se sprejeli skupni dogovori za spodbujanje čezmejnega sodelovanja v takih shemah.

(355) Komisija je sklenila, da trg zmogljivosti dovoljuje sodelovanje operaterjev iz drugih držav članic, zaradi česar je skladen z napotkom iz točke 232(b) smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo.

6.5.3 *Sodelovanje zadostnega števila operaterjev, da se zagotovi konkurenčna cena za zmogljivost*

(356) V točki 232(c) je obravnavano omogočanje sodelovanja zadostnega števila proizvajalcev, da se zagotovi konkurenčna cena za zmogljivost. Kot je prikazano v preglednici 7, cena zmogljivosti ni bila previsoka in se je celo znižala z 19,40 GBP/kW, kot je bila leta 2014 dosežena na dražbi T – 4, na 8,40 GBP/kW, kolikor je znašala leta 2017 na dražbi T – 4. Poleg tega se je cena zmogljivosti močno znižala tudi na dražbah T – 1, in sicer s 6,00 GBP/kW leta 2017 na 0,77 GBP/kW na pogojni dražbi, ki je bila organizirana junija 2019.

(357) Komisija ni prejela pripomb zainteresiranih strani, ki bi kazale nasprotno. Zato je sklenila, da obstaja zadostno število zmogljivosti, ki sodelujejo na trgu zmogljivosti, da se v skladu s točko 232(c) smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo zagotovi konkurenčna cena za zmogljivost.

6.5.4 *Preprečevanje negativnih učinkov na notranji trg zaradi regulativnih ukrepov*

(358) Kot je opisano v uvodnih izjavah 110 do 118 tega sklepa (glej tudi uvodne izjave 102 do 110 sklepa o začetku postopka), je Združeno kraljestvo izvedlo več reform za izboljšanje delovanja trgov električne energije.

(359) Komisija ni prejela pripomb zainteresiranih strani, ki bi kazale nasprotno, in je na podlagi zgoraj navedenih trditev sklenila, da britanski trg zmogljivosti v skladu s točko 232(d) smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo preprečuje negativne učinke na notranji trg.

6.5.5 *Vpliv na spodbude za naložbe v povezovalne zmogljivosti in spajanje trgov*

(360) Operaterji medomrežnih povezav lahko sodelujejo na dražbah trga zmogljivosti od druge dražbe leta 2015, kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 34. Trg zmogljivosti je zato prispeval k financiranju medomrežnih povezav. Zlasti, kot je prikazano v preglednici 2, so bile leta 2017 na dražbi T – 4 uspešne tri novozgrajene enote trga zmogljivosti, ki so medomrežne povezave.

(361) Splošneje, kot je opisano v uvodni izjavi 116 tega sklepa, se je raven medomrežne povezanosti v Združenem kraljestvu zvišala s 4 % leta 2014 na 6 % skupne inštalirane moči leta 2019, zlasti ko je 31. januarja 2019 začela delovati medomrežna povezava NEMO z Belgijo. Povezovalne zmogljivosti naj bi se do leta 2021 povečale na 9 % ([69]). Poleg tega k učinkovitejšemu spajanju trgov prispevajo ukrepi, opisani v oddelku 2.8.4.

(362) Komisija ni prejela pripomb zainteresiranih strani, ki bi kazale nasprotno. Zato je sklenila, da trg zmogljivosti v skladu s točko 233(a) in (b) smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo ne omejuje spodbud za naložbe v povezovalne zmogljivosti ali spajanje trgov.

6.5.6 *Vpliv na naložbene odločitve, sprejete pred uvedbo ukrepa*

(363) Komisija je v sklepu o začetku postopka navedla, da se bodo v skladu z modeliranjem, ki ga je predložilo Združeno kraljestvo, zaradi uvedbe trga zmogljivosti cene električne energije na energetskem trgu sčasoma verjetno znižale. Dejstvo, da imajo obstoječi proizvajalci, ki so se odločili za naložbe na podlagi predvidenih veleprodajnih cen energije, dostop do trga zmogljivosti in da lahko povečajo svoje prihodke na trgu, zato pomeni, da njihove naložbene odločitve v povprečju niso ovirane. Poleg tega so se elektrarne, katerih gradnja se je začela med majem 2012 in prvo dražbo leta 2014, štele za nove elektrarne, da bi se priznali njihove naložbe v osnovna sredstva in njihova pričakovanja glede uvedbe trga zmogljivosti.

(364) Tako kot pri vsaki spremembi zasnove trga se lahko pričakuje, da bo vpliv na nekatere obstoječe elektrarne večji kot na druge. Zlasti za tiste elektrarne, ki so bile zgrajene nedavno, vendar pred majem 2012, in jih zato ni mogoče šteti za „nove“ v okviru trga zmogljivosti, se lahko pričakuje, da bo uvedba ukrepa nanje bolj vplivala. Vendar bi moral biti vsak morebiten negativni vpliv omejen z dejstvom, da lahko vsaka elektrarna dostopa do trga zmogljivosti, in izravnan s precejšnjimi koristmi, ki bi jih moral ukrep prinesti za sistem električne energije, tudi ob upoštevanju jasnega cenovnega signala, ki bi ga moral trg zmogljivosti zagotoviti glede zmogljivosti. Tak cenovni signal ne bi obstajal brez ukrepa in bi ga bilo treba oceniti posredno na podlagi cene električne energije.

([69]) Pri teh številkah se predvideva, da zmogljivost za proizvodnjo električne energije v Združenem kraljestvu ostaja nespremenjena pri 81,3 GW.

(365) Komisija ni prejela pripomb zainteresiranih strani, ki bi kazale nasprotno. Zato je sklenila, da trg zmogljivosti v skladu s točko 233(c) smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo ne ovira naložbenih odločitev, sprejetih pred uvedbo ukrepa.

6.5.7 *Vpliv na prevlado na trgu*

(366) V točki 232(d) smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo je obravnavana potreba po preprečevanju negativnih učinkov na notranji trg. Komisija je v sklepu o začetku postopka opozorila, da daljše pogodbe o zmogljivosti za nove naložbe omogočijo novim udeležencem na trgu pridobitev potrebnega financiranja. Ta značilnost bi z lažjim vstopom na trg tudi pomagala preprečevati tveganje prevlade na trgu. Komisija je tudi opozorila, da pomembna značilnost oblikovanja cen pri zasnovi zniževanja cene, po diskriminatorni ceni, zmanjšuje tveganje uveljavljanja tržne moči na dražbi.

(367) Komisija ni prejela pripomb zainteresiranih strani, ki bi kazale nasprotno. Zato je sklenila, da trg zmogljivosti v skladu s točko 232(d) smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo ne krepi prevlade na trgu.

6.5.8 *Dajanje prednosti nizkoogljičnim tehnologijam v primeru enakovrednih tehničnih in gospodarskih parametrov*

(368) Komisija je v sklepu o začetku postopka navedla seznam razlogov, zakaj po njenem mnenju trg zmogljivosti v skladu s točko 233(e) smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo v primeru enakovrednih tehničnih in gospodarskih parametrov daje prednost nizkoogljičnim proizvajalcem.

(a) Ukrep je odprt za nizkoogljične proizvajalce. Da bi se preprečilo kopičenje pomoči in posledično prekomerno nadomestilo, pa proizvajalci ne smejo biti prejemniki drugih ukrepov pomoči, kot je opisano v uvodnih izjavah 32 in 33.

(b) Zaradi konkurenčnega postopka zbiranja ponudb v okviru mehanizma so udeleženci pri prodaji električne energije na trgu izpostavljeni cenam ogljika. Zaradi enakovrednih tehničnih značilnosti in višjih stroškov zmanjševanja emisij se bodo zato zmanjšali pričakovani prihodki na energetskem trgu in zvišala cena zmogljivosti, ki jo bodo na dražbi zahtevali ponudniki z visokoogljično proizvodnjo (glej uvodno izjavo 67), zaradi česar se bo zmanjšala verjetnost njihovega uspeha na dražbi ([70]).

(c) Kot je navedeno v sklepu iz leta 2014 (glej uvodno izjavo 153) in sklepu o začetku postopka (glej uvodno izjavo 195), po mnenju Komisije stroški zmanjševanja emisij, povezani s sistemom EU za trgovanje z emisijami, predstavljajo splošne gospodarske parametre za namene točke 233(e) smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo ter zato ne zadostujejo kot dokazilo, da ukrep daje določeno prednost nizkoogljičnim proizvajalcem. Vendar Komisija opozarja, da je Združeno kraljestvo leta 2013 uvedlo najnižjo ceno za ogljik, določeno na 18 GBP/t $CO_2$ za leti 2018/2019 in 2019/2020. Zaradi tega elementa morajo proizvajalci električne energije sprejeti višjo ceno ogljika, kot jo določa sam sistem EU za trgovanje z emisijami. Po mnenju Komisije ima zato zgoraj opisani medsebojni vpliv najnižje cene za ogljik in dražbenega mehanizma enakovreden učinek kot sekundarna merila za izbor (na primer v razpisnem postopku, pri katerem se poleg cene uporabljajo druga merila), ki bi v primeru enakovrednih tehničnih in gospodarskih parametrov dala prednost nizkoogljičnim proizvajalcem.

(369) Kot je navedeno v uvodni izjavi 160, so nekatere zainteresirane strani vztrajale, da je treba trg zmogljivosti spremeniti, da bi na splošno dajal prednost nizkoogljičnim tehnologijam. Poleg tega je Odbor za znanost in tehnologijo spodnjega doma parlamenta Združenega kraljestva v poročilu, navedenemu v uvodni izjavi 21, predlagal, da bi moral trg zmogljivosti podpirati nizkoogljične tehnologije, kolikor je to mogoče, in vključevati minimalni delež finančnih sredstev trga zmogljivosti, ki jih je treba dodeliti nizkoogljičnim tehnologijam. Komisija ocenjuje, da za skladnost s smernicami o državni pomoči za varstvo okolja in energijo predlagane spremembe britanskega trga zmogljivosti niso potrebne, saj je v točki 233(e) navedenih smernic določeno, da mora trg zmogljivosti dajati prednost nizkoogljičnim zmogljivostim samo v primeru enakovrednih tehničnih in gospodarskih parametrov.

(370) Kar zadeva pripombe zainteresiranih strani, da bi moral trg zmogljivosti upoštevati omejitve emisij $CO_2$, uvedene z Uredbo (EU) 2019/943 (glej uvodno izjavo 161), Komisija ugotavlja, da:

(a) je v zvezi z novimi zmogljivostmi 18. julija 2019 začela veljati sprememba pravila o trgu zmogljivosti, da bi se vzpostavila ta omejitev emisij ogljika za novozgrajene zmogljivosti, ki si prizadevajo za vključitev v predhodni izbor za dražbe zmogljivosti, ki bodo organizirane v začetku leta 2020 (vključno z novozgrajenimi komponentami, ki vstopajo na trg kot nepotrjena zmogljivost uravnavanja povpraševanja), kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 217;

([70]) Podredno, Združeno kraljestvo trdi, da če dva projekta z različno ogljično intenzivnostjo oddata enaki ponudbi, je to mogoče pojasniti samo z različnimi tehničnimi in drugimi gospodarskimi značilnostmi.

(b) se je v zvezi z obstoječimi zmogljivostmi Združeno kraljestvo zavezalo, da bo spoštovalo ustrezne določbe Uredbe (EU) 2019/943. Zlasti bo do konca leta 2020 sprejelo regulativne spremembe za zagotovitev, da najpozneje od 1. julija 2025 proizvodna zmogljivost, ki je komercialno proizvodnjo začela pred 4. julijem 2019 in odda več kot 550 g $CO_2$ od fosilnih goriv na kWh električne energije ter v povprečju več kot 350 kg $CO_2$ od fosilnih goriv na leto na inštalirani kWe, v okviru trga zmogljivosti ne prejema plačil ali odobritev za prihodnja plačila (glej uvodno izjavo 218).

(371) Komisija je na podlagi teh premislekov sklenila, da trg zmogljivosti v skladu s točko 233(e) smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo v primeru enakovrednih tehničnih in gospodarskih parametrov daje prednost nizkoogljičnim tehnologijam.

6.5.9 *Sklepna ugotovitev o preprečevanju neupravičenih negativnih učinkov na konkurenco in trgovino*

(372) Zato je Komisija sklenila, da trg zmogljivosti izpolnjuje napotke iz oddelka 3.9.6 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo.

### 6.6 **Skladnost s členoma 30 in 110 Pogodbe**

(373) Komisija je v sklepu o začetku postopka predhodno sklenila, da z mehanizmom financiranja v okviru ukrepa niso uvedene nobene omejitve, ki bi kršile člen 30 ali člen 110 Pogodbe.

(374) Kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 88, se plačila financirajo z dajatvijo, naloženo dobaviteljem električne energije (v nadaljnjem besedilu: obveznost dobaviteljev). Ponudnik storitev poravnave izračunava in pobira plačila v skladu z obveznostjo dobaviteljev. Združeno kraljestvo pojasnjuje, da je obveznost dobaviteljev naložena vsem pooblaščenim dobaviteljem glede na njihov tržni delež, ki temelji na prodani količini električne energije. Vendar Komisija meni, da je ta dajatev zelo podobna davku na porabljeno električno energijo.

(375) Kar zadeva člena 30 in 110 Pogodbe, je ustaljena sodna praksa, da pravo Unije v svojem sedanjem stanju razvoja ne omejuje svobode vsake države članice, da vzpostavi davčni sistem, ki razlikuje med določenimi izdelki, čeprav enakovrstnimi v smislu prvega odstavka člena 110 Pogodbe, glede na objektivna merila, kot so narava uporabljenih surovin ali proizvodnih postopkov. Take razlike so v skladu s pravom Unije le, če sledijo ciljem, ki so sami v skladu z zahtevami prava Unije, in če so podrobna pravila taka, da nikakor ne pomenijo neposredne ali posredne diskriminacije glede uvoza iz drugih držav članic ali zaščite v korist konkurenčne nacionalne proizvodnje ([71]).

(376) Komisija ni prejela pripomb zainteresiranih strani ali Združenega kraljestva, ki bi kazale nasprotno, in vztraja pri svojem predhodnem sklepu.

(377) Pri diskriminatorni obravnavi uvoza iz drugih držav članic se predpostavlja, da se podobni položaji obravnavajo različno. Zato je Komisija ocenila, ali je uvoz v podobnem položaju kot nacionalna proizvodnja. Kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 34, so operaterji medomrežnih povezav od druge dražbe leta 2015 upravičeni do sodelovanja na trgu zmogljivosti kot enote trga zmogljivosti pod enakimi pogoji, kot veljajo za zmogljivosti s sedežem v Veliki Britaniji. Poleg tega bo Združeno kraljestvo, kot je opisano v uvodni izjavi 200, v prihodnosti dovolilo neposredno sodelovanje tujih zmogljivosti na trgu zmogljivosti.

(378) Komisija je zato sklenila, da z mehanizmom financiranja v okviru ukrepa niso uvedene nobene omejitve, ki bi kršile člen 30 ali člen 110 Pogodbe.

### 6.7 **Preglednost**

(379) Kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 221, se je Združeno kraljestvo zavezalo, da bo uporabljalo pogoje glede preglednosti iz oddelka 3.2.7 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo, kolikor se uporabljajo za pomoč, ki se dodeli v okviru trga zmogljivosti. Navedeni napotek je zato izpolnjen.

### 6.8 **Uporaba ocene združljivosti**

(380) Splošno sodišče Evropske unije je 15. novembra 2018 v zadevi T-793/14, Tempus proti Komisiji (v nadaljnjem besedilu: sodba Splošnega sodišča), sklep Komisije z dne 23. julija 2014 razglasilo za ničen. Komisija se je 25. januarja 2019 pritožila zoper sodbo Splošnega sodišča (zadeva C-57/19). Ker pritožba ni imela odložilnega učinka, se je Komisija, da bi ravnala v skladu s sodbo Splošnega sodišča, odločila znova oceniti britanski trg zmogljivosti in je 21. februarja 2019 začela formalni postopek preiskave v skladu s členom 108(2) PDEU.

([71]) Sodba v zadevi C-213/96, Outokumpu, [1998], Recueil, str. I-1777, točka 30.

(381) Zaradi pravne varnosti je treba določiti status tega sklepa, če se Sodišče odloči za razveljavitev sodbe Splošnega sodišča v zadevi T-793/14; v tem primeru bi sklep z dne 23. julija 2014 veljal od datuma, ko je bil sprejet. V tem primeru bi bila ocena združljivosti, izvedena v tem sklepu v zvezi z ukrepi, ki so se izvajali do datuma sprejetja tega sklepa, brezpredmetna in ne bi imela pravnih učinkov. Kar zadeva spremembe trga zmogljivosti v primerjavi z mehanizmom, kot je bil odobren s sklepom Komisije z dne 23. julija 2014, Komisija meni, da bi te spremembe, opisane v uvodnih izjavah 182, 187, 194, 197, 200 in 218, pomenile spremembe trga zmogljivosti na podlagi člena 4(1) Uredbe Komisije (ES) št. 794/2004 ([72]), ki jih je Komisija razglasila za združljive z notranjim trgom v skladu s členom 107(3) Pogodbe na podlagi ocene, oblikovane v tem sklepu.

## 7. **SKLEPNA UGOTOVITEV**

(382) Komisija ugotavlja, da je Združeno kraljestvo od datuma začetka izvajanja ukrepa do 15. novembra 2018, ko je bil ukrep na podlagi sodbe Splošnega sodišča ([73]) opuščen, nezakonito izvajalo trg zmogljivosti, s čimer je kršilo člen 108(3) Pogodbe, kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 235. Vendar Komisija ugotavlja, da je ukrep združljiv z notranjim trgom na podlagi člena 107(3)(c) Pogodbe, zlasti na podlagi napotkov iz oddelka 3.9 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo, in sicer največ deset let od datuma, ko je bil ukrep leta 2014 prvič izveden (za ta datum se šteje 16. december 2014, tj. ko je potekala prva dražba trga zmogljivosti) ([74]) –

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

*Člen 1*

Shema pomoči v obliki trga zmogljivosti, ki jo Združeno kraljestvo izvaja v skladu z zakonom o električni energiji iz leta 2013 (v nadaljnjem besedilu: shema pomoči), je združljiva z notranjim trgom na podlagi člena 107(3)(c) Pogodbe. Komisija shemo pomoči odobri največ za desetletno obdobje, ki začne teči 16. decembra 2014.

*Člen 2*

Če Sodišče razveljavi sodbo Splošnega sodišča v zadevi T-793/14 in se odloči za potrditev Sklepa C(2014) 5083, se člen 1 nadomesti z naslednjim:

„*Člen 1*

Predlagane spremembe sheme pomoči, ki je bila razglašena za združljivo s Sklepom C(2014) 5083, ki 12. septembra 2019 niso bile priglašene Komisiji in so opisane v Prilogi k temu sklepu, so združljive z notranjim trgom na podlagi člena 107(3)(c) Pogodbe, in sicer od datuma obvestila o tem sklepu do 15. decembra 2024.“

*Člen 3*

Ta sklep je naslovljen na Združeno kraljestvo Velika Britanija in Severna Irska.

V Bruslju, 24. oktobra 2019

*Za Komisijo*
Margrethe VESTAGER
*članica Komisije*

([72]) Uredba Komisije (ES) št. 794/2004 z dne 21. aprila 2004 o izvajanju Uredbe Sveta (EU) 2015/1589 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L 140, 30.4.2004, str. 1).
([73]) Glej uvodno izjavo 17.
([74]) Glej člen 21(8) Uredbe (EU) 2019/943.

*PRILOGA*

**SPREMEMBE TRGA ZMOGLJIVOSTI**

(1) Prvič, Združeno kraljestvo se zavezuje:

(a) da bo znižalo minimalni prag za sodelovanje na trgu zmogljivosti, kot je opisan v uvodnih izjavah 30 in 31 tega sklepa, na 1 MW za vse dražbe, za katere se predhodni izbor začne od januarja 2020, in

(b) da bo do oktobra 2021 znova ocenilo ta prag, da bi proučilo možnost dodatnega znižanja.

(2) Drugič, Združeno kraljestvo se zavezuje:

(a) da si bo prizadevalo za uvedbo neposrednega sodelovanja tujih zmogljivosti na dražbah, za katere se predhodni izbor začne od januarja 2020, če bodo z operaterji prenosnih sistemov v sosednjih državah, v katerih se nahajajo sodelujoče zmogljivosti, sklenjeni sporazumi o sodelovanju, in da bo vsekakor

(b) uporabilo neposredno sodelovanje tujih zmogljivosti za vse dražbe, za katere se bo predhodni izbor začel, ko bo agencija ACER odobrila metodologije, skupna pravila in pogoje iz točke 11 člena 26 Uredbe (EU) 2019/943 o električni energiji, jih objavila na svojem spletišču v skladu s členom 27 navedene uredbe ter ko se bodo te metodologije, skupna pravila in pogoji začeli uporabljati.

(3) Tretjič, Združeno kraljestvo se zavezuje, da bo pripravilo vsa potrebna pravila (na primer o faktorjih dejanske razpoložljivosti enote, vendar ne zgolj njih) za zagotovitev dejanskega sodelovanja vseh novih vrst zmogljivosti, ki bi lahko učinkovito prispevale k odpravi težave z zadostnostjo proizvodnje, kakor hitro bo taka zmogljivost imela potencial, da prispeva k odpravi težave z zadostnostjo proizvodnje.

(4) Četrtič, Združeno kraljestvo se zavezuje:

(a) da bo vsem vrstam zmogljivosti (razen medomrežnim povezavam) dovolilo, da se potegujejo za uvrstitev v predhodni izbor za oddajo ponudb za razpoložljive različno dolge pogodbe, če lahko dokažejo, da dosegajo prage naložb v osnovna sredstva, opisane v uvodni izjavi 75 tega sklepa, in

(b) da bo stalno pregledovalo te prage naložb v osnovna sredstva, da bi zagotovilo, da ostanejo ustrezni.

(5) Petič, Združeno kraljestvo se zavezuje:

(a) da bo na dražbah za eno leto vnaprej še naprej kupovalo vsaj 50 % zmogljivosti, rezervirane štiri leta prej v okviru postopka določanja parametrov za dražbo za štiri leta vnaprej za isto leto dobave, in

(b) da bo še naprej uporabljalo metodologijo za rezervacijo zmogljivosti, ki temelji na 95-odstotnem intervalu zaupanja, opisanem v uvodni izjavi 62 tega sklepa, za določitev minimalne količine zmogljivosti, ki bo rezervirana za dražbo za eno leto vnaprej.

(6) Šestič, Združeno kraljestvo se zavezuje, da bo spoštovalo določbe Uredbe (EU) 2019/943 in zlasti, da bo do konca leta 2020 sprejelo regulativne spremembe za zagotovitev, da se najpozneje od 1. julija 2025 proizvodna zmogljivost, ki je komercialno proizvodnjo začela pred 4. julijem 2019 in ki odda več kot 550 g $CO_2$ od fosilnih goriv na kWh električne energije ter v povprečju več kot 350 kg $CO_2$ od fosilnih goriv na leto na inštalirani kWe, ne uporablja in ne prejema plačil ali odobritev za prihodnja plačila v okviru trga zmogljivosti.